

2025

DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY DRAWSKO

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
METODOLOGIA BADAWCZA.....	5
WYNIKI BADAŃ WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	7
I. STRUKTURA PRÓBY BADAWCZEJ.....	7
II. PROBLEM ALKOHOLOWY	8
III. PROBLEM NIKOTYNOWY	13
IV. PROBLEM NARKOTYKOWY	16
V. PROBLEM KORZYSTANIA Z INTERNETU	21
VI. PROBLEM GIER HAZARDOWYCH	24
VII. PROBLEM SPOŻYWANIA NAPOJÓW ENERGETYCZNYCH	25
VIII. PROBLEM PRZEMOCY	26
IX. ZDROWIE PSYCHICZNE	37
X. PROBLEMY SPOŁECZNE	39
XI. SYTUACJA RODZINNA	40
WYNIKI BADAŃ WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH	46
I. STRUKTURA PRÓBY BADAWCZEJ.....	46
II. PROBLEM ALKOHOLOWY	47
III. PROBLEM NIKOTYNOWY	51
IV. PROBLEM NARKOTYKOWY	55
V. PROBLEM KORZYSTANIA Z INTERNETU	63
VI. PROBLEM GIER HAZARDOWYCH	66
VII. PROBLEM SPOŻYWANIA NAPOJÓW ENERGETYCZNYCH	68
VIII. PROBLEM PRZEMOCY	70
IX. ZDROWIE PSYCHICZNE	85
WYNIKI BADAŃ WŚRÓD SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	90
I. STRUKTURA PRÓBY BADAWCZEJ.....	90
II. PROBLEM SPRZEDAŻY ALKOHOLU W GMINIE.....	91
PORÓWNANIE WYNIKÓW DO POPRZEDNIEJ DIAGNOZY	98
I. UCZNIOWIE.....	98
PROBLEM ALKOHOLOWY	98
PROBLEM NIKOTYNOWY	98

PROBLEM NARKOTYKOWY	99
PROBLEM PRZEMOCY	100
PROBLEM KORZYSTANIA Z INTERNETU	101
PROBLEM GIER HAZARDOWYCH	102
II. MIESZKAŃCY	103
PROBLEM ALKOHOLOWY	103
PROBLEM NARKOTYKOWY	104
PROBLEM PRZEMOCY	104
PROBLEM GIER HAZARDOWYCH	105
III. SPRZEDAWCY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	106
PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY DRAWSKO DO WYNIKÓW OGÓLNOPOLSKIEGO BADANIA ESPAD	108
SPOŻYWANIE ALKOHOLU	108
PALENIE PAPIEROSÓW I E-PAPIEROSÓW	110
ZAŻYWANIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	111
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH/INTERNETU	113
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	114
ANALIZA SWOT	115
WNIOSKI	120
I. UCZNIOWIE.....	120
II. MIESZKAŃCY	137
III. SPRZEDAWCY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	153
REKOMENDACJE	156
SPIS TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW	160
I. SPIS TABEL	160
II. SPIS WYKRESÓW.....	162
III. SPIS RYSUNKÓW	164
BIBLIOGRAFIA	165

WPROWADZENIE

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych jest punktem wyjścia interwencji oraz niezbędnym elementem procesu zmian. Dostarcza nam wiedzę, dzięki której możemy zaprojektować odpowiednie działania naprawcze w środowisku lokalnym.

Problem społeczny jest zjawiskiem, które dla większej lub znaczącej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy, a przez to wymaga przeciwdziałania¹. W literaturze przedmiotu wyróżnia się 4 cechy problemów społecznych:

- ☑ są zjawiskiem niepożądanym czy kłopotliwym, zależą od uwarunkowań politycznych, gospodarczych, społecznych czy kulturowych,
- ☑ są one zauważane w pierwszej kolejności przez osoby zaangażowane w życie społeczne, które mogą je odpowiednio nagłośnić i wyeksponować,
- ☑ są możliwe do przezwyciężenia,
- ☑ można je przezwyciężyć przez zbiorowe działania².

Rozpoznanie rzeczywistego poziomu problemów społecznych w środowisku lokalnym jest niezwykle trudne. Można jednak wskazać na główne rodzaje problemów i zjawisk, określając ich przybliżone rozmiary oraz tendencje.

Niniejszy dokument składa się z 5 części. Pierwsza ma charakter teoretyczno-metodologiczny, w której przedstawiono podstawę teoretyczną i użytą metodologię badawczą. Druga część prezentuje wyniki badań ankietowych wśród 3 grup badawczych z Gminy Drawsko, trzecia ukazuje porównanie wyników badań do Diagnozy przeprowadzonej w 2023 roku, czwarty rozdział ukazuje porównanie wyników badań uczniów do badań ESPAD, z kolei w ostatniej części znalazła się analiza SWOT, wnioski oraz rekomendacje wynikające z przeprowadzonego badania.

¹ M. Pacholski, A. Słaboń, *Słownik pojęć socjologicznych*, Kraków 2010, s. 149.

² J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 2010, s. 49.

METODOLOGIA BADAWCZA

Celem przeprowadzonego badania było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych. Dane ich dotyczące uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Drawsko wśród trzech grup badawczych:

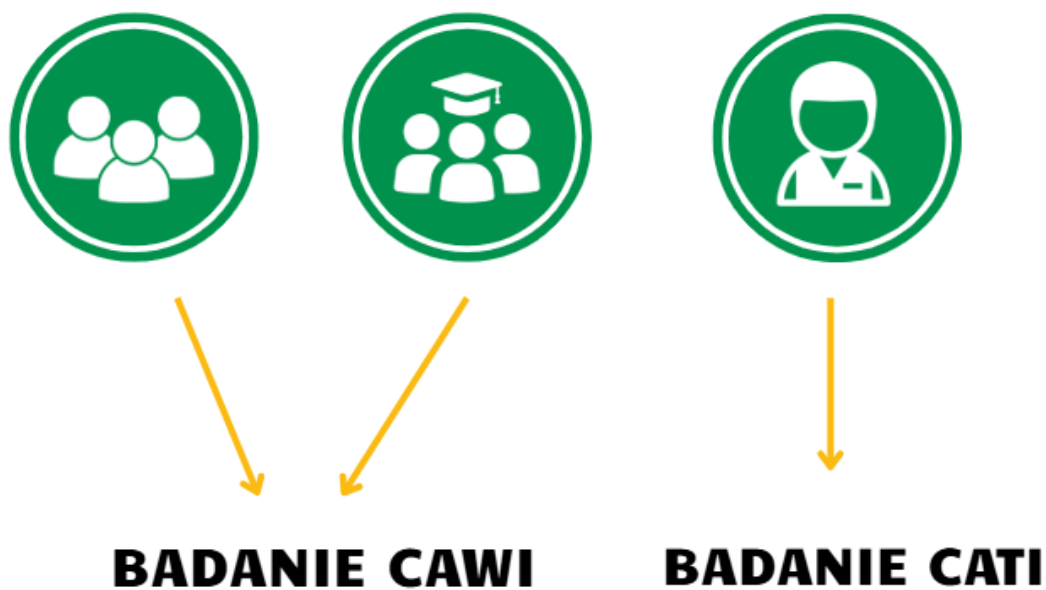
- ☑ uczniów szkół podstawowych,
- ☑ dorosłych mieszkańców,
- ☑ sprzedawców napojów alkoholowych.

Badanie wśród dorosłych mieszkańców, jak i uczniów zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*), tj. ankiety internetowej. Link odnoszący się do narzędzia badawczego został udostępniony na głównej stronie Urzędu Gminy Drawsko. W przypadku uczniów, link został przekazany dyrekcjom placówek, które następnie go rozdysponowały między uczniów, którzy wypełniali ankietę podczas lekcji informatyki bądź godziny wychowawczej. Badanie wśród sprzedawców napojów alkoholowych zostało przeprowadzone za pomocą techniki CATI (ang. *Computer Assisted Telephone Interview*). Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2025 roku.

Kwestionariusz ankiety użyty do badania składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, który zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Ze względu na to suma odpowiedzi w niektórych pytaniach może odbiegać o 0,5 pp.

Rysunek 1. Grupy i metodologia badawcza

W ramach Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Drawsko badaniu poddano następujące problemy społeczne:

- ☑ alkoholizm,
- ☑ nikotynizm,
- ☑ narkomanię,
- ☑ przemoc domową,
- ☑ przemoc rówieśniczą,
- ☑ cyberprzemoc,
- ☑ gry hazardowe,
- ☑ korzystanie z Internetu,
- ☑ zdrowie psychiczne,
- ☑ spożywanie napojów energetycznych,
- ☑ życie rodzinne,
- ☑ sprzedaż napojów alkoholowych.

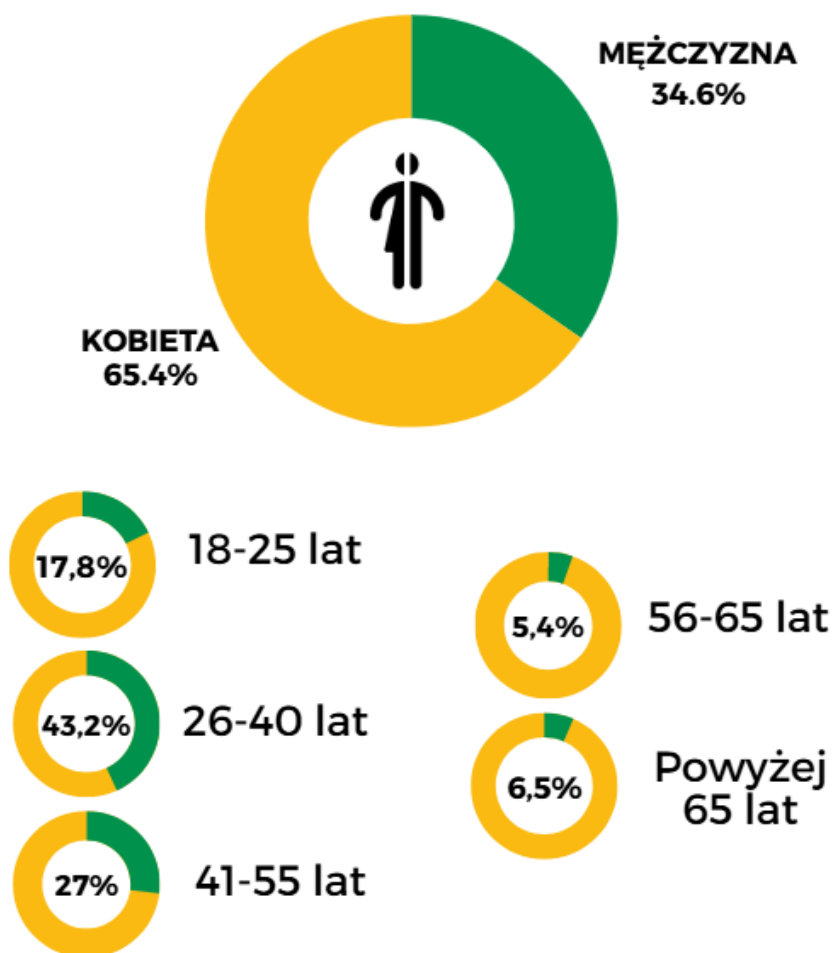
WYNIKI BADAŃ WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

I. STRUKTURA PRÓBY BADAWCZEJ

W badaniu ankietowym diagnozującym lokalne problemy społeczne na terenie Gminy Drawsko wzięło udział 185 dorosłych mieszkańców. Zdecydowaną większość, tj. 65,4% stanowiły kobiety, zaś pozostałe 34,6% - mężczyźni.

Struktura próby badawczej ze względu na wiek kształtuje się na następującym poziomie: większość stanowiły osoby w wieku 26-40 lat (43,2%), a średnio co czwarty ankietowany był w wieku 41-55 lat (27,0%). W dalszej kolejności znajdowali się badani mający 18-25 lat (17,8%), a najmniejszy odsetek mieszkańców stanowiły osoby powyżej 65 roku życia (6,5%) oraz w wieku 56-65 lat (5,4%).

Rysunek 2. Struktura próby badawczej dorosłych mieszkańców

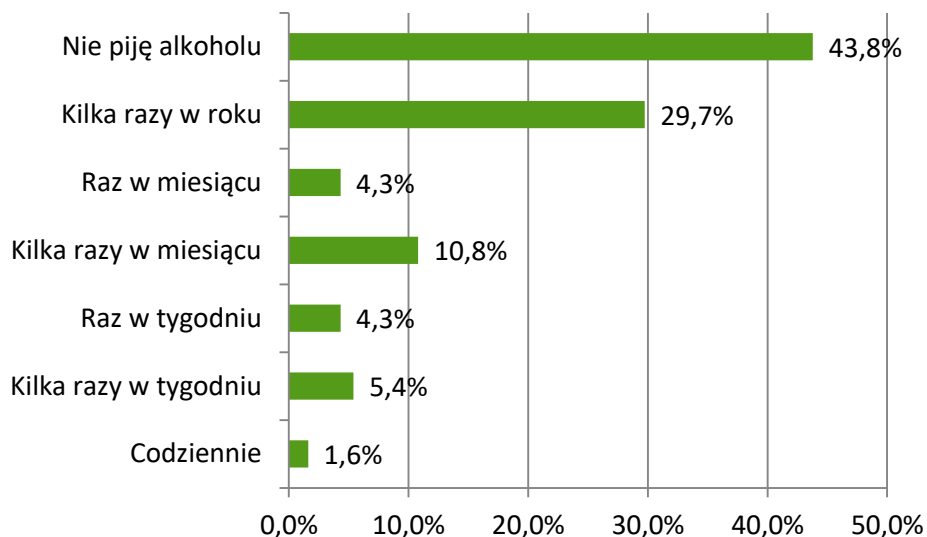

II. PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwszy obszar badawczy odnosi się do kwestii spożywania alkoholu. Najpierw mieszkańcy mieli wskazać, jak często spożywają alkohol. Abstynencję wykazało 43,8% osób, natomiast 29,7% sięga po niego okazjonalnie, tj. kilka razy w roku. Raz w miesiącu lub raz w tygodniu alkohol pije po 4,3% badanych, kilka razy w miesiącu - 10,8% osób, a kilka razy w tygodniu - 5,4% mieszkańców. Codziennie po alkohol sięga 1,6% ankietowanych.

Wykres 1. Jak często spożywa Pan(i) alkohol?

Analizując tę kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, iż abstynencję zadeklarował większy odsetek kobiet (45,5%) niż mężczyzn (40,6%) – różnica wynosi 4,9 pp. Kobiety najczęściej piją alkohol w sposób okazjonalny – na odpowiedź „kilka razy w roku” wskazało 33,1% badanych, natomiast odsetek mężczyzn w tym przypadku wyniósł 23,4%. Na spożywanie alkoholu z większą częstotliwością, tj. kilka razy w tygodniu lub codziennie wskazało więcej mężczyzn (11,0%) niż kobiet (5,0%).

Tabela 1. Jak często spożywa Pan(i) alkohol? – korelacja na płeć

Odpowiedź	kobiety		mężczyźni	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Codziennie	0,0%	0	4,7%	3
Kilka razy w tygodniu	5,0%	6	6,3%	4
Raz w tygodniu	4,1%	5	4,7%	3
Kilka razy w miesiącu	6,6%	8	18,8%	12
Raz w miesiącu	5,8%	7	1,6%	1
Kilka razy w roku	33,1%	40	23,4%	15
Nie piję alkoholu	45,5%	55	40,6%	26

Analiza materiału badawczego z podziałem na wiek wskazuje, że abstynencję alkoholową zadeklarował największy odsetek badanych w wieku 18-25 lat (54,6%), 56-65 lat oraz powyżej 65 lat (po 50,0%). Najmniej respondentów deklarujących abstynencję to osoby mające 26-40 lat (61,4%). Codzienne sięganie po alkohol zadeklarowało 8,3% mieszkańców powyżej 65 lat oraz 4,0% w wieku 41-55 lat, z kolei żaden badany w wieku 18-25 lat, 26-40 lat oraz 56-65 lat, nie spożywa alkoholu codziennie. W przypadku większości ankietowanych dominuje okazjonalny sposób sięgania po alkohol, tj. kilka razy w roku lub kilka razy w miesiącu.

Tabela 2. Jak często spożywa Pan(i) alkohol? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Codziennie	0,0%	0	0,0%	0	4,0%	2	0,0%	0	8,3%	1
Kilka razy w tygodniu	0,0%	0	5,0%	4	10,0%	5	10,0%	1	0,0%	0
Raz w tygodniu	3,0%	1	6,3%	5	4,0%	2	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w miesiącu	21,2%	7	11,3%	9	8,0%	4	0,0%	0	0,0%	0
Raz w miesiącu	3,0%	1	5,0%	4	6,0%	3	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w roku	18,2%	6	33,8%	27	26,0%	13	40,0%	4	41,7%	5
Nie piję alkoholu	54,6%	18	38,8%	31	42,0%	21	50,0%	5	50,0%	6

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko Ci mieszkańcy, którzy piją alkohol. Z przeprowadzonego badania wynika, iż w ciągu ostatniego roku przed badaniem ankietowym:

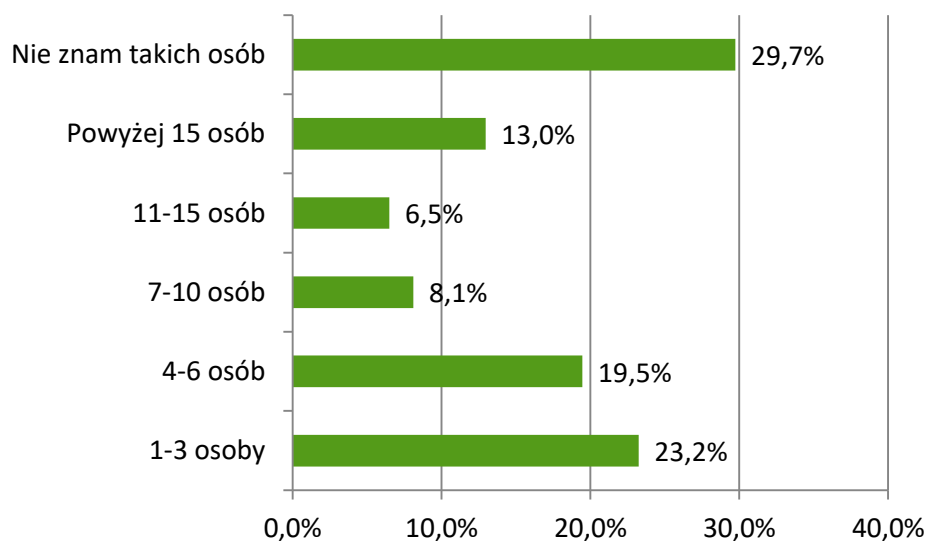
- ☑ 5,8% respondentów kierowało samochodem po spożyciu alkoholu (6 osób),
- ☑ 12,8% badanych nie pamięta tego co robiło po wypiciu alkoholu (13 osób),
- ☑ 12,8% respondentów miało poczucie, że powinno ograniczyć picie alkoholu (13 osób),
- ☑ 8,8% badanych odpowiedziało, że inne osoby zwracały im uwagę i/lub krytykowały za to, że spożywają alkohol (9 osób),
- ☑ 6,9% ankietowanych kłóciło się z rodziną i/lub znajomymi z powodu nadmiernego picia alkoholu (7 osób).

Tabela 3. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło się, że:

	<i>Tak</i>		<i>Nie</i>	
	<i>% odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>
Kierował(a) Pan(i) samochodem po spożyciu alkoholu.	5,8%	6	94,2%	98
Nie pamiętał(a) Pan(i) tego, co Pan(i) robił(a) po wypiciu alkoholu.	12,8%	13	87,3%	89
Miał(a) Pan(i) poczucie, że powinien/powinna Pan(i) ograniczyć picie alkoholu.	12,8%	13	87,3%	89
Ktoś zwracał Panu(i) uwagę, krytykował Pana(ią) za to, że spożywa Pan(i) alkohol.	8,8%	9	91,2%	93
Kłócił(a) się Pan(i) z rodziną i/lub znajomymi z powodu nadmiernego picia alkoholu.	6,9%	7	93,1%	95

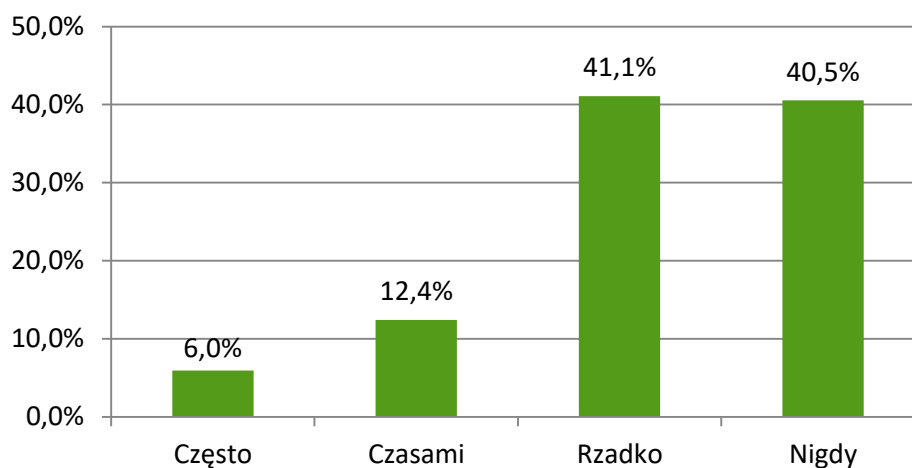
Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy respondenci. Badani mieli wskazać, czy znają osobiście osoby ze swojej miejscowości, które są uzależnione od alkoholu. Twierdząco odpowiedziało aż 70,3% ankietowanych. Największy odsetek zna 1-3 osoby (23,2%) lub 4-6 osób (19,5%). Znajomość 7-10 osób uzależnionych od alkoholu wykazało 8,1% badanych, 11-15 osób - 6,5%, z kolei powyżej 15 osób - 13,0% ankietowanych.

Wykres 2. Ile zna Pan(i) osobiście osób ze swojej miejscowości, które są uzależnione od alkoholu?

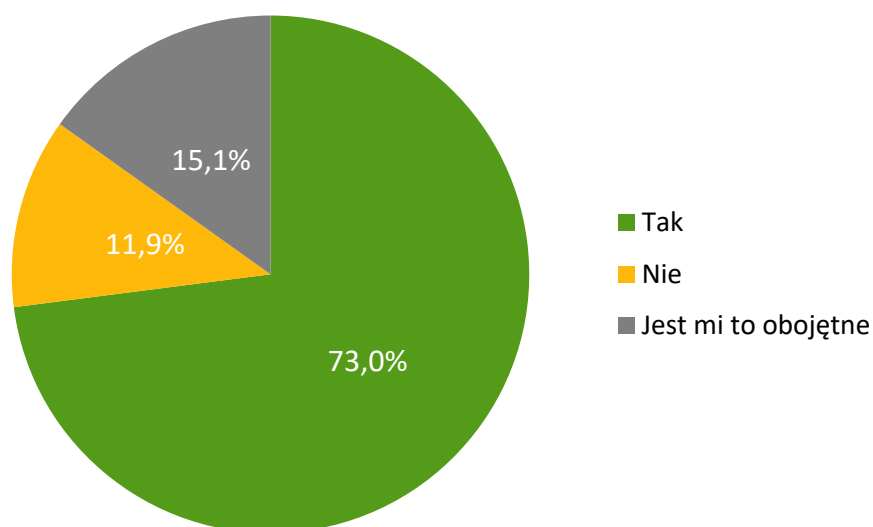
W kolejnym pytaniu badani mieli określić, jak często zdarzyło im się być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 59,5%, z czego największy odsetek wskazał na odpowiedź „rzadko” (41,1%). Czasami świadkiem takiej sytuacji było 12,4% osób, z kolei często - 6,0% badanych.

Wykres 3. Proszę ocenić, jak często zdarzyło się Panu\i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

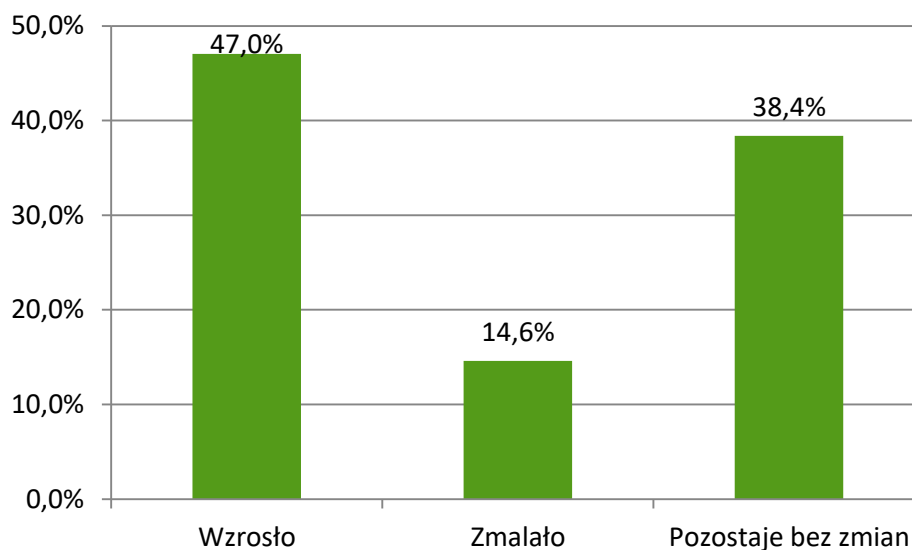
Zdecydowana większość ankietowanych, tj. 73,0% jest gotowych, aby zapobiec sytuacji prowadzenia pojazdu mechanicznego pod wpływem alkoholu. Obojętne jest to dla 15,1% osób, natomiast przecząco odpowiedziało 11,9% respondentów.

Wykres 4. Czy jest Pan/i gotowy na to, aby zapobiec powyższej sytuacji?

W opinii 47,0% ankietowanych spożycie alkoholu w ciągu ostatnich 5 lat uległo zwiększeniu. Średnio co trzeci mieszkaniec uważa, że pozostaje ono bez zmian (38,4%), natomiast zdaniem tylko 14,6% osób spożycie alkoholu zmalało na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Wykres 5. Jak Pana/i zdaniem zmieniło się spożycie alkoholu w ciągu 5 ostatnich lat?

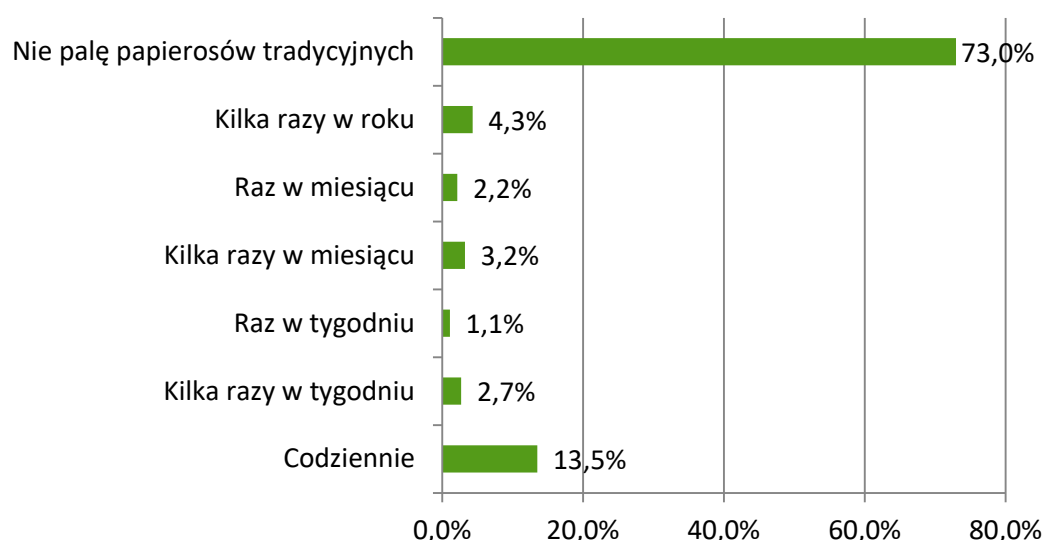

III. PROBLEM NIKOTYNOWY

W kolejnym rozdziale została poruszona kwestia palenia papierosów tradycyjnych oraz papierosów elektronicznych. Zdecydowana większość ankietowanych nie pali papierosów tradycyjnych, tj. 73,0%. Okazynie robi to 4,3%, tj. kilka razy w roku. Raz w miesiącu sięga po nie 2,2% osób, kilka razy w miesiącu - 3,2%, a raz w tygodniu - 1,1% badanych. Do codziennego palenia papierosów przyznało się 13,5% ankietowanych, z kolei kilka razy w tygodniu robi to 2,7% mieszkańców.

Wykres 6. Jak często pali Pan(i) papierosy tradycyjne?

Analizując tę kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, że większy odsetek badanych uzależnionych od papierosów jest płci męskiej – do codziennego ich palenia przyznało się 17,2% mężczyzn oraz 11,6% kobiet, różnica wynosi zatem 5,6 pp.

Tabela 4. Jak często pali Pan(i) papierosy tradycyjne? – korelacja na płeć

Odpowiedź	%	kobiety		mężczyźni	
		Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%
Codziennie	11,6%	14	17,2%	11	17,2%
Kilka razy w tygodniu	1,7%	2	4,7%	3	4,7%
Raz w tygodniu	0,8%	1	1,6%	1	1,6%
Kilka razy w miesiącu	4,1%	5	1,6%	1	1,6%
Raz w miesiącu	0,8%	1	4,7%	3	4,7%
Kilka razy w roku	4,1%	5	4,7%	3	4,7%
Nie palę papierosów tradycyjnych	76,9%	93	65,6%	42	65,6%

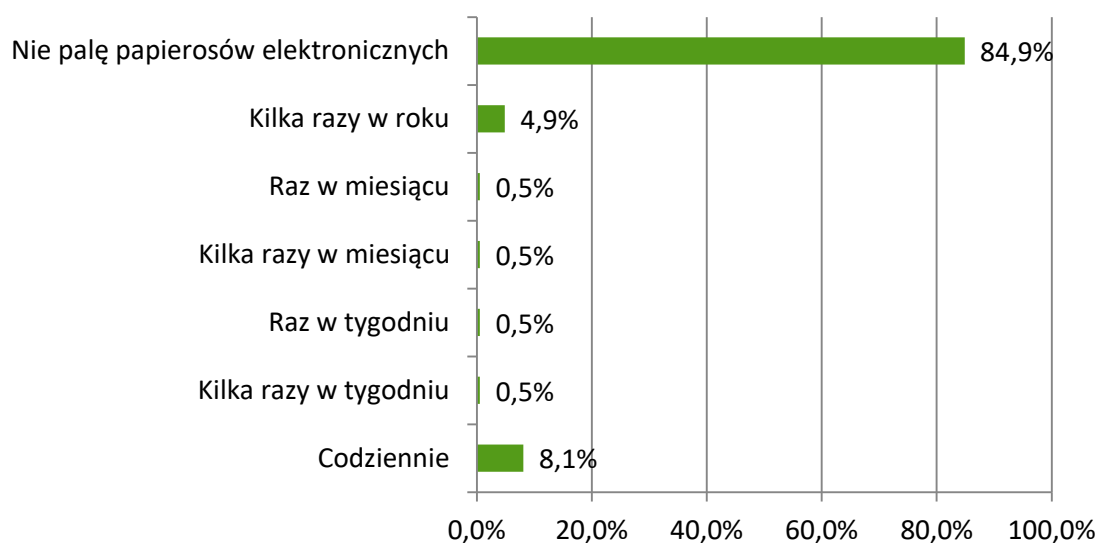
Analiza materiału badawczego z podziałem na wiek wskazuje, że najczęściej po papierosy tradycyjne sięgają osoby w wieku 56-65 lat (50,0%). Najmniej respondentów deklarujących palenie papierosów tradycyjnych to osoby mające 18-25 lat (75,8%). Codzienne sięganie po papierosy zadeklarowało 41,7% mieszkańców powyżej 65 lat, 20,0% w wieku 56-65 lat, 16,0% w wieku 41-55 lat, 8,8% w wieku 26-40 lat oraz 9,1% w wieku 18-25 lat.

Tabela 5. Jak często pali Pan(i) papierosy tradycyjne? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Codziennie	9,1%	3	8,8%	7	16,0%	8	20,0%	2	41,7%	5
Kilka razy w tygodniu	3,0%	1	1,3%	1	4,0%	2	10,0%	1	0,0%	0
Raz w tygodniu	0,0%	0	1,3%	1	2,0%	1	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w miesiącu	3,0%	1	5,0%	4	2,0%	1	0,0%	0	0,0%	0
Raz w miesiącu	3,0%	1	1,3%	1	2,0%	1	10,0%	1	0,0%	0
Kilka razy w roku	6,1%	2	2,5%	2	6,0%	3	10,0%	1	0,0%	0
Nie palę	75,8%	25	80,0%	64	68,0%	34	50,0%	5	58,3%	7

Następne pytanie dotyczyło częstotliwości palenia papierosów elektronicznych. Z przeprowadzonego badania wynika, iż mieszkańcy Gminy Drawsko bardzo rzadko po nie sięgają. Na codzienne palenie wskazało 8,1% osób, a kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu kilka razy w miesiącu lub raz w miesiącu robi to po 0,5% badanych. Okazjonalnie, tj. kilka razy w roku po e-papierosy sięga 4,9% badanych mieszkańców. Zdecydowana większość ankietowanych nie pali e-papierosów – 84,9%.

Wykres 7. Jak często pali Pan(i) papierosy elektroniczne tzw. e-papierosy?

Analizując tę kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, że większy odsetek badanych uzależnionych od e-papierosów jest płci męskiej – do codziennego ich palenia przyznało się 12,5% mężczyzn oraz 5,8% kobiet, różnica wynosi zatem 6,7 pp.

Tabela 6. Jak często pali Pan(i) papierosy elektroniczne tzw. e-papierosy? – korelacja na płeć

Odpowiedź	kobiety		mężczyźni	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Codziennie	5,8%	7	12,5%	8
Kilka razy w tygodniu	0,8%	1	0,0%	0
Raz w tygodniu	0,8%	1	0,0%	0
Kilka razy w miesiącu	0,0%	0	1,6%	1
Raz w miesiącu	0,8%	1	0,0%	0
Kilka razy w roku	4,1%	5	6,3%	4
Nie palę papierosów elektronicznych	87,6%	106	79,7%	51

Analiza materiału badawczego z podziałem na wiek wskazuje, że najczęściej po papierosy elektroniczne sięgają osoby w wieku 18-25 lat (30,3%). Najmniej respondentów deklarujących palenie papierosów elektronicznych to osoby powyżej 65 roku życia (8,3%). Codzienne sięganie po papierosy zadeklarowało 18,2% mieszkańców w wieku 18-25 lat, 10,0% w wieku 56-65 lat, 8,3% powyżej 65 lat, 7,5% w wieku 26-40 lat oraz 2,0% w wieku 41-55 lat.

Tabela 7. Jak często pali Pan(i) papierosy elektroniczne tzw. e-papierosy? – korelacja na wiek

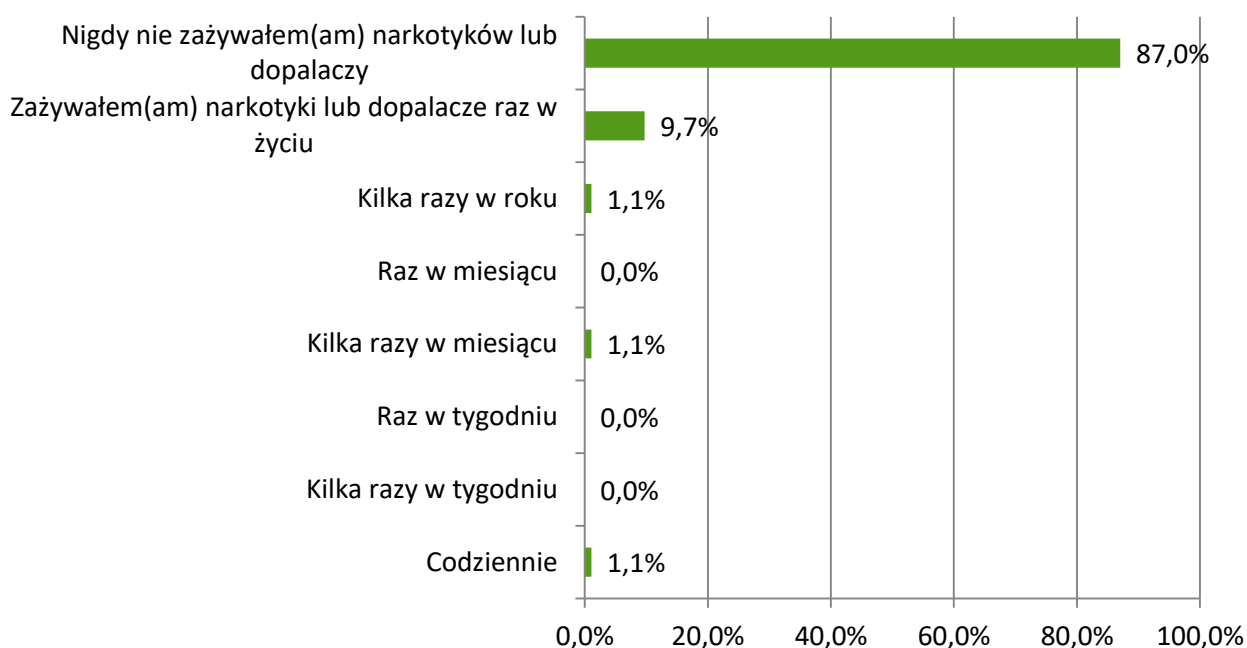
Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Codziennie	18,2%	6	7,5%	6	2,0%	1	10,0%	1	8,3%	1
Kilka razy w tygodniu	3,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Raz w tygodniu	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	10,0%	1	0,0%	0
Kilka razy w miesiącu	0,0%	0	0,0%	0	2,0%	1	0,0%	0	0,0%	0
Raz w miesiącu	0,0%	0	1,3%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w roku	9,1%	3	3,8%	3	6,0%	3	0,0%	0	0,0%	0
Nie palę	69,7%	23	87,5%	70	90,0%	45	80,0%	8	91,7%	11

IV. PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część raportu dotyczy zażywania narkotyków lub dopalaczy przez dorosłych mieszkańców Gminy. Zdecydowana większość ankietowanych zadeklarowała, iż nigdy w życiu nie zażywała narkotyków lub dopalaczy, tj. 87,0%. 9,7% osób przyznało, iż doszło do takiej sytuacji raz w życiu, z kolei po 1,1% sięga po substancje psychoaktywne kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu lub codziennie.

Wykres 8. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze?

Analizując tą kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, iż natężenie problemu sięgania po środki psychoaktywne jest większe w przypadku mężczyzn – do zażywania substancji przyznało się 15,7% z nich, natomiast spośród kobiet, po środki psychoaktywne sięgnęło 11,5% z badanych. Różnica kształtuje się zatem na poziomie 4,2 pp.

Tabela 8. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze? – korelacja na płeć

Odpowiedź	kobiety		mężczyźni	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Codziennie	0,0%	0	3,1%	2
Kilka razy w tygodniu	0,0%	0	0,0%	0
Raz w tygodniu	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w miesiącu	0,8%	1	1,6%	1
Raz w miesiącu	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w roku	0,8%	1	1,6%	1
Zażywałem(am) narkotyki lub dopalacze raz w życiu	9,9%	12	9,4%	6
Nigdy nie zażywałem(am) narkotyków lub dopalaczy	88,4%	107	84,4%	54

Zastosowana korelacja pozwala stwierdzić, że ankietowani prawie z każdej grupy wiekowej, kiedykolwiek sięgnęli po substancje psychoaktywne, wyjątek stanowią osoby w wieku 56-65 lat. Najwięcej z nich to osoby w wieku 26-40 lat (21,3%). Do codziennego stosowania tego rodzaju środków przyznało się 8,3% badanych powyżej 65 roku życia oraz 2,0% osób w przedziale wiekowym 41-55 lat.

Tabela 9. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Codziennie	0,0%	0	0,0%	0	2,0%	1	0,0%	0	8,3%	1
Kilka razy w tygodniu	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Raz w tygodniu	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w miesiącu	0,0%	0	0,0%	0	4,0%	2	0,0%	0	0,0%	0
Raz w miesiącu	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Kilka razy w roku	0,0%	0	2,5%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0

Zażywałem (am) narkotyki lub dopalacze raz w życiu	3,0%	1	18,8%	15	4,0%	2	0,0%	0	0,0%	0
Nigdy nie zażywałem (am) narkotyków w lub dopalaczy	97,0%	32	78,8%	63	90,0%	45	100,0 %	10	91,7%	11

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko mieszkańcy, którzy zażywali narkotyki lub dopalacze, tj. 24 osoby. Respondenci mieli wskazać substancje, które zażywali. Wśród najczęściej stosowanych znalazła się marihuana, którą paliło 20 osób, tj. 83,3%. Co piąty wskazał na amfetaminę (5 osób; 20,8%), z kolei po 8,3% wskazało na takie substancje jak: dopalacze, ekstazy, metamfetaminę oraz leki w celu odurzenia (po 2 osoby). Pojedyncze osoby wyróżniły substancje wziewne oraz inne, bliżej nieokreślone substancje (po 4,2%).

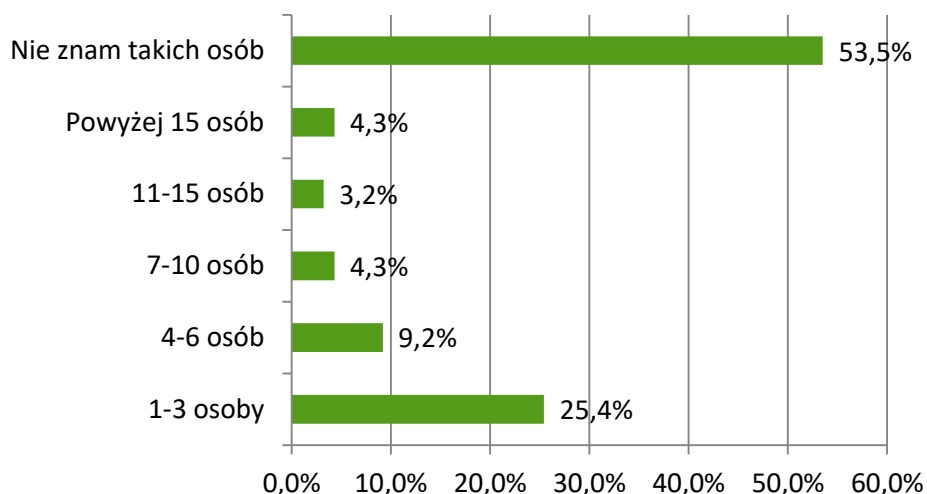
Tabela 10. Jakie substancje Pan(i) zażywał(a)?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Marihuanę	83,3%	20
Amfetaminę	20,8%	5
Dopalacze	8,3%	2
Ekstazy	8,3%	2
Metamfetaminę	8,3%	2
Leki w celu odurzenia	8,3%	2
Substancje wziewne	4,2%	1
Inne, jakie?	4,2%	1

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

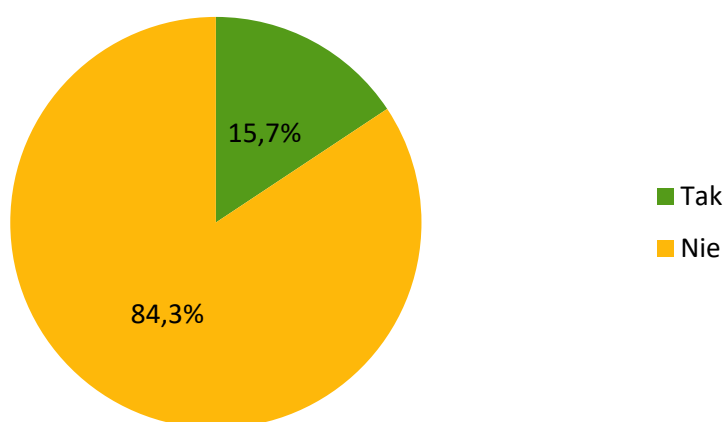
Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy respondenci. Badani mieli wskazać, czy znają osobiście osoby ze swojej miejscowości, które są uzależnione od narkotyków lub dopalaczy. Twierdząco odpowiedział blisko co drugi ankietowany, tj. 46,4%. Największy odsetek zna 1-3 osoby (25,4%). Znajomość 4-6 osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych wykazało 9,2% badanych, na odpowiedź 7-10 osób oraz powyżej 15 osób wskazało po 4,3% mieszkańców, z kolei 11-15 osób - 3,2% respondentów.

Wykres 9. Ile zna Pan(i) osobiście osób ze swojej miejscowości, które są uzależnione od narkotyków lub dopalaczy?

W następnym pytaniu mieszkańcy mieli odpowiedzieć, czy wiedzą, gdzie mogą kupić narkotyki lub dopalacze w swojej Gminie. Zdecydowana większość, tj. 84,3% odpowiedziała przecząco na to pytanie, natomiast twierdząco – 15,7%.

Wykres 10. Czy wie Pan(i), gdzie może kupić narkotyki lub dopalacze w swojej Gminie?

Analizując tą kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, iż to mężczyźni częściej wskazywali na znajomość miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze w Gminie. Różnica kształtuje się na poziomie 4,7 pp.

Tabela 11. Czy wie Pan(i), gdzie może kupić narkotyki lub dopalacze w swojej Gminie? – korelacja na płeć

Odpowiedź	kobiety		mężczyźni	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Tak	14,1%	17	18,8%	12
Nie	86,0%	104	81,3%	52

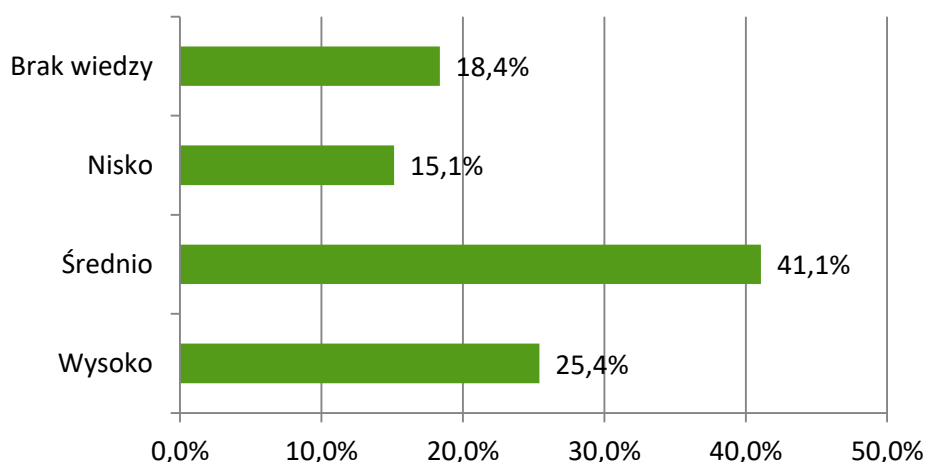
Analiza materiału badawczego z podziałem na wiek wskazuje, że najczęściej na znajomość miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze wskazywały osoby w wieku 18-25 lat (24,2%). Najmniej respondentów deklarujących zażywanie narkotyków lub dopalaczy to osoby mające 56-65 lat, gdyż nie wskazał to żaden ankietowany.

Tabela 12. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	24,2%	8	15,0%	12	14,0%	7	0,0%	0	16,7%	2
Nie	75,8%	25	85,0%	68	86,0%	43	100,0%	10	83,3%	10

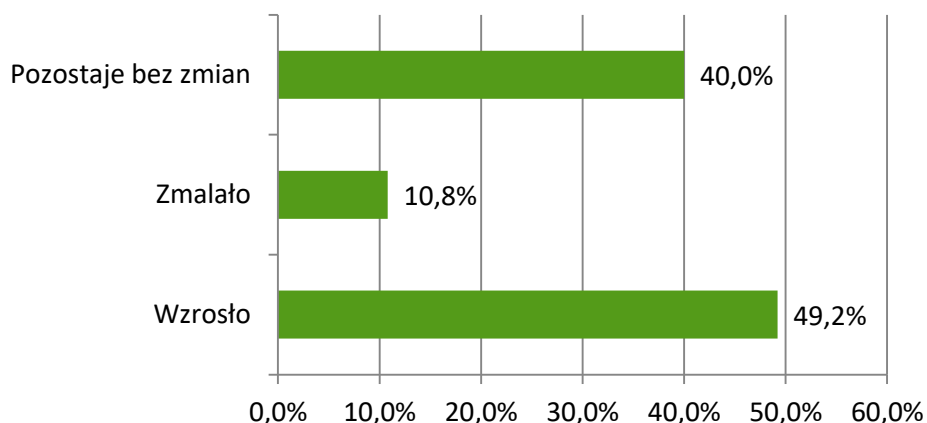
Średnio co czwarty respondent ocenia poziom swojej wiedzy na temat uzależnienia od narkotyków/dopalaczy na wysokim poziomie (25,4%), z kolei największy odsetek wskazał na odpowiedź „średnio” (41,1%). Małą wiedzę w tym zakresie ma 15,1% respondentów, natomiast jej brak wykazało 18,4% ankietowanych.

Wykres 11. Jak ocenia Pan/i poziom swojej wiedzy na temat uzależnienia od narkotyków/dopalaczy?

W opinii 49,2% ankietowanych zażywanie narkotyków/dopalaczy w ciągu ostatnich 5 lat uległo zwiększeniu. 40,0% mieszkańców uważa, że pozostaje ono bez zmian, natomiast zdaniem tylko 10,8% osób twierdzi, iż ono zmalało.

Wykres 12. Jak Pana/i zdaniem zmieniło się spożycie narkotyków/dopalaczy w ciągu 5 ostatnich lat?

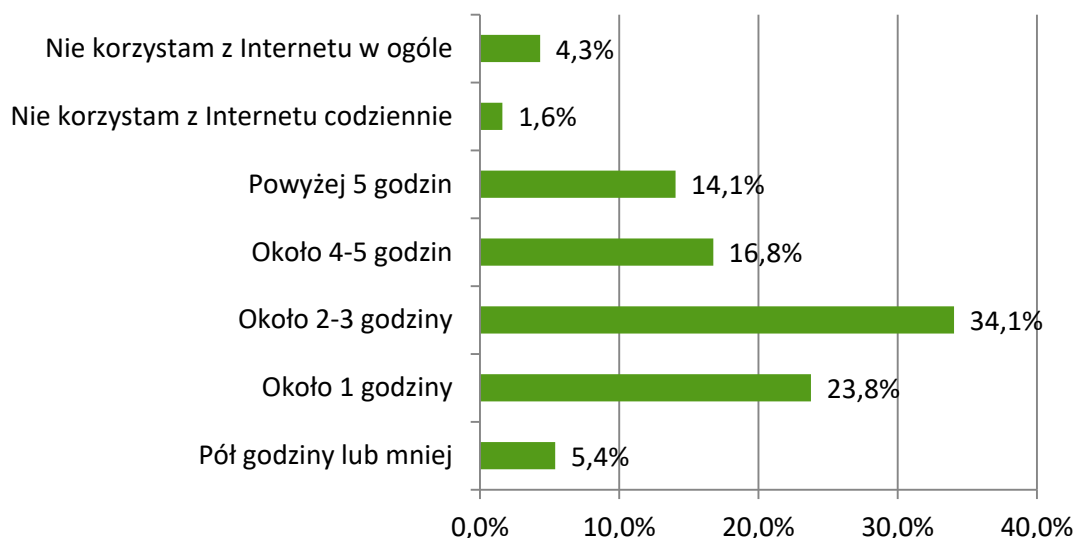

V. PROBLEM KORZYSTANIA Z INTERNETU

W badaniu zdiagnozowano również skalę korzystania z Internetu. W pierwszym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać ile czasu w ciągu dnia z niego korzystają. Codziennie z Internetu korzysta łącznie 94,2% osób, z czego największy odsetek robi to 2-3 godziny (34,1%) lub około 1 godziny (23,8%). Pół godziny lub mniej korzysta z niego 5,4% ankietowanych, z kolei na znaczne ilości czasu wskazało łącznie 30,9% badanych, gdzie 14,1% robi to powyżej 5 godzin dziennie, a 16,8% około 4-5 godzin. Z Internetu nie korzysta w ogóle 1,6% mieszkańców, natomiast 4,3% nie robi tego codziennie.

Wykres 13. Ile czasu w ciągu dnia korzysta Pan(i) z Internetu, w tym mediów społecznościowych?

Korzystanie z urządzeń elektronicznych pod względem płci, kształtuje się na następującym poziomie – codziennie z urządzeń elektronicznych korzysta 98,7% kobiet, oraz 86,0% mężczyzn, co oznacza różnicę o wartości 12,3 pp. W przypadku obydwu płci, mieszkańcy najczęściej korzystają z tego rodzaju urządzeń około 2-3 godziny.

Tabela 13. Ile czasu w ciągu dnia korzysta Pan(i) z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na płeć

Odpowiedź	%	kobiety		mężczyźni	
		Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%
Pół godziny lub mniej	5,8%	7	4,7%	3	
Około 1 godziny	26,5%	32	18,8%	12	
Około 2-3 godziny	35,5%	43	31,3%	20	
Około 4-5 godzin	19,8%	24	10,9%	7	
Powyżej 5 godzin	10,7%	13	20,3%	13	
Nie korzystam z Internetu codziennie	0,0%	0	4,7%	3	
Nie korzystam z Internetu w ogóle	1,7%	2	9,4%	6	

Rozkład odpowiedzi z podziałem na wiek respondentów wskazuje, iż największy odsetek badanych korzystających z urządzeń elektronicznych z dużą częstotliwością, tj. około 4-5 godzin lub więcej to respondenci w wieku 18-25 lat (42,4%) oraz 26-40 lat (36,3%). Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Ile czasu w ciągu dnia korzysta Pan(i) z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Pół godziny lub mniej	6,1%	2	3,8%	3	6,0%	3	20,0%	2	0,0%	0
Około 1 godziny	12,1%	4	17,5%	14	38,0%	19	30,0%	3	33,3%	4
Około 2-3 godziny	27,3%	9	37,5%	30	30,0%	15	30,0%	3	50,0%	6
Około 4-5 godzin	30,3%	10	15,0%	12	14,0%	7	10,0%	1	8,3%	1
Powyżej 5 godzin	12,1%	4	21,3%	17	8,0%	4	0,0%	0	8,3%	1
Nie korzystam z Internetu codziennie	6,1%	2	1,3%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Nie korzystam z Internetu w ogóle	6,1%	2	3,8%	3	4,0%	2	10,0%	1	0,0%	0

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko Ci mieszkańcy, którzy codziennie korzystają z Internetu. Z przeprowadzonego badania wynika, iż:

- ☑ średnio co drugiemu respondentowi często zdarza się korzystać z Internetu dłużej niż wstępnie planowali (48,9%), a co piątemu trudno było odpowiedzieć na to pytanie (20,7%),
- ☑ 11,0% osób często zaniedbuje obowiązki domowe z powodu korzystania z Internetu, z kolei 13,9% trudno było odpowiedzieć na to pytanie,
- ☑ średnio co trzeci respondent uważa, że powinien mniej korzystać z Internetu (32,6%), z kolei 14,0% z nich miało trudności w ocenie,
- ☑ 5,2% badanych odpowiedziało, że osoby z ich otoczenia zwracały im często uwagę, iż za dużo korzystają z Internetu, natomiast 10,4% osób miało trudności w odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 15. Prosimy o ustosunkowanie się Pana(i) do poniższych stwierdzeń.

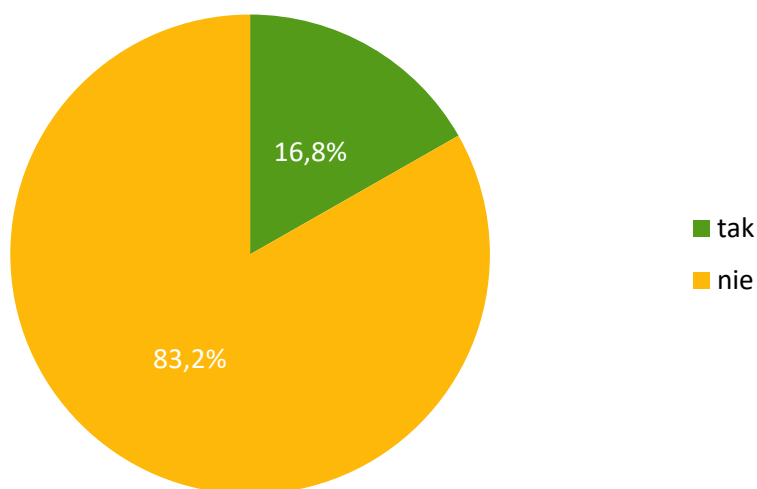
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	% odp.	Liczba odp.	% odp.	Liczba odp.	% odp.	Liczba odp.
Często zdarza mi się korzystać z Internetu dłużej niż wstępnie planowałem(am).	48,9%	85	30,5%	53	20,7%	36
Często zaniedbuje obowiązki domowe z powodu korzystania z Internetu.	11,0%	19	75,1%	130	13,9%	24
Uważam, że powinienem(am) mniej korzystać z Internetu.	32,6%	56	53,5%	92	14,0%	24
Osoby z mojego otoczenia często zwracają mi uwagę, że za dużo korzystam z Internetu.	5,2%	9	84,4%	146	10,4%	18

VI. PROBLEM GIER HAZARDOWYCH

W kolejnej części została poruszona kwestia grania w gry hazardowe. Skala problemu hazardowego wśród mieszkańców Gminy Drawsko nie przybiera znaczących rozmiarów, gdyż kiedykolwiek grało w nie łącznie 16,8% ankietowanych.

Wykres 14. Czy kiedykolwiek grał(a) Pan(i) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać?

W przypadku grania w gry hazardowe, zauważalne są znaczne różnice, gdyż odsetek kobiet grających w gry na pieniądze wyniósł 7,4%, natomiast mężczyzn – 34,4%.

Tabela 16. Czy kiedykolwiek grał(a) Pan(i) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na płeć

Odpowiedź	%	kobiety		mężczyźni	
		Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%
tak	7,4%	9	34,4%	22	34,4%
nie	92,6%	112	65,6%	42	65,6%

Rozkład odpowiedzi z podziałem na wiek respondentów wskazuje, iż najwięcej ankietowanych grających w gry na pieniądze było w wieku 18-25 lat (21,2%) oraz 26-40 lat (21,3%). Najmniej badanych, którzy zadeklarowali podejmowanie się gier hazardowych miało powyżej 41-55 lat – 8,0%.

Tabela 17. Czy kiedykolwiek grał(a) Pan(i) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
tak	21,2 %	7	21,3 %	17	8,0%	4	10,0 %	1	16,7%	2
nie	78,8 %	26	78,8 %	63	92,0 %	46	90,0 %	9	83,3%	10

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko mieszkańcy, którzy w ciągu ostatniego roku grali w gry hazardowe. Poprosiliśmy badanych o wskazanie jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznaczają na powyższy cel. Z przeprowadzonego badania wynika, iż na odpowiedź „6-10 zł”, „21-50 zł” wskazało po 5 osób (16,7%), z kolei do 5 zł przeznacza na nie 3,3% (1 osoba). Po 6 respondentów wskazało na takie kwoty jak 11-20 zł oraz 51-100 zł (po 20,0%), natomiast powyżej 100 zł jednorazowo przeznacza na gry hazardowe 7 badanych, tj. 23,3%.

Tabela 18. Jaką kwotę jednorazowo przeznacza Pan(i) na gry hazardowe?

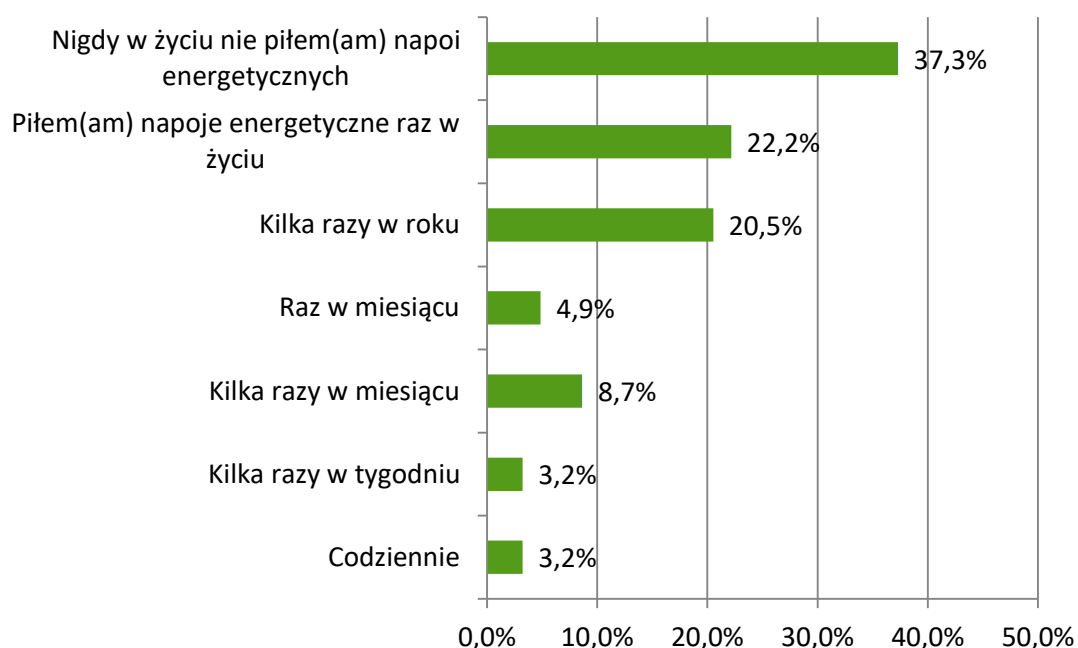
Odpowiedź	%	Liczba odp.
Do 5 zł	3,3%	1
6-10 zł	16,7%	5
11-20 zł	20,0%	6
21-50 zł	16,7%	5
51-100 zł	20,0%	6
Powyżej 100 zł	23,3%	7

VII. PROBLEM SPOŻYWANIA NAPOJÓW ENERGETYCZNYCH

Następnie zbadaliśmy częstotliwość picia napojów energetycznych przez dorosłych mieszkańców Gminy. Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, iż skala nadmiernego spożywania napojów energetycznych na terenie Gminy Drawsko jest niewielka. 37,3% mieszkańców nigdy nie piło takich napojów, z kolei co piąty zrobił to raz w życiu (22,2%) lub pije je okazjonalnie, tj. kilka razy w roku (20,5%). Do picia energetyków raz w miesiącu przyznało się 4,9% osób, kilka razy w miesiącu sięga po nie 8,7%, a kilka razy w tygodniu lub codziennie – po 3,2% badanych.

Wykres 15. Jak często pije Pan(i) napoje energetyczne?

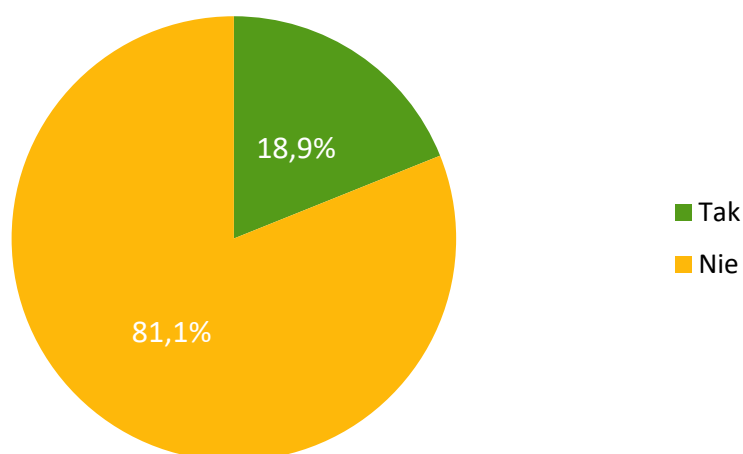

VIII. PROBLEM PRZEMOCY

W niniejszym rozdziale został poruszony problem przemocy domowej. Skala na terenie Gminy została zweryfikowana dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doznać tego problemu. Możemy zauważyć, iż przemocy doświadczył blisko co piąty dorosły mieszkaniec, tj. 18,9%.

Wykres 16. Czy kiedykolwiek zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej?

Analizując rozkład odpowiedzi z podziałem na płeć można zauważyć, iż przemocy kiedykolwiek w życiu doznało nieznacznie więcej kobiet (19,0%), niż mężczyzn (18,8%), zatem różnica kształtuje się na poziomie 0,2 pp.

Tabela 19. Czy kiedykolwiek zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej? – korelacja na płeć

Odpowiedź	%	kobiety	%	mężczyźni
		Liczba odpowiedzi		Liczba odpowiedzi
Tak	19,0%	23	18,8%	12
Nie	81,0%	98	81,3%	52

Kiedykolwiek w życiu, przemocy doznało 27,3% badanych mających 18-25 lat, 25,0% osób powyżej 65 roku życia, 18,8% respondentów w wieku 26-40 lat, a także 16,0% osób będących w przedziale wiekowym 41-55 lat. Ankietowani w grupie wiekowej 56-65 lat nie doznali przemocy nigdy w życiu.

Tabela 20. Czy kiedykolwiek zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej? – korelacja na wiek

	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	27,3%	9	18,8%	15	16,0%	8	0,0%	0	25,0%	3
Nie	72,7%	24	81,3%	65	84,0%	42	100,0%	10	75,0%	9

Na kolejne pytania odpowiadały tylko te osoby, które doświadczyły przemocy, tj. 35 badanych. Z zebranych danych wynika, że w okresie ostatniego roku 4 osoby doznały przemocy 1 raz lub więcej niż 7 razy (11,8%), 7 odpowiedzi padło na - „2-4 razy” (20,6%), a 2 na „5-7 razy” (5,9%). Połowa ankietowanych nie doznała przemocy w tym okresie (17 osób). 1 respondent nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 21. Jak często zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej w ciągu ostatniego roku?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	11,8%	4
2-4 razy	20,6%	7
5-7 razy	5,9%	2
Więcej niż 7 razy	11,8%	4
Nie doświadczyłem(am) przemocy w tym okresie	50,0%	17

Na pytanie o rodzaj doznawanej przemocy większość mieszkańców, którzy doświadczyli jej w ciągu ostatniego roku przed badaniem wskazała na przemoc psychiczną (30 osób; 90,9%). 18 osób odpowiedziało, iż doznało przemocy fizycznej (54,6%), a po 7 badanych wskazało na zaniedbanie oraz przemoc ekonomiczną (21,2%). Najrzadziej doznawaną formą przemocy była przemoc seksualna, na którą wskazało 5 osób (15,2%). 2 badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 22. Jakiego rodzaju przemocy Pan (i) doznał(a)?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Przemoc psychiczna	90,9%	30
Przemoc fizyczna	54,6%	18
Zaniedbanie	21,2%	7
Przemoc ekonomiczna	21,2%	7
Przemoc seksualna	15,2%	5

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zapytaliśmy ankietowanych również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Najczęściej wskazywano na tatę (12 osób; 36,4%) oraz męża/żonę (10 osób; 30,3%). 8 badanych wskazało na partnera/partnerkę (24,2%), 7 respondentów wyróżniło innych członków rodziny takich jak np. rodzeństwo, babcię, dziadka, wujka lub ciocię (21,2%), natomiast 5 ankietowanych – mamę (15,2%). Najrzadziej wskazywano na inne osoby, w tym: dziecko i pracodawcę (3 mieszkańców; 9,1%).

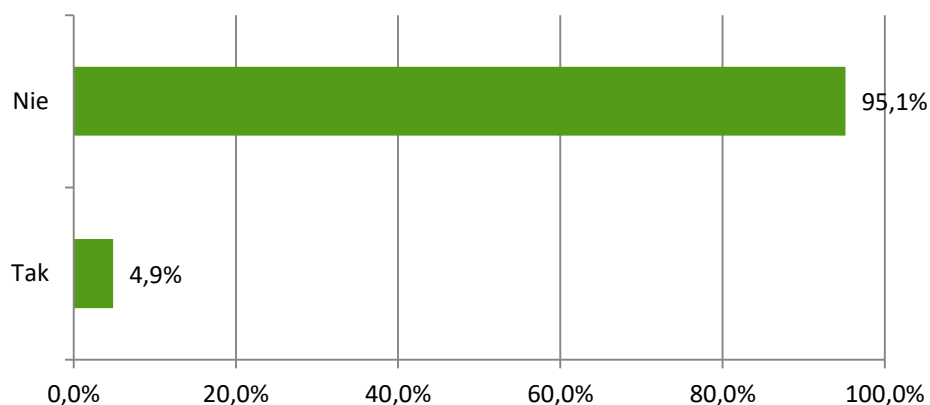
Tabela 23. Kto stosował wobec Pana(i) przemoc?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Tata	36,4%	12
Mąż/żona	30,3%	10
Partner/partnerka	24,2%	8
Inni członkowie rodziny np. rodzeństwo, babcia, dziadek, wujek, ciocia itd.	21,2%	7
Mama	15,2%	5
Inne osoby, jakie?	9,1%	3

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Analiza materiału badawczego wykazała, iż do stosowania przemocy kiedykolwiek w życiu przyznał się niewielki odsetek dorosłych mieszkańców Gminy Drawsko, tj. 4,9% (9 osób).

Wykres 17. Czy kiedykolwiek stosował(a) Pan(i) przemoc domową?

Analizując rozkład odpowiedzi z podziałem na płeć można zauważyć, iż przemoc kiedykolwiek w życiu stosowało nieznacznie więcej kobiet (5,0%), niż mężczyzn (4,7%), zatem różnica kształtuje się na poziomie 0,3 pp.

Tabela 24. Czy kiedykolwiek stosował(a) Pan(i) przemoc domową? – korelacja na płeć

Odpowiedź	kobiety		mężczyźni	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Tak	5,0%	6	4,7%	3
Nie	95,0%	115	95,3%	61

Kiedykolwiek w życiu, przemoc stosowało 16,7% badanych powyżej 65 roku życia, 6,1% respondentów w wieku 18-25 lat, 6,0% osób w wieku 41-55 lat, a także 2,5% będących w przedziale wiekowym 26-40 lat. Ankietowani w grupie wiekowej 56-65 lat nie stosowali przemocy nigdy w życiu.

Tabela 25. Czy kiedykolwiek stosował(a) Pan(i) przemoc domową? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	6,1%	2	2,5%	2	6,0%	3	0,0%	0	16,7%	2
Nie	93,9%	31	97,5%	78	94,0%	47	100,0%	10	83,3%	10

Na kolejne pytania odpowiadały tylko te osoby, które stosowały przemoc. Z zebranych danych wynika, że w okresie ostatniego roku 3 osoby stosowały przemoc więcej niż 7 razy (33,3%), natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na „2-4 razy” i „5-7 razy” (11,1%). Blisko co drugi respondent odpowiadający na to pytanie nie stosował przemocy w tym okresie (4 osoby; 44,4%).

Tabela 26. Jak często zdarzyło się Panu(i) stosować przemoc domową w ciągu ostatniego roku?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
1 raz	0,0%	0
2-4 razy	11,1%	1
5-7 razy	11,1%	1
Więcej niż 7 razy	33,3%	3
Nie stosowałem(am) przemocy w tym okresie	44,4%	4

Na pytanie o rodzaj stosowanej przemocy większość mieszkańców wskazało na przemoc psychiczną (7 osób; 87,5%) oraz fizyczną (5 osób; 62,5%). rzadziej wskazywano na przemoc seksualną (3 osoby; 37,5%), ekonomiczną (2 osoby; 25,0%) oraz zaniedbanie (1 osoba; 12,5%). 1 respondent nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 27. Jaką formę przemocy Pan(i) stosował(a)?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Przemoc psychiczną	87,5%	7
Przemoc fizyczną	62,5%	5
Przemoc seksualną	37,5%	3
Przemoc ekonomiczną	25,0%	2
Zaniedbanie	12,5%	1

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zapytaliśmy ankietowanych również o to, wobec kogo stosowali przemoc. 4 osoby wskazały męża/żonę (50,0%), z kolei 3 badanych kierowało ją w stronę dziecka/dzieci (37,5%). Po 2 ankietowanych stosowało przemoc wobec innych członków rodziny oraz partnera/partnerki (25,0%). 1 respondent nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

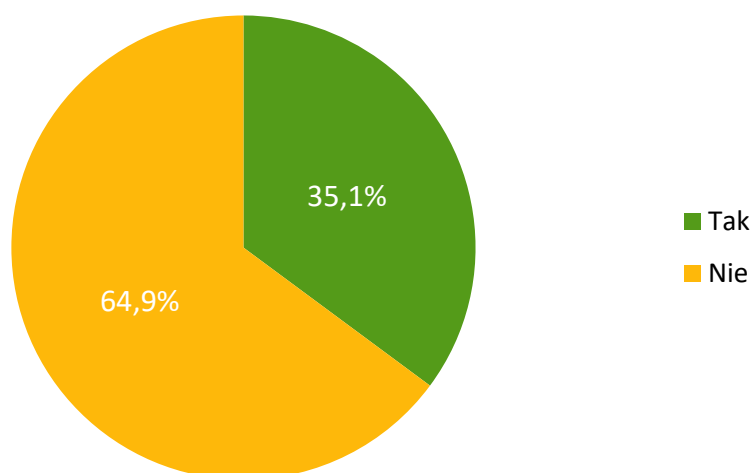
Tabela 28. Wobec kogo stosował(a) Pan(i) przemoc?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Męża/żony	50,0%	4
Dziecka/dzieci	37,5%	3
Innych członków rodziny np. rodzeństwa, babci, dziadka, wujka, cioci itd.	25,0%	2
Partnera/partnerki	25,0%	2
Mamy	0,0%	0
Taty	0,0%	0
Innych osób, jakich?	0,0%	0

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

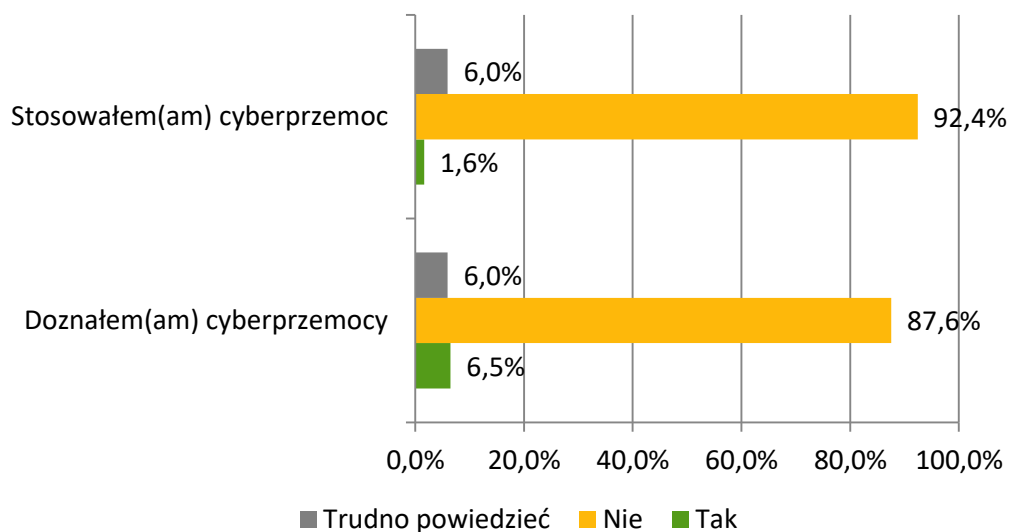
Z przeprowadzonego dowiadujemy się, iż średnio co trzeci ankietowany był świadkiem przemocy domowej – wskazało na to 35,1% osób.

Wykres 18. Czy był Pan(i) kiedykolwiek świadkiem przemocy domowej?

Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią był problem cyberprzemocy. Z deklaracji dorosłych mieszkańców wynika, iż cyberprzemocy w ciągu ostatniego roku doznało 6,5% osób, a 6,0% respondentów miało trudności w ocenie, czy doszło do takiej sytuacji. Z przeprowadzonego badania wynika również fakt, iż 1,6% ankietowanych przyznało się do stosowania cyberprzemocy w ciągu ostatniego roku, z kolei 6,0% wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 19. Czy w ciągu ostatniego roku doznał(a) oraz stosował(a) Pan(i) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie?

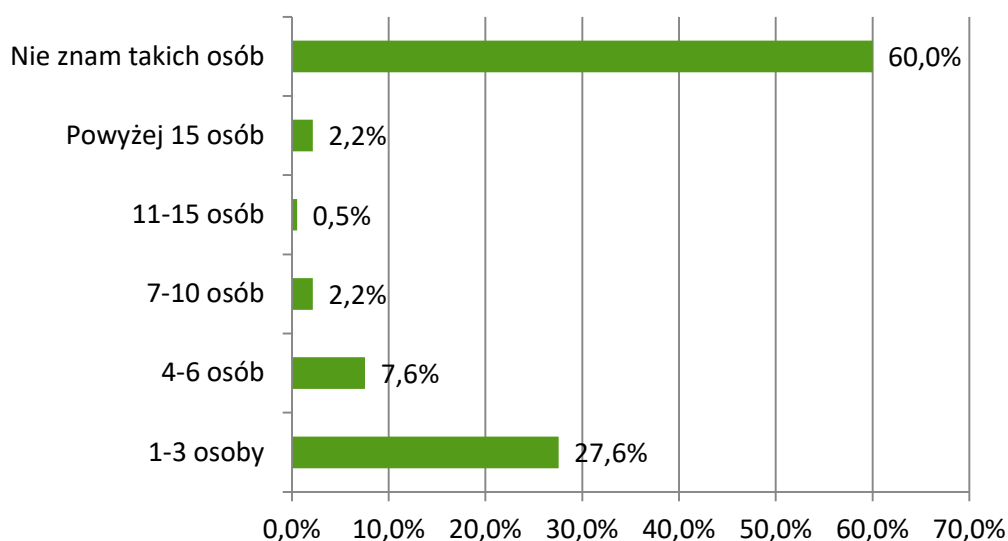
Analizując materiał badawczy z podziałem na płeć można zauważyć, że cyberprzemocy w ciągu ostatniego roku doznało więcej mężczyzn (9,4%), niż kobiet (5,0%). Różnica między płciami wynosi 4,4 pp. W przypadku stosowania cyberprzemocy zauważalna jest podobna tendencja, gdyż większy odsetek mężczyzn przyznał się do jej stosowania (3,1%).

Tabela 29. Czy w ciągu ostatniego roku doznał(a) oraz stosował(a) Pan(i) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie? – korelacja na płeć

kobiety						
Odpowiedź	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Doznałem	5,0%	6	89,3%	108	5,8%	7
Stosowałem	0,8%	1	95,9%	116	3,3%	4
mężczyźni						
Odpowiedź	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Doznałem	9,4%	6	84,4%	54	6,3%	4
Stosowałem	3,1%	2	85,9%	55	10,9%	7

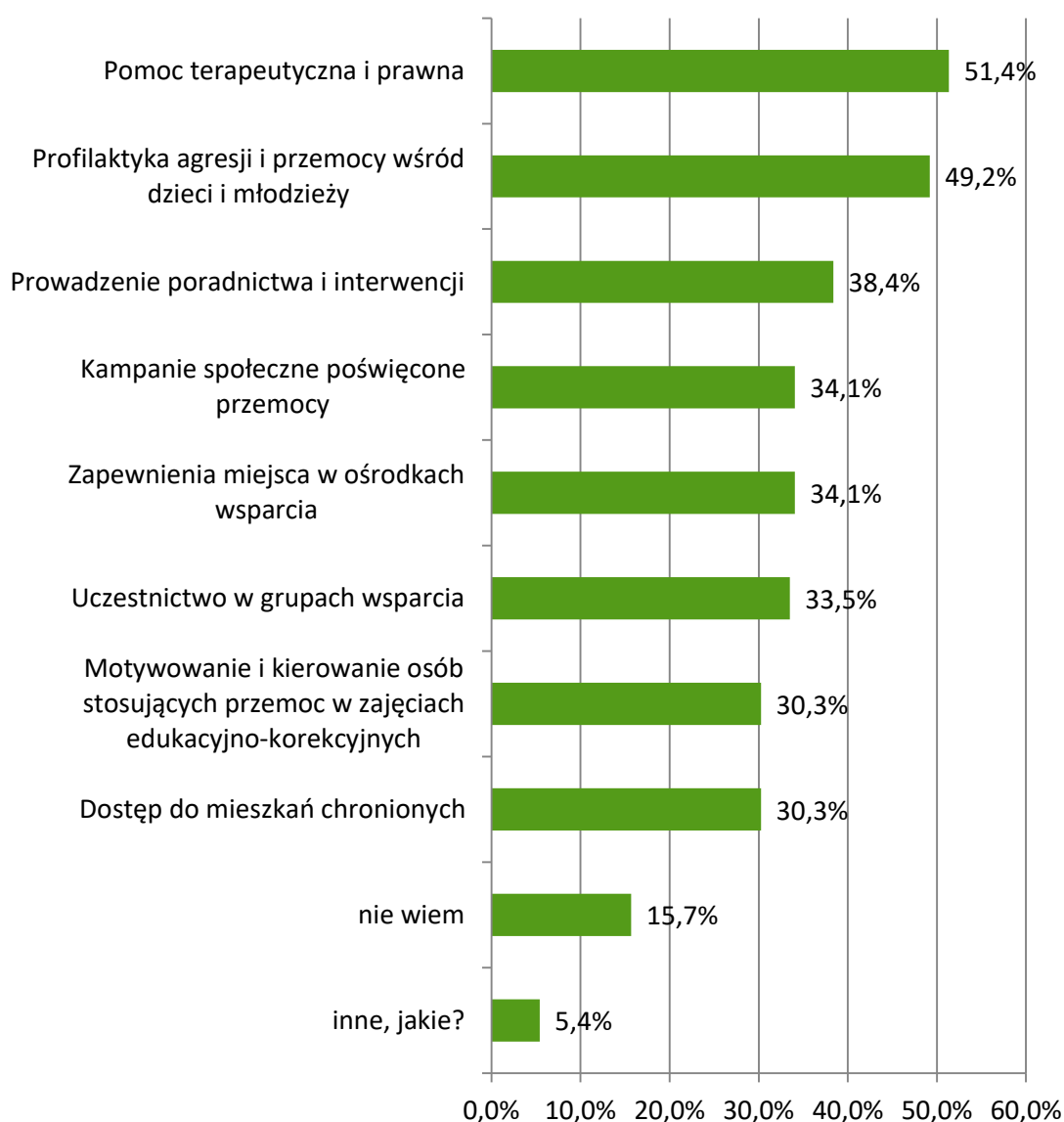
Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi mieszkańców Gminy na pytanie o znajomość osób ze swojej miejscowości, które doświadczającą przemocy domowej. Twierdząco odpowiedziało 40,1% ankietowanych, z czego 27,6% zna 1-3 osoby, 7,6% - 4-6 osób, 2,2% - 7-10 osób, 0,5% - 11-15 osób, a 2,2% - powyżej 15 osób. 60,0% badanych nie zna osób w swojej miejscowości, które dotyczy ten problem.

Wykres 20. Ile zna Pan(i) osobiście osób ze swojej miejscowości, które doświadczają przemocy domowej?

Kolejne pytanie dotyczyło najskuteczniejszych metod przeciwdziałania przemocy domowej. Najczęściej wskazywano na pomoc terapeutyczną i prawną (51,4%) oraz profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (49,2%). Średnio co trzeci ankietowany wskazał na prowadzenie poradnictwa i interwencji (38,4%), organizowanie kampanii poświęconych przemocy (34,1%), a także uczestnictwo w grupach wsparcia (33,5%). Po 30,3% badanych jako metody przeciwdziałania przemocy domowej wyróżniło motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc w zajęciach edukacyjno-korekcyjnych, jak również dostęp do mieszkań chronionych. 15,7% osób nie wie, jakie są najskuteczniejsze metody przeciwdziałania przemocy domowej, z kolei 5,4% wskazało na inne formy, w tym: *informowanie potencjalne osoby doświadczające przemocy o ich prawach i możliwościach pomocy, wsparcie psychologiczne, organizowanie akcji związanych z profilaktyką dla mieszkańców, kampanie społeczne poświęcone uzależnieniom oraz promujące zdrowy styl życia, zwiększenie informacji o przemocy wśród kobiet, dostęp do psychologa, separacja od osoby stosującej przemoc, zwiększenie świadomości mieszkańców w tym temacie, może jakieś ulotki informacyjne, Policja powinna zabierać osoby które stosują przemoc.*

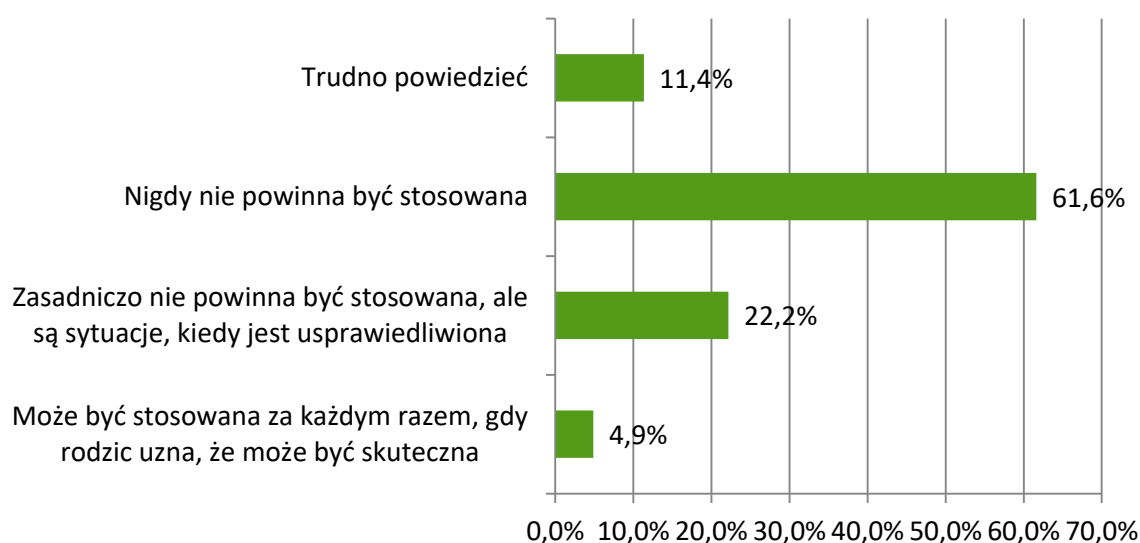
Wykres 21. Jakie Pan/i zdaniem są najskuteczniejsze metody przeciwdziałania przemocy domowej?

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. Respondenci, którzy przyznali, iż nigdy nie powinno się bić dzieci stanowią największy odsetek respondentów, tj. 61,6%. Średnio co piąty badany uważa, że bicie dzieci jako kara jest metodą wychowawczą, która zasadniczo nie powinna być stosowana, ale są sytuacje, kiedy jest usprawiedliwiona (22,2%). Niepokojący jest fakt, iż 4,9% ankietowanych jest zdania, iż może być ona stosowana za każdym razem, gdy rodzic uzna, że może być skuteczna, natomiast 11,4% miało trudności w odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 22. Czy Pana(i) zdaniem bicie dzieci jako kara jest metodą wychowawczą, która:...

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli ustosunkować się do twierdzeń związanych z problemem przemocy domowej oraz uzależnień wykorzystując pięciostopniową skalę. Z przeprowadzonego badania wynika, iż

- ☑ większość osób, tj. 71,9% uważa, iż zjawisko przemocy domowej dotyczy różnych rodzin, a nie tylko środowisk z marginesu społecznego. Przeciwnego zdania jest 10,8%, z kolei średnio co szóstemu respondentowi trudno było odpowiedzieć na to pytanie,
- ☑ w opinii 79,0% osób nie istnieją okoliczności, które usprawiedliwiają przemoc domową, natomiast przeciwnego zdania jest 8,7% badanych,
- ☑ zdecydowana większość nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż przemoc domowa to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać – na taką odpowiedź wskazało 83,8% ankietowanych. Przeciwnego zdania było 6,5% osób, natomiast co dziesiąty miał trudności w odpowiedzi na to pytanie (9,7%),
- ☑ bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców zdaniem co trzeciego badanego (36,7%), natomiast odmienne zdanie w tym zakresie posiada 43,8% osób, a trudności w odpowiedzi miał średnio co piąty badany (19,5%),
- ☑ w opinii 28,7% respondentów, osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach, a przeciwne zdanie ma blisko co drugi mieszkaniec (44,4%). Znaczna część badanych nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie (27,0%),

- ☑ większość badanych trafnie uważa, iż alkohol zawarty w piwie nie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce (67,6%), potwierdziło to 13,0% osób, z kolei co piąty respondent miał trudności w ocenie (19,5%),
- ☑ dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany zdaniem 58,4% osób, przeciwnie uważa 26,5% mieszkańców, a 15,1% miało trudności w odpowiedzi na to pytanie,
- ☑ w opinii 3,8% ankietowanych, kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu, zdecydowana większość odpowiedziała przecząco (84,3%), a co dziewiąty miał trudności w ocenie (11,9%).

Tabela 30. Prosimy o ustosunkowanie się do poniższych twierdzeń:

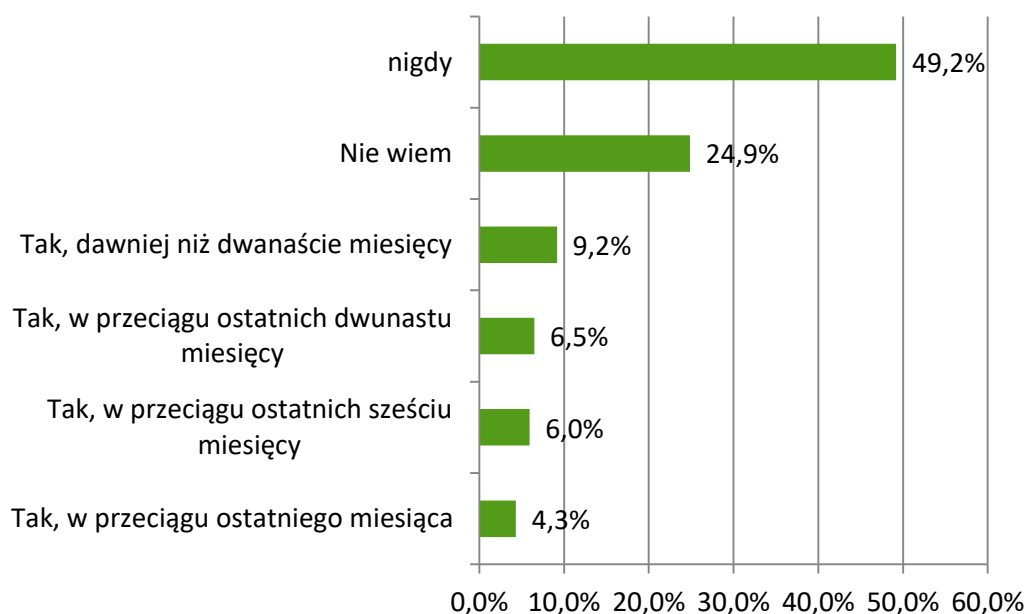
	Trudno powiedzieć	Zdecydo- wanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Raczej się zgadzam	Zdecydo- wanie się zgadzam
Zjawisko przemocy domowej dotyczy różnych rodzin, a nie tylko środowisk z marginesu społecznego.	17,3%	9,2%	1,6%	26,5%	45,4%
Istnieją okoliczności, które usprawiedliwiają przemoc domową.	12,4%	66,0%	13,0%	4,9%	3,8%
Przemoc domowa to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać	9,7%	68,1%	15,7%	0,5%	6,0%
Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców	19,5%	29,7%	14,1%	18,9%	17,8%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach	27,0%	26,0%	18,4%	16,8%	11,9%
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce	19,5%	54,1%	13,5%	8,7%	4,3%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany	15,1%	20,5%	6,0%	25,4%	33,0%
Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu	11,9%	75,1%	9,2%	2,2%	1,6%

IX. ZDROWIE PSYCHICZNE

Kolejny blok pytań miał na celu zweryfikowanie problemów natury psychicznej wśród dorosłych mieszkańców Gminy Drawsko. Z przeprowadzonego badania wynika, iż średnio co czwarty respondent zauważa u siebie problemy natury psychicznej (26,0%), w tym: 9,2% z nich miał je ponad rok temu, 6,5% - w przeciągu ostatnich 12 miesięcy, 6,0% - w przeciągu ostatnich 6 miesięcy, z kolei 4,3% - w przeciągu ostatniego miesiąca. Blisko połowa badanych odpowiedziała przecząco na to pytanie (49,2%), z kolei co czwarty wskazał na odpowiedź „nie wiem” (24,9%).

Wykres 23. Czy zauważył/a Pan/i u siebie problemy natury psychicznej?

Z przeprowadzonych badań wynika, iż to mężczyźni częściej zauważają u siebie problemy natury psychicznej, gdyż wskazało na to łącznie 28,1% osób, natomiast wśród kobiet odsetek ten wyniósł 24,8%. W przeciągu ostatniego miesiąca mężczyźni znacznie częściej wskazywali na te problemy – kolejno 7,8% mężczyzn oraz 2,5% kobiet.

Tabela 31. Czy zauważył/a Pan/i u siebie problemy natury psychicznej? – korelacja na płeć

Odpowiedź	kobiety		mężczyźni	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak, w przeciągu ostatniego miesiąca	2,5%	3	7,8%	5
Tak, w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy	7,4%	9	3,1%	2
Tak, w przeciągu ostatnich dwunastu miesięcy	5,0%	6	9,4%	6
Tak, dawniej niż dwanaście miesięcy	9,9%	12	7,8%	5
Nie wiem	24,0%	29	26,6%	17
Nigdy	51,2%	62	45,3%	29

Z korelacji ze względu na wiek wynika, iż to osoby w wieku 18-25 lat najczęściej doświadczają problemów natury psychicznej (33,4%). W dalszej kolejności znalazły się osoby w wieku 41-55 lat (32,0%), 26-40 lat (25,2%) oraz powyżej 65 lat (8,3%). Ankietowani w wieku 56-65 lat nie zaobserwowali u siebie problemów natury psychicznej.

Tabela 32. Czy zauważył/a Pan/i u siebie problemy natury psychicznej? – korelacja na wiek

Odpowiedź	18-25 lat		26-40 lat		41-55 lat		56-65 lat		powyżej 65 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak, w przeciągu ostatniego miesiąca	6,1%	2	1,3%	1	8,0%	4	0,0%	0	8,3%	1
Tak, w przeciągu ostatnich 6 miesięcy	6,1%	2	8,8%	7	4,0%	2	0,0%	0	0,0%	0
Tak, w przeciągu ostatnich 12 miesięcy	3,0%	1	3,8%	3	16,0%	8	0,0%	0	0,0%	0
Tak, dawniej niż 12 miesięcy	18,2%	6	11,3%	9	4,0%	2	0,0%	0	0,0%	0
Nie wiem	15,2%	5	31,3%	25	20,0%	10	20,0%	2	33,3%	4
Nigdy	51,5%	17	43,8%	35	48,0%	24	80,0%	8	58,3%	7

W następnym pytaniu respondenci mieli odpowiedzieć, co jest powodem ich złego stanu psychicznego. Najczęściej wskazywano na problemy rodzinne (23 osoby; 47,9%), problemy w pracy (19 osób 39,6%) oraz problemy finansowe (18 osób; 37,5%). Na brak wolnego czasu wskazał co czwarty ankietowany (13 osób; 27,1%), z kolei na sytuację na świecie – co piąty (11 osób; 22,9%). Znacznie rzadziej powodem złego stanu psychicznego jest zły stan zdrowia oraz inne przyczyny, w tym m.in. samotność, problemy emocjonalne, mobbing w pracy, depresja, trauma, stres (po 8 osób; 16,7%). Na uzależnienie padło 10,4% odpowiedzi (5 osób), a 4,2% mieszkańców miało trudności w ocenie (2 osoby).

Tabela 33. Co jest powodem Pana/i złego stanu psychicznego?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Problemy rodzinne	47,9%	23
Problemy w pracy	39,6%	19
Problemy finansowe	37,5%	18
Brak wolnego czasu	27,1%	13
Sytuacja na świecie	22,9%	11
Zły stan zdrowia	16,7%	8
Inne, jakie?	16,7%	8
Uzależnienie	10,4%	5
Trudno powiedzieć	4,2%	2

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

X. PROBLEMY SPOŁECZNE

W dalszej kolejności respondenci mieli ocenić, które ich zdaniem problemy społeczne występujące wśród mieszkańców są najbardziej istotne. Na pierwszym miejscu za taki problem ankietowani uznali uzależnienie od alkoholu (55,1%), na drugim – uzależnienie od narkotyków (53,5%), z kolei na trzecim – przemoc domowa (52,4%). W dalszej kolejności według liczby wskazań znalazły się problemy psychiczne (51,4%), uzależnienie od Internetu (47,0%), przestępczość oraz cyberprzemoc (po 43,8%). Najmniejszy odsetek za bardzo istotny uznaje problem hazardu (33,0%).

Tabela 34. Prosimy o dokonanie oceny ważności lokalnych problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców Gminy i zaznaczenie X w odpowiednim miejscu.

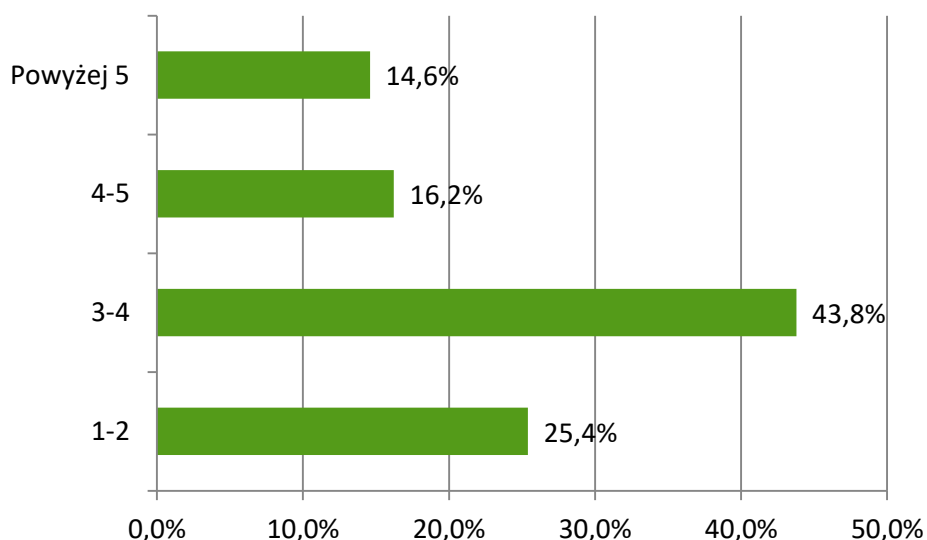
	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Uzależnienie od alkoholu	55,1%	34,6%	5,4%	4,9%
Uzależnienie od narkotyków	53,5%	34,6%	8,1%	3,8%
Uzależnienie od Internetu	47,0%	37,8%	11,9%	3,2%
Hazard	33,0%	27,6%	30,3%	9,2%
Przestępczość	43,8%	31,9%	17,3%	7,0%
Przemoc domowa	52,4%	34,6%	7,6%	5,4%
Cyberprzemoc	43,8%	36,2%	11,9%	8,1%
Problemy psychiczne	51,4%	30,3%	11,9%	6,5%

XI. SYTUACJA RODZINNA

W ostatnim bloku tematycznym została poruszona kwestia sytuacji rodzinnej respondentów Gminy Drawsko. W pierwszym pytaniu mieli oni wskazać, ile liczy ich najbliższa rodzina. Najczęściej wskazywano na odpowiedź „3-4 osoby” (43,8%), a co czwarty odpowiedział, iż jest to 1-2 osoby (25,4%). Rzadziej mieszkańcy posiadają w swojej rodzinie większą liczbę osób, gdyż na odpowiedź „4-5 osób” wskazało 16,2%, a „powyżej 5 osób” – 14,6% ankietowanych.

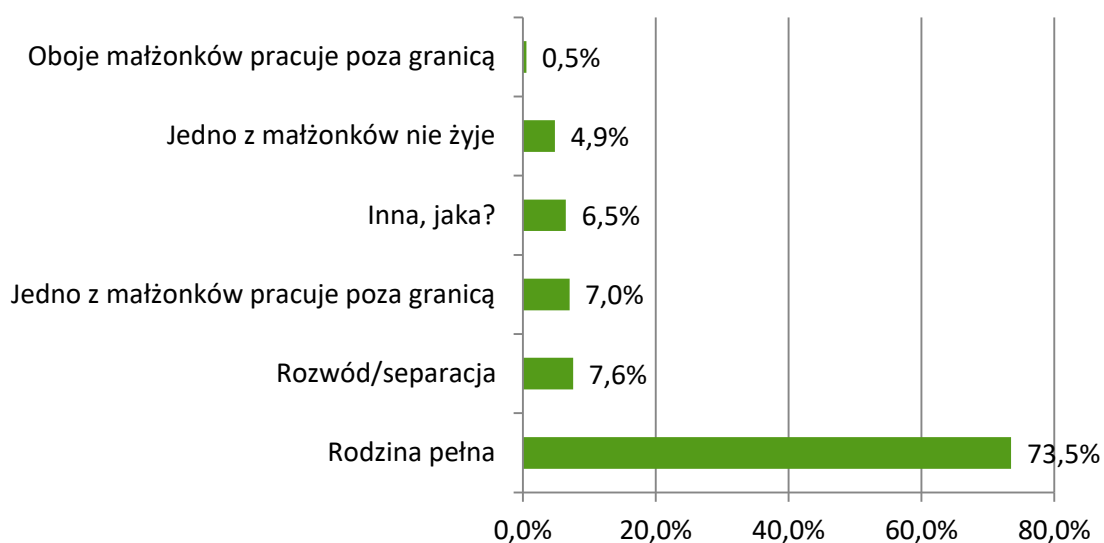

Wykres 24. Ile osób liczy Pana/i najbliższa rodzina?

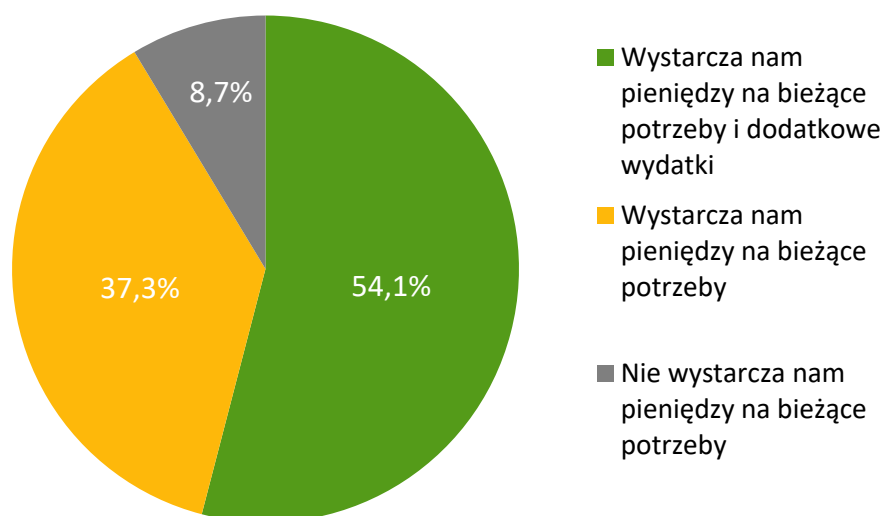
W następnym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać, jaka jest ich aktualna sytuacja rodzinna. Zdecydowana większość żyje w rodzinie pełnej (73,5%). W dalszej kolejności znalazły się osoby, które są po rozwodzie lub w trakcie separacji (7,6%), badani, których małżonek pracuje za granicą (7,0%), jedno z małżonków nie żyje (4,9%), oboje małżonków pracuje za granicą (0,5%). Na inną sytuację padło 6,5% odpowiedzi, gdzie wielokrotnie wskazano na: bycie osobom samotną, rodzinę niepełną – bez dzieci.

Wykres 25. Jaka jest Pana/i aktualna sytuacja rodzinna?

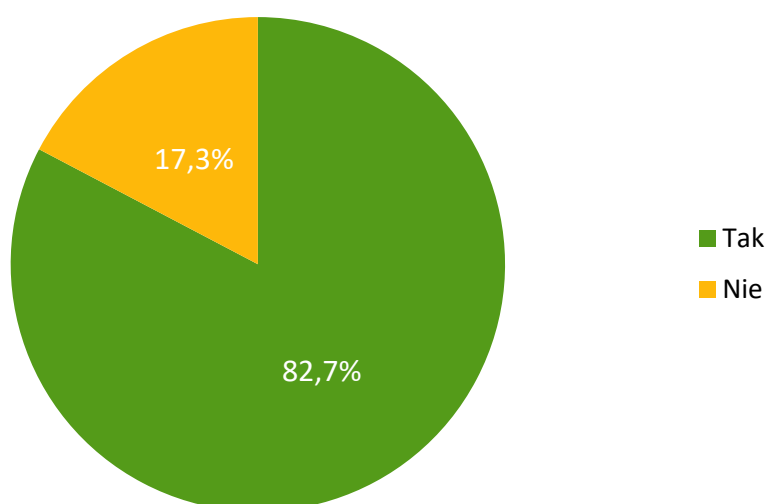
W kolejnym pytaniu mieszkańcy Gminy mieli ocenić status materialny swojej rodziny. Ponad połowa ankietowanych jest zdania, że wystarcza im pieniędzy na bieżące potrzeby i dodatkowe wydatki (54,1%), co trzeci uważa, że wystarcza mu pieniędzy na bieżące potrzeby, natomiast najmniejszy odsetek, tj. 8,7% wskazał na odpowiedź, iż nie wystarcza mu pieniędzy na bieżące potrzeby.

Wykres 26. Jaki jest status materialny Pana/i rodziny?

Z przeprowadzanego badania dowiadujemy się, iż zdecydowana większość mieszkańców Gminy Drawsko spędza swój czas wolny z rodziną (82,7%). Blisko co piąty respondent odpowiedział przecząco na to pytanie (17,3%).

Wykres 27. Czy spędza Pana/i rodzinie wolny czas?

Osoby, które odpowiedziały twierdząco na poprzednie pytanie mieli wskazać, jak spędzają wspólnie wolny czas w rodziną. Najczęściej wskazywano na rozmowę (104 osoby; 68,4%), oglądanie telewizji (85 osób; 55,9%) oraz spacerowanie (84 osoby; 55,3%). W dalszej kolejności znalazły się wspólne zakupy (70 osób; 46,1%), granie w gry (62 osoby; 40,8%), uprawianie sportu oraz czytanie książek (po 57 osób; 37,5%). Najrzadziej wskazywano na wychodzenie do kina (42 osoby; 27,6%), a wśród innych odpowiedzi wyróżniono: wycieczki, aktywność fizyczną, zwiedzanie, podróże, wspólne rozmowy,

spacery, zakupy, granie w gry, wyjazdy na ryby, pływanie, chodzenie do kina i teatru oraz układanie puzzli (16 osób; 10,5%).

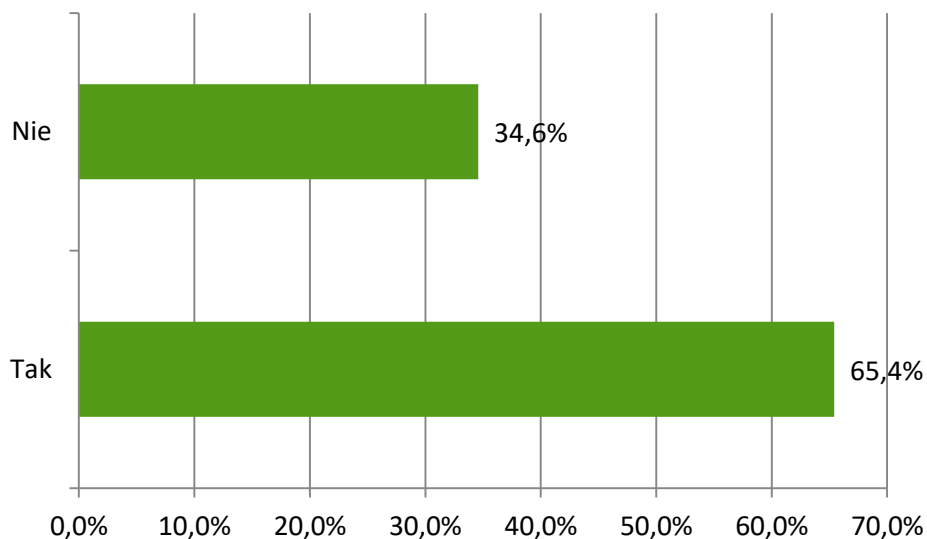
Tabela 35. Jak spędza Pan/i wspólnie wolny czas z rodziną?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Rozmawiamy	68,4%	104
Oglądamy telewizję	55,9%	85
Spacerujemy	55,3%	84
Chodzimy na zakupy	46,1%	70
Gramy w gry	40,8%	62
Uprawiamy sport	37,5%	57
Czytamy książki	37,5%	57
Chodzimy do kina	27,6%	42
Inne, jakie?	10,5%	16

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

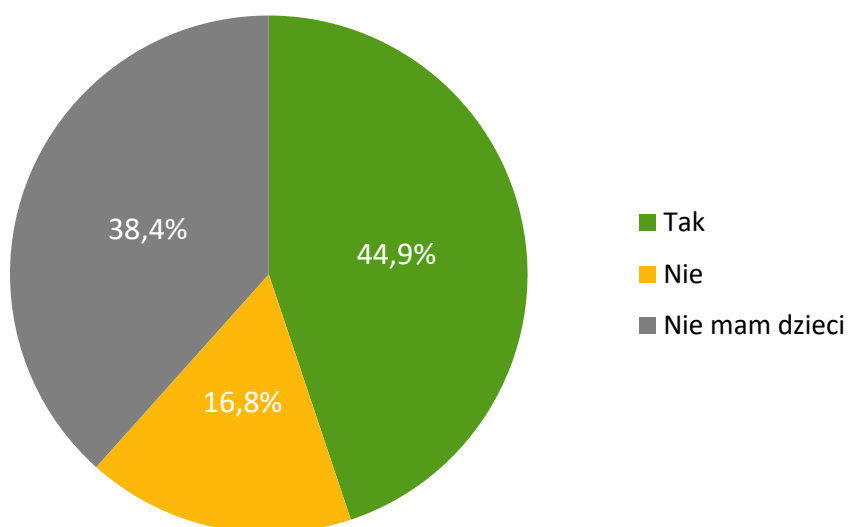
W opinii ponad połowy ankietowanych (65,4%) w ich domu istnieje sprawiedliwy podział obowiązków domowych, natomiast przeciwnie uważa średnio co trzeci mieszkaniec Gminy Drawsko (34,6%).

Wykres 28. Czy w Pana/i domu istnieje sprawiedliwy podział obowiązków domowych?

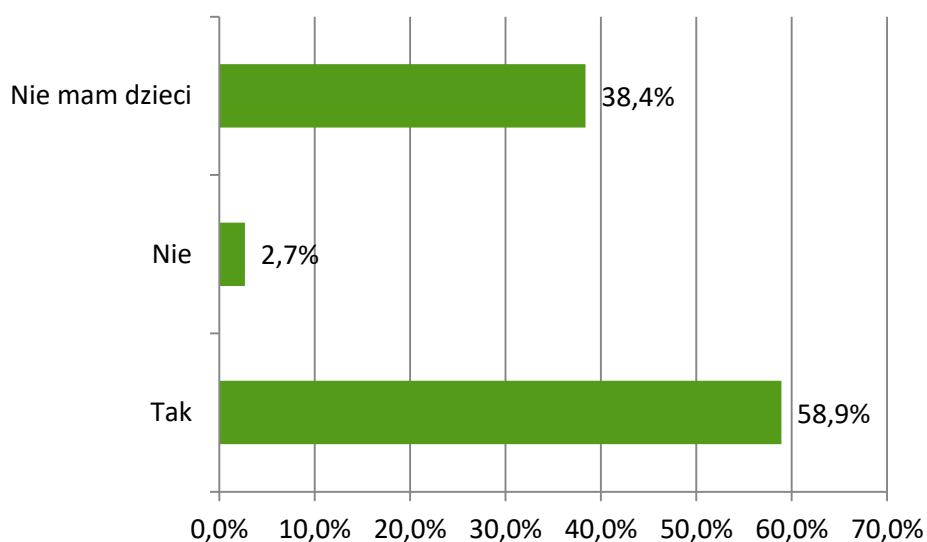
Blisko połowa badanych wskazała na to, iż ich dzieci mają przypisane swoje obowiązki domowe (44,9%), natomiast przeciwnie odpowiedziało 16,8% osób. Średnio co trzeci mieszkaniec, który odpowiadał na pytanie nie ma dzieci (38,4%).

Wykres 29. Czy Pana/i dzieci mają przypisane swoje obowiązki?

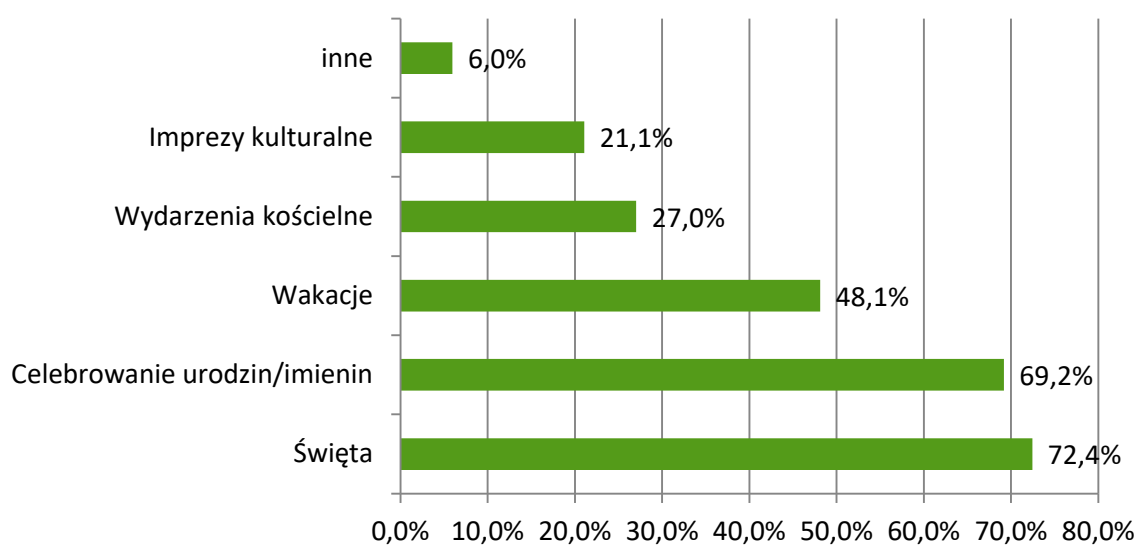
Kolejne pytanie dotyczyło oceny badanych odnośnie ich czynnego wpływu na wychowanie swoich dzieci. Zdecydowana większość osób posiadająca dzieci odpowiedziała, iż ma taki wpływ na swoje dzieci (58,9%), a przeciwnego zdania jest tylko 2,7% osób.

Wykres 30. Czy uważa Pana/i, że ma czynny wpływ na wychowanie dzieci?

W ostatnim pytaniu mieszkańcy Gminy mieli wskazać na najważniejsze wydarzenia w życiu ich rodziny. Najwięcej odpowiedzi padło na święta (72,4%) oraz celebrowanie urodzin/imienin (69,2%). Blisko połowa ankietowanych wyróżniła wakacje (48,1%), a co czwarty – wydarzenia kościelne (27,0%). Najrzadziej wskazywano na imprezy kulturalne (21,1%), natomiast wśród innych wydarzeń wymieniono m.in. wspólne spędzanie czasu wolnego, spotkania rodzinne (6,0%).

Wykres 31. Jakie są najważniejsze wydarzenia w Pana/i życiu rodziny?

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

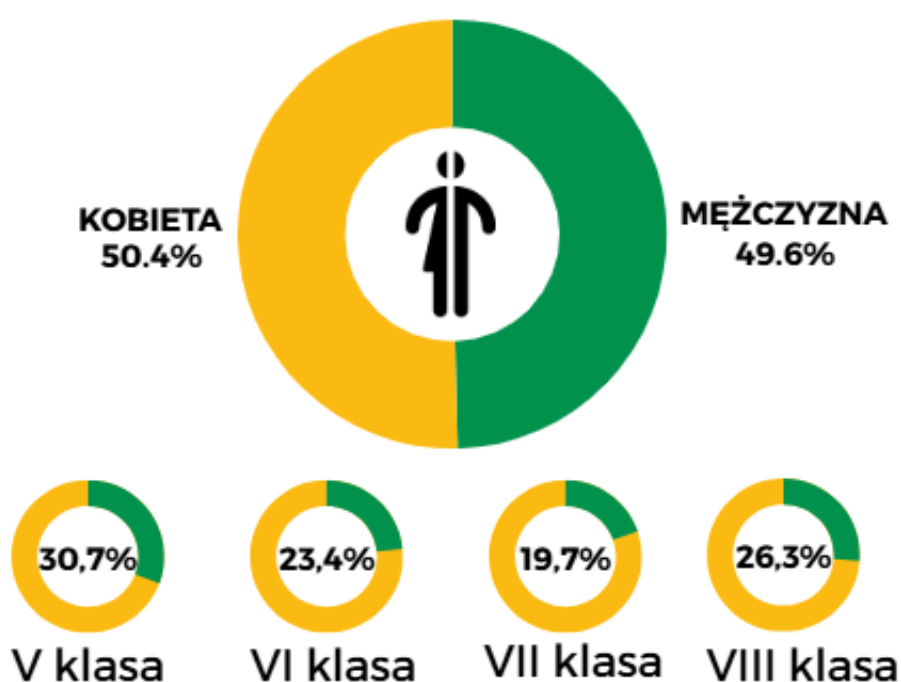
WYNIKI BADAŃ WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

I. STRUKTURA PRÓBY BADAWCZEJ

W badaniu ankietowym diagnozującym lokalne problemy społeczne na terenie Gminy Drawsko wzięło udział 137 uczniów szkół podstawowych. Nieco ponad połowę ankiet wypełnili chłopcy, tj. 50,4%, natomiast dziewczynki stanowiły 49,6% próby badawczej.

Struktura próby badawczej ze względu na klasę, do której uczęszczają uczniowie kształtuje się na następującym poziomie: 30,7% stanowią uczniowie V klasy, 26,3% ankietowanych chodzi do VIII klasy. Najmniejszy odsetek respondentów stanowili uczniowie z klasy VI (23,4%) oraz VII (19,7%).

Rysunek 3. Struktura próby badawczej uczniów szkół podstawowych

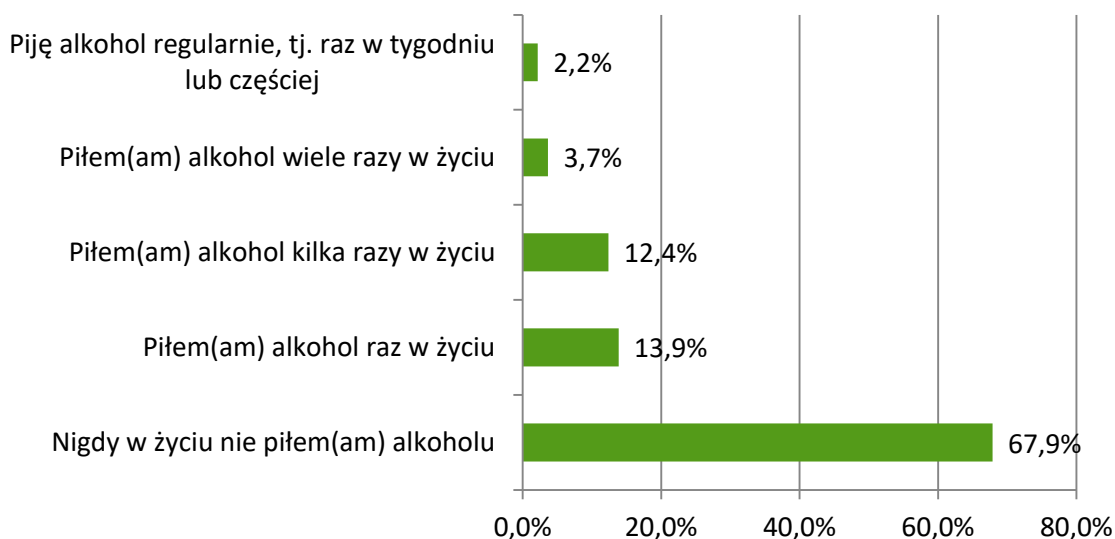

II. PROBLEM ALKOHOLOWY

W ramach badań uzyskano informacje o tym, ile razy w życiu uczniom zdarzyło się pić alkohol. Do sięgnięcia po alkohol przyznał się blisko co trzeci respondent wypełniający ankietę, tj. 32,2%. Blisko połowa z tych osób piła go raz w życiu (13,9%). Z przeprowadzonego badania dowiadujemy się, iż kilka razy w życiu alkohol piło 12,4% ankietowanych, wiele razy - 3,7%, natomiast do regularnego spożywania alkoholu (raz w tygodniu lub częściej) przyznało się 2,2% uczniów.

Wykres 32. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol?

Rozpatrując tą kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, że inicjację alkoholową ma za sobą większy odsetek chłopców (36,3%), niż dziewczynek (27,8%), natomiast do sięgania po alkohol regularnie przyznało się o 1,4 pp. więcej dziewczynek (2,9%). Chłopcy częściej niż dziewczynki deklarują kilkukrotne spożycie alkoholu w życiu, co może wskazywać na większą skłonność do eksperymentowania z alkoholem.

Tabela 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Nigdy w życiu nie piłem(am) alkoholu	72,1%	49	63,8%	44
Piłem(am) alkohol raz w życiu	13,2%	9	14,5%	10
Piłem(am) alkohol kilka razy w życiu	8,8%	6	15,9%	11
Piłem(am) alkohol wiele razy w życiu	2,9%	2	4,4%	3
Piję alkohol regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	2,9%	2	1,5%	1

Zastosowana korelacja pozwala zauważyć, że wraz z wiekiem wzrasta odsetek uczniów maleje odsetek osób, które nigdy nie piły alkoholu (z 84,3% w grupie 11-12 lat do 48,4% w grupie 15-16 lat). Odsetek osób, które piły alkohol przynajmniej raz, rośnie wraz z wiekiem. Regularne picie alkoholu występuje tylko w najmłodszej (11-12 lat, 3,9%) i średniej grupie wiekowej (13-14 lat, 1,8%), natomiast w najstarszej grupie (15-16 lat) brak osób pijących regularnie. Największy odsetek osób pijących alkohol wiele razy w życiu jest w grupie 15-16 lat 9,7%.

Tabela 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Nigdy w życiu nie piłem(am) alkoholu	84,3%	43	63,6%	35	48,4%	15
Piłem(am) alkohol raz w życiu	7,8%	4	12,7%	7	25,8%	8
Piłem(am) alkohol kilka razy w życiu	3,9%	2	18,2%	10	16,1%	5
Piłem(am) alkohol wiele razy w życiu	0,0%	0	3,6%	2	9,7%	3
Piję alkohol regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	3,9%	2	1,8%	1	0,0%	0

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko uczniowie, którzy spożywali kiedykolwiek alkohol. Odnosiło się ono do częstotliwości picia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przed wypełnieniem ankiety. 70,5% badanych odpowiedziało przecząco na to pytanie (31 osób). Do spożycia alkoholu w tym czasie przyznało się łącznie 29,6% uczniów, tj. 13 osób. 10 badanych piło alkohol 1-3 razy (22,7%), 1 osoba - 4-6 razy (2,3%), a 2 respondentów - powyżej 6 razy (4,6%).

Tabela 38. Ile razy piłeś(aś) alkohol w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Ani razu	70,5%	31
1-3 razy	22,7%	10
4-6 razy	2,3%	1
Powyżej 6 razy	4,6%	2

W następnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło im się upić. Twierdząco odpowiedziły 4 osoby (9,1%), natomiast większość wskazała, iż nigdy się nie upiła (90,9%; 40 osób).

Tabela 39. Czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło Ci się upić tzn. wypić tyle żeby np. nie pamiętać co się działo?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Tak	9,1%	4
Nie	90,9%	40

Zastosowana korelacja pozwala zauważyć, że to dziewczynkom zdarzało się upić (21,1%), podczas gdy wśród chłopców nie odnotowano żadnego przypadku.

Tabela 40. Czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło Ci się upić tzn. wypić tyle żeby np. nie pamiętać co się działo? – korelacja na płeć

dziewczynki			chłopcy		
Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	
Tak	21,1%	4	0,0%	0	
Nie	79,0%	15	100,0%	25	

Zastosowana korelacja pozwala zauważyć, że odsetek osób, które nie doświadczyły upicia się, rośnie wraz z wiekiem. W najstarszej grupie wiekowej (15-16 lat) nikt nie przyznał się do doświadczenia picia alkoholu do momentu upicia się. W grupie 13-14 lat jedynie 5,0% przyznało się do takiego doświadczenia. Największy odsetek osób z doświadczeniem upicia się występuje w najmłodszej grupie wiekowej (11-12 lat) – aż 37,5%.

Tabela 41. Czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło Ci się upić tzn. wypić tyle żeby np. nie pamiętać co się działo? – korelacja na wiek

11-12 lat			13-14 lat			15-16 lat		
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.		
Tak	37,5%	3	5,0%	1	0,0%	0		
Nie	62,5%	5	95,0%	19	100,0%	16		

Następne pytanie odnosiło się do wieku inicjacji alkoholowej uczniów. 62,8% badanych odpowiedziało, iż pierwszy raz wypilo alkohol mając 10-13 lat (27 osób). Do spożycia alkoholu w wieku 14-16 lat przyznało się łącznie 16,3% uczniów, tj. 7 osób. 9 badanych sięgnęło po alkohol mając mniej niż 10 lat (20,9%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi.

Tabela 42. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś(aś) alkohol?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Poniżej 10 roku życia	20,9%	9
10-13 lat	62,8%	27
14-16 lat	16,3%	7

Kolejne pytanie odnosiło się do tego, w jaki sposób osoby nieletnie zdobywają alkohol na terenie Gminy. Najczęściej wskazywano na to, iż proszą o zakup osoby dorosłe (43,1%; 59 osób), częstują ich dorośli znajomi (35,0%; 48 osób) lub zabierają alkohol rodzicom (31,4%; 43 osoby). Blisko co trzeci uczeń nie wie, jak osoby niepełnoletnie pozyskują alkohol (30,7%; 42 osoby). Znacznie rzadziej wskazywano na zakup alkoholu w sklepie przez respondentów (12 osób; 8,8%), otrzymywanie go od rodziców (6 osób; 4,4%) lub inne sposoby, w tym: picie przez przypadek, kradzież alkoholu ze sklepu lub od rodziców lub kupują go im starsi koledzy/koleżanki (6 osób; 4,4%).

Tabela 43. W jaki sposób Twoim zdaniem, osoby niepełnoletnie zdobywają alkohol?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Proszą osoby dorosłe o zakup alkoholu	43,1%	59
Częstują je dorośli znajomi	35,0%	48
Zabierają rodzicom	31,4%	43
Nie wiem	30,7%	42
Bez problemu kupują w sklepie	8,8%	12
Otrzymują od rodziców	4,4%	6
W inny sposób, jaki?	4,4%	6

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ponad połowa respondentów nie ma wiedzy na temat miejsc spożywania alkoholu przez młodzież (55,5%; 76 osób). Może to wskazywać na niski poziom zainteresowania/ obserwacji lub chęć unikania odpowiedzi (np. z obawy przed oceną). Na spotkania ze znajomymi wskazało 35,0% (48 osób), a na imprezy - 25,6% (35 osób). Są najczęściej wskazywanymi konkretnymi miejscami, co pokrywa się z ogólnymi tendencjami dotyczącymi

młodzieży – alkohol często pojawia się w kontekście towarzyskim. Znacznie rzadziej wskazywano na dom (13,1%; 18 osób), teren szkoły (6,6%; 9 osób) oraz wycieczki (5,8%; 8 osób). Wśród innych miejsc wyróżniono las (2,2%; 3 osoby).

Tabela 44. Gdzie młodzież w Twojej okolicy spożywa alkohol?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Nie wiem	55,5%	76
Podczas spotkań ze znajomymi	35,0%	48
Na imprezach	25,6%	35
W domu	13,1%	18
Na terenie szkoły	6,6%	9
Podczas wycieczek	5,8%	8
W innych miejscach, jakich?	2,2%	3

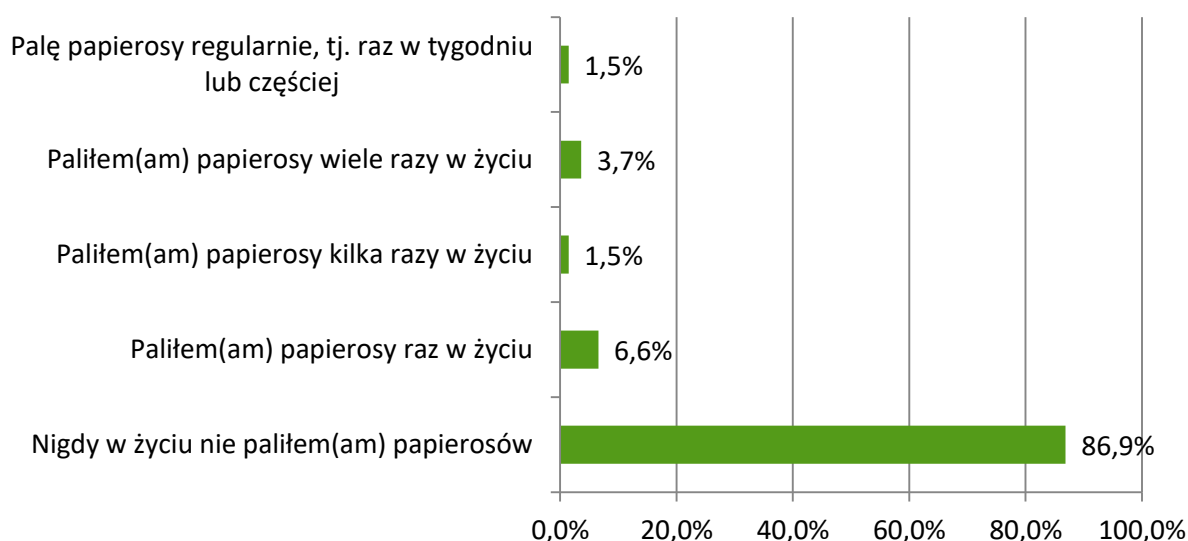
Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

III. PROBLEM NIKOTYNOWY

W kolejnym rozdziale została poruszona kwestia palenia papierosów tradycyjnych oraz papierosów elektronicznych przez uczniów szkół na terenie Gminy Drawsko. Zdecydowana większość ankietowanych nigdy nie paliła papierosów tradycyjnych, tj. 86,9%. Z przeprowadzonego badania dowiadujemy się, iż raz w życiu papierosy paliło 6,6% ankietowanych, kilka razy – 1,5%, wiele razy – 3,7%, natomiast do regularnego palenia papierosów tradycyjnych (raz w tygodniu lub częściej) przyznało się 1,5% uczniów.

Wykres 33. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy tradycyjne?

Jak wynika z poniższych danych, inicjację nikotynową ma za sobą zbliżona część chłopców (13,0%), jak i dziewcząt (13,2%) – różnica wynosi 0,2 pp. Do regularnego palenia papierosów przyznało się 2,9% dziewczynek, natomiast wśród chłopców nie odnotowano żadnej osoby. Chłopcy częściej niż dziewczynki mieli kilkakrotne doświadczenia z paleniem, ale dziewczynki pojawiły się w grupie nielicznych regularnych palaczy. Ogólnie ryzyko regularnego palenia w badanej grupie jest bardzo niskie, a różnice między płciami są minimalne.

Tabela 45. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy tradycyjne? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Nigdy w życiu nie paliłem(am) papierosów	86,8%	59	87,0%	60
Paliłem(am) papierosy raz w życiu	5,9%	4	7,2%	5
Paliłem(am) papierosy kilka razy w życiu	1,5%	1	1,4%	1
Paliłem(am) papierosy wiele razy w życiu	2,9%	2	4,4%	3
Palę papierosy regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	2,9%	2	0,0%	0

Z wiekiem maleje odsetek uczniów, którzy nigdy nie palili papierosów. Regularne palenie występuje wyłącznie w najmłodszej grupie (11–12 lat), co może wskazywać na jednostkowe przypadki wczesnej inicjacji. W grupach starszych częściej pojawia się eksperymentalne lub okazjonalne palenie.

Tabela 46. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy tradycyjne? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Nigdy w życiu nie paliłem(am) papierosów	90,2%	46	87,3%	48	80,7%	25
Paliłem(am) papierosy raz w życiu	3,9%	2	5,5%	3	12,9%	4
Paliłem(am) papierosy kilka razy w życiu	2,0%	1	1,8%	1	0,0%	0
Paliłem(am) papierosy wiele razy w życiu	0,0%	0	5,5%	3	6,5%	2
Palę papierosy regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	3,9%	2	0,0%	0	0,0%	0

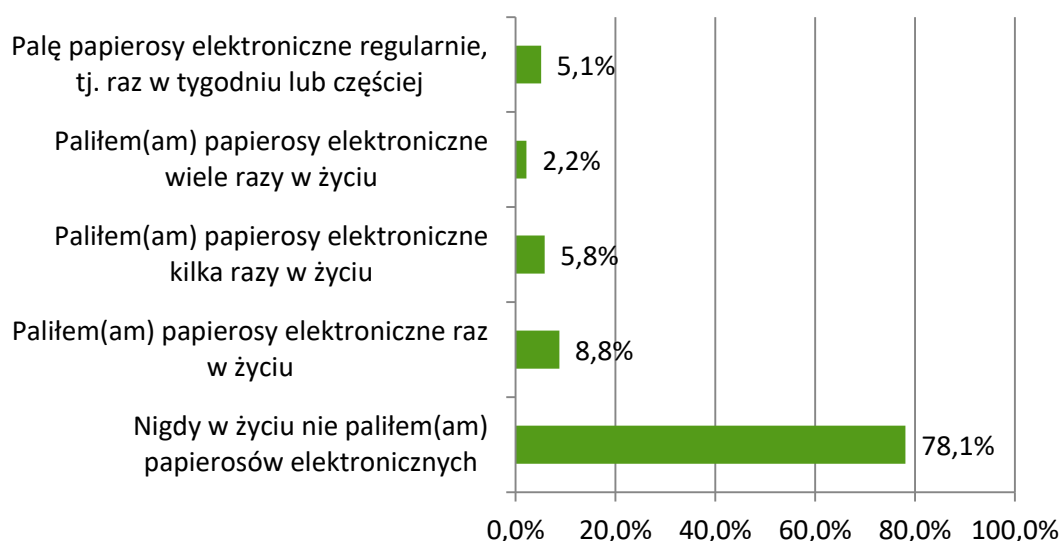
Na kolejne pytanie odpowiadali tylko uczniowie, którzy palili kiedykolwiek papierosy tradycyjne. Odnosiło się ono do częstotliwości palenia papierosów w ciągu ostatnich 30 dni przed wypełnieniem ankiety. 61,1% badanych odpowiedziało przecząco na to pytanie (11 osób). Do palenia papierosów w tym czasie przyznało się łącznie 38,9% uczniów, tj. 7 osób. 4 badanych paliło papierosy 1-3 razy (17,5%), a 3 respondentów - powyżej 6 razy (16,7%).

Tabela 47. Ile razy paliłeś(aś) papierosy tradycyjne w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
Ani razu	61,1%	11
1-3 razy	22,2%	4
4-6 razy	0,0%	0
Powyżej 6 razy	16,7%	3

Następne pytanie dotyczyło częstotliwości palenia papierosów elektronicznych. Z przeprowadzonego badania wynika, iż zdecydowana większość ankietowanych nigdy nie paliła e-papierosów, tj. 78,1%. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż raz w życiu papierosy elektroniczne paliło 8,8% ankietowanych, kilka razy – 5,8%, wiele razy – 2,2%, natomiast do regularnego palenia e-papierosów (raz w tygodniu lub częściej) przyznało się 5,1% uczniów.

Wykres 34. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy elektroniczne (e-papierosy)?

Jak wynika z poniższych danych, po papierosy elektroniczne sięgnęło więcej chłopców (27,5%) niż dziewczynek (16,2%). Do regularnego palenia e-papierosów przyznało się 7,4% dziewczynek, natomiast wśród chłopców odsetek ten był mniejszy i wyniósł 2,9%. Chłopcy częściej próbują e-papierosów okazjonalnie, lecz rzadziej deklarują stałe ich używanie.

Tabela 48. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy elektroniczne (e-papierosy)? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Nigdy w życiu nie pałłem(am) papierosów elektronicznych	83,8%	57	72,5%	50
Pałłem(am) papierosy elektroniczne raz w życiu	4,4%	3	13,0%	9
Pałłem(am) papierosy elektroniczne kilka razy w życiu	2,9%	2	8,7%	6
Pałłem(am) papierosy elektroniczne wiele razy w życiu	1,5%	1	2,9%	2
Palę papierosy elektroniczne regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	7,4%	5	2,9%	2

Wraz z wiekiem rośnie liczba uczniów, którzy eksperymentują z e-papierosami – od 9,9% wśród 11-12 latków do 38,8% wśród 15-16 latków. Regularne palenie pojawia się już w najmłodszej grupie i utrzymuje się na podobnym poziomie w kolejnych, co może wskazywać na wczesne początki nawyku. Wyniki sugerują, że profilaktyka dotycząca e-papierosów powinna być kierowana już do uczniów najmłodszych klas.

Tabela 49. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy elektroniczne (e-papierosy)? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Nigdy w życiu nie paliłem(am) papierosów elektronicznych	90,2%	46	76,4%	42	61,3%	19
Paliłem(am) papierosy elektroniczne raz w życiu	2,0%	1	9,1%	5	19,4%	6
Paliłem(am) papierosy elektroniczne kilka razy w życiu	0,0%	0	9,1%	5	9,7%	3
Paliłem(am) papierosy elektroniczne wiele razy w życiu	2,0%	1	1,8%	1	3,2%	1
Palę papierosy elektroniczne regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	5,9%	3	3,6%	2	6,5%	2

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko uczniowie, którzy palili kiedykolwiek papierosy elektroniczne. Odnosiło się ono do częstotliwości palenia papierosów w ciągu ostatnich 30 dni przed wypełnieniem ankiety. Do palenia e-papierosów w tym czasie przyznało się łącznie 50,0% uczniów, tj. 15 osób. 4 badanych paliło je 1-3 razy (13,3%), 3 osoby - 4-6 razy (10,0%), a 8 respondentów - powyżej 6 razy (26,7%).

Tabela 50. Ile razy paliłeś(aś) papierosy elektroniczne w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?

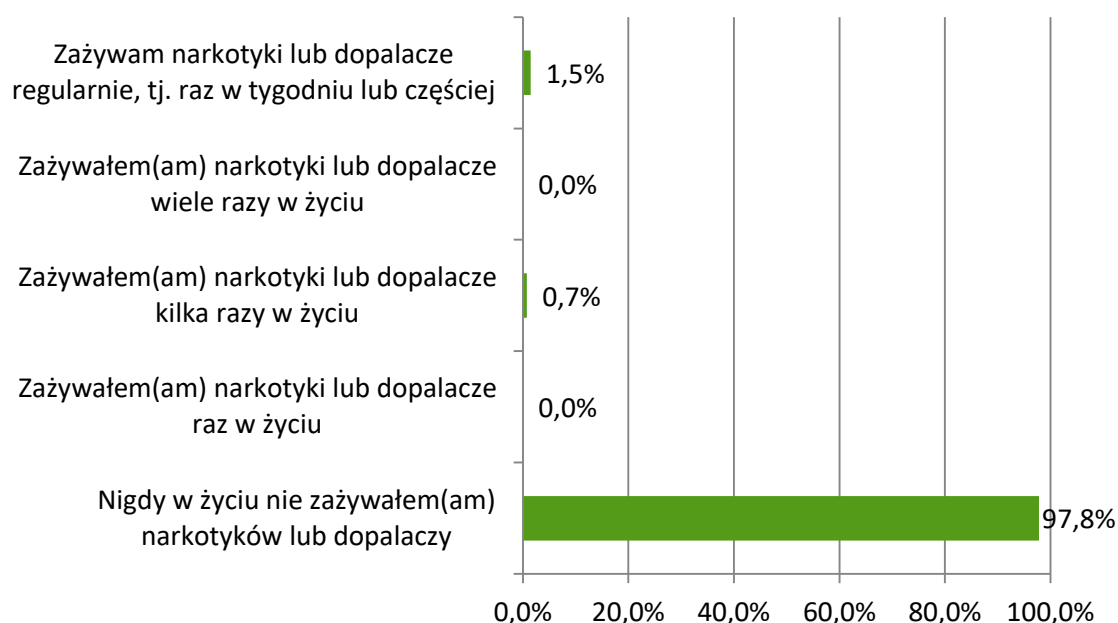
Odpowiedź	%	Liczba odp.
Ani razu	50,0%	15
1-3 razy	13,3%	4
4-6 razy	10,0%	3
Powyżej 6 razy	26,7%	8

IV. PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część raportu dotyczy zażywania narkotyków lub dopalaczy przez uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy. Zdecydowana większość ankietowanych zadeklarowała, iż nigdy w życiu nie zażywała narkotyków lub dopalaczy, tj. 97,8%. Zaledwie 0,7% badanych wskazało, iż zażywało je kilka razy w życiu, natomiast 1,5% robi to regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej.

Wykres 35. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać narkotyki lub dopalacze?

Większość badanych, zarówno dziewczynek, jak i chłopców, nie miała doświadczenia z narkotykami lub dopalaczami. Jednakże w grupie dziewczynek odnotowano niewielki odsetek osób zażywających je wielokrotnie lub regularnie, podczas gdy wśród chłopców takie przypadki nie wystąpiły.

Tabela 51. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać narkotyki lub dopalacze? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Nigdy w życiu nie zażywałem(am) narkotyków lub dopalaczy	95,6%	65	100,0%	69
Zażywałem(am) narkotyki lub dopalacze raz w życiu	0,0%	0	0,0%	0
Zażywałem(am) narkotyki lub dopalacze kilka razy w życiu	1,5%	1	0,0%	0
Zażywałem(am) narkotyki lub dopalacze wiele razy w życiu	0,0%	0	0,0%	0
Zażywam narkotyki lub dopalacze regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	2,9%	2	0,0%	0

Największy problem z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy występuje w najmłodszej grupie wiekowej (11-12 lat), gdzie pojawiają się zarówno sporadyczne, jak i regularne przypadki używania tych substancji. W starszych grupach wiekowych (13-14 i 15-16 lat) deklaracje mówią o całkowitym braku doświadczeń z narkotykami lub dopalaczami.

Tabela 52. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać narkotyki lub dopalacze? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Nigdy w życiu nie zażywałem(am) narkotyków lub dopalaczy	94,1%	48	100,0%	55	100,0%	31
Zażywałem(am) narkotyki lub dopalacze raz w życiu	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Zażywałem(am) narkotyki lub dopalacze kilka razy w życiu	2,0%	1	0,0%	0	0,0%	0
Zażywałem(am) narkotyki lub dopalacze wiele razy w życiu	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Zażywam narkotyki lub dopalacze regularnie, tj. raz w tygodniu lub częściej	3,9%	2	0,0%	0	0,0%	0

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko uczniowie, którzy kiedykolwiek zażywali narkotyki lub dopalacze. Odnosiło się ono do częstotliwości ich zażywania w ciągu ostatnich 30 dni przed wypełnieniem ankiety. Do zażywania narkotyków lub dopalaczy w tym czasie przyznali się wszyscy uczniowie, którzy zażywali je powyżej 6 razy (3 osoby; 100%).

Tabela 53. Ile razy zażywałeś(aś) narkotyki lub dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
Ani razu	0,0%	0
1-3 razy	0,0%	0
4-6 razy	0,0%	0
Powyżej 6 razy	100,0%	3

Następnie respondenci mieli wskazać substancje, które zażywali. Wśród najczęściej stosowanych znalazły się dopalacze, które zażywali wszyscy uczniowie (3 osoby; 100,0%). Po 2 ankietowanych wskazało kolejno na marihuanę, amfetaminę, ekstazy, metamfetaminę, leki w celu odurzenia i substancje wziewne (po 66,6%), a 1 uczeń wskazał na inne, bliżej nieokreślone substancje (33,3%).

Tabela 54. Jakie substancje zażywałeś(aś)?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Dopalacze	100,0%	3
Marihuanę	66,7%	2
Amfetaminę	66,7%	2
Leki w celu odurzenia	66,7%	2
Metamfetaminę	66,7%	2
Substancje wziewne	66,7%	2
Ekstazy	66,7%	2
Inne, jakie?	33,3%	1

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość respondentów nie ma wiedzy na temat miejsc zażywania narkotyków lub dopalaczy przez młodzież (81,0%; 111 osób). Na spotkania ze znajomymi wskazało 19,7% (27 osób), a na imprezy – 13,9% (19 osób). Znacznie rzadziej wskazywano na dom (8,0%; 11 osób), teren szkoły (5,1%; 7 osób) oraz wycieczki (2,9%; 4 osoby).

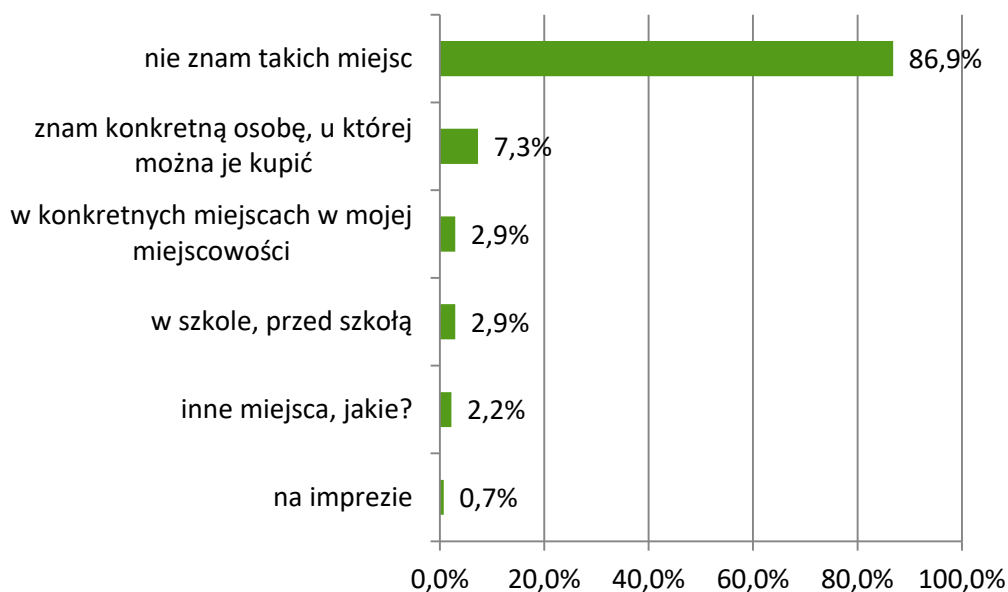
Tabela 55. Gdzie młodzież w Twojej okolicy zażywa narkotyki/dopalacze?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Nie wiem	81,0%	111
Podczas spotkań ze znajomymi	19,7%	27
Na imprezach	13,9%	19
W domu	8,0%	11
Na terenie szkoły	5,1%	7
Podczas wycieczek	2,9%	4
W innych miejscach, jakich?	2,2%	3

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy znają miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki/dopalacze. Większość respondentów deklaruje, że nie zna takich miejsc (86,9%). Może to świadczyć o niskiej dostępności tych substancji w środowisku uczniów, dobrej skuteczności profilaktyki lub niechęci do udzielania odpowiedzi (np. z obawy przed konsekwencjami). Niepokojący jest fakt, iż 7,3% uczniów zna osobę sprzedającą narkotyki. Po 2,9% odpowiedzi padło na konkretne miejsca w swojej miejscowości oraz szkołę, a wśród innych miejsc wyróżniono park i las (2,2%). Najrzadziej wskazywano na imprezy (0,7%).

Wykres 36. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki/dopalacze?

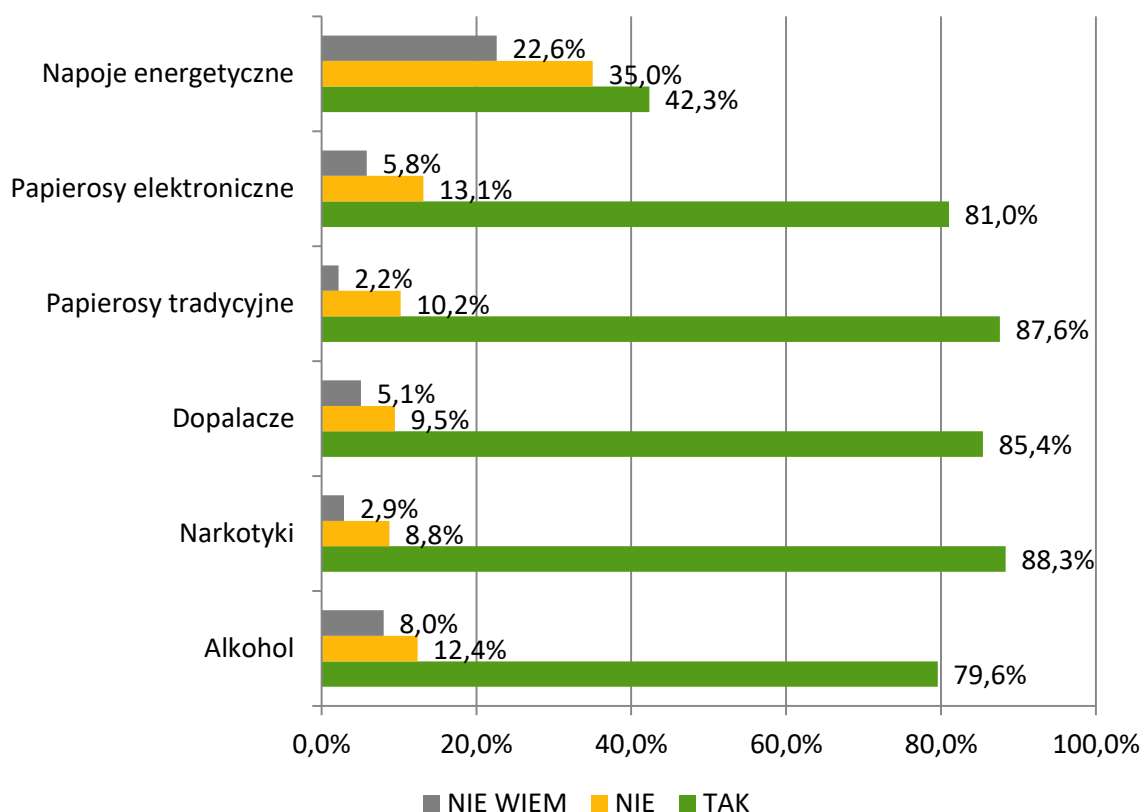

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli ocenić szkodliwość alkoholu, narkotyków, dopalaczy, papierów, e-papierosów oraz napojów energetycznych. Z przeprowadzonego badania dowiaduje się, iż:

- ☑ Alkohol za szkodliwy uznaje 79,6% uczniów, przeciwne zdanie ma 12,4%, natomiast trudności w ocenie miało 8,0% osób;
- ☑ Narkotyki za szkodliwe uznaje 88,3% uczniów, przeciwne zdanie ma 8,8%, natomiast trudności w ocenie miało 2,9% osób;
- ☑ Dopalacze za szkodliwe uznaje 85,4% uczniów, przeciwne zdanie ma 9,5%, natomiast trudności w ocenie miało 5,1% osób;
- ☑ Papierosy tradycyjne za szkodliwe uznaje 87,6% uczniów, przeciwne zdanie ma 10,2%, natomiast trudności w ocenie miało 2,2% osób;
- ☑ Papierosy elektroniczne za szkodliwe uznaje 81,0% uczniów, przeciwne zdanie ma 13,1%, natomiast trudności w ocenie miało 5,8% osób;
- ☑ Napoje energetyczne za szkodliwe uznaje 42,3% uczniów, przeciwne zdanie ma 35,0%, natomiast trudności w ocenie miało 22,6% osób.

Wykres 37. Czy uważasz poniższe substancje za szkodliwe?

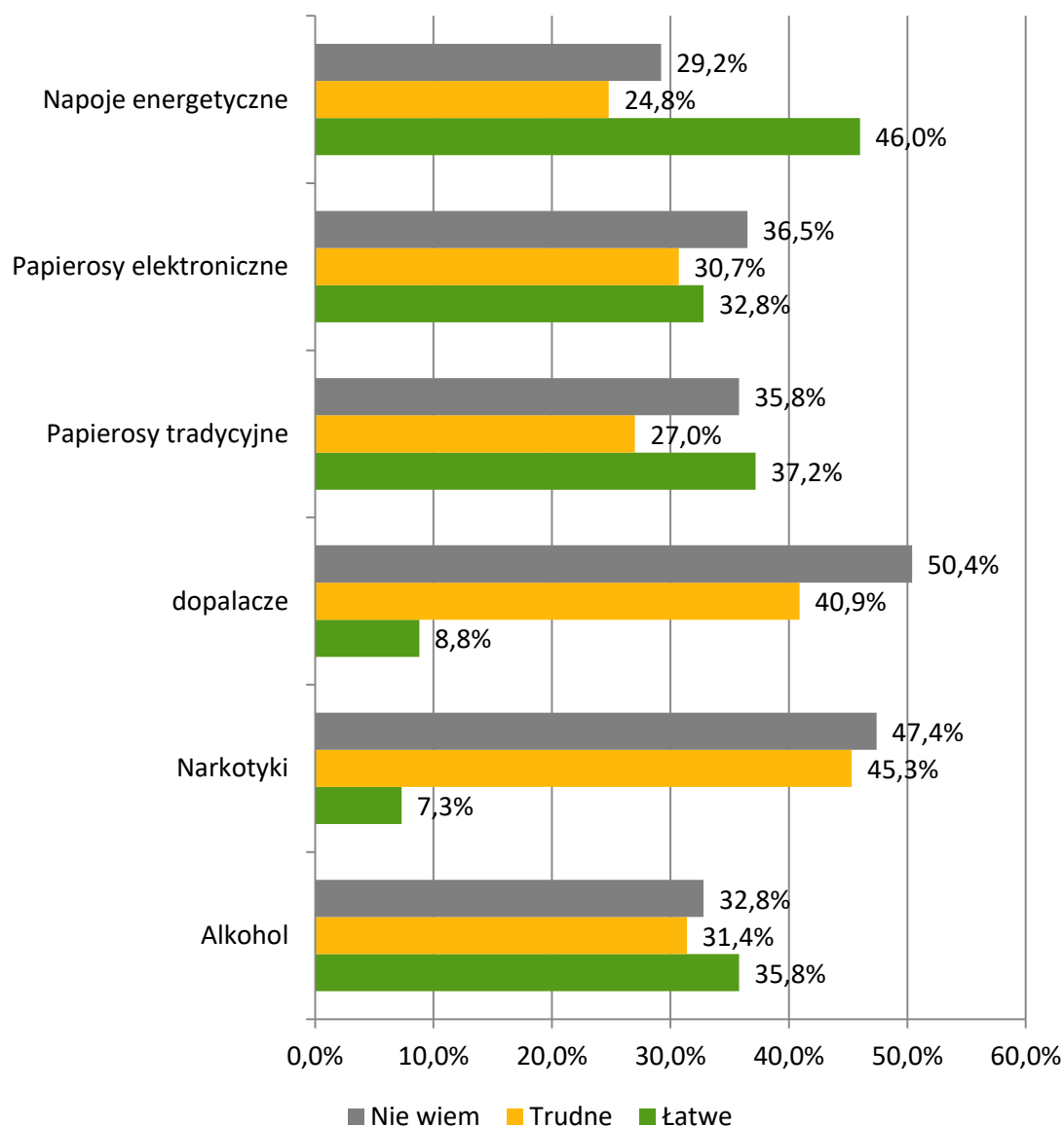

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli ocenić dostępność alkoholu, narkotyków, dopalaczy, papierów, e-papierosów oraz napojów energetycznych. Z przeprowadzonego badania dowiaduje się, iż:

- ☑ Alkohol jest łatwy w dostępie dla co trzeciego badanego (35,8%), zdaniem 31,4% osób jest on trudny do pozyskania, z kolei brak wiedzy w tym zakresie wykazało 32,8% ankietowanych;
- ☑ Narkotyki są łatwe w dostępie dla 7,3% osób, zdaniem 45,3% osób są one trudne do pozyskania, z kolei brak wiedzy w tym zakresie wykazało 47,4% ankietowanych;
- ☑ Dopalacze są łatwe w dostępie dla 8,8% osób, zdaniem 40,9% osób są one trudne do pozyskania, z kolei brak wiedzy w tym zakresie wykazało 50,4% ankietowanych;
- ☑ Papierosy tradycyjne są łatwe w dostępie dla co trzeciego badanego (37,2%), zdaniem 27,0% osób są one trudne do pozyskania, z kolei brak wiedzy w tym zakresie wykazało 35,8% ankietowanych;
- ☑ Papierosy elektroniczne są łatwe w dostępie dla co trzeciego badanego (32,8%), zdaniem 30,7% osób są one trudne do pozyskania, z kolei brak wiedzy w tym zakresie wykazało 36,5% ankietowanych;

- ☑ Napoje energetyczne są łatwe w dostępie dla blisko co drugiego badanego (46,0%), zdaniem 24,8% osób są one trudne do pozyskania, z kolei brak wiedzy w tym zakresie wykazało 29,2% ankietowanych;

Wykres 38. Zaznacz w poniższej tabeli na ile dostępne są dla Ciebie poszczególne rodzaje substancji

Zdecydowana większość uczniów nie miała kontaktu z używkami:

- ☑ Alkohol: 81,8%,
- ☑ Narkotyki: 93,4%,
- ☑ Dopalacze: 93,4%,
- ☑ Papierosy tradycyjne: 86,1%,
- ☑ E-papierosy: 80,3%.

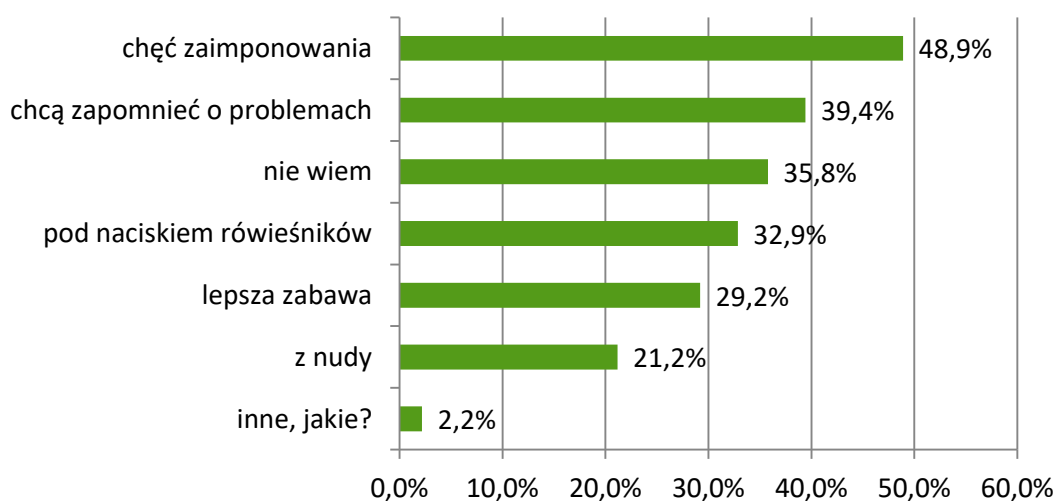
Najczęstszy kontakt wystąpił z alkoholem i e-papierosami, co jest zgodne z ogólnymi trendami wśród młodzieży. Najczęściej stosowaną reakcją rodziców była rozmowa – szczególnie w przypadku alkoholu (8,0%) i e-papierosów (5,8%). Reakcje w postaci kary lub szukania pomocy specjalisty były rzadkie, niezależnie od używki. Brak reakcji rodziców pojawiał się we wszystkich kategoriach – najwięcej przy alkoholu i e-papierosów (po 9,5%).

Tabela 56. Jak Twoi rodzice zareagowali na wiadomość o Twoim kontakcie z następującymi używkami?

	Przeprowadzili ze mną rozmowę	Zdenerwowali się i wyznaczyli mi karę	Szukali pomocy u specjalisty	Nie zareagowali	Nie miałem/am kontaktu z tą używką
Alkohol	8,0%	2,9%	0,7%	9,5%	81,8%
Narkotyki	1,5%	2,2%	1,5%	3,7%	93,4%
dopalacze	1,5%	2,2%	1,5%	3,7%	93,4%
Papierosy tradycyjne	3,7%	2,9%	0,7%	7,3%	86,1%
Papierosy elektroniczne	5,8%	5,1%	1,5%	9,5%	80,3%

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli określić, dlaczego ich rówieśnicy sięgają po używki. Najczęściej wskazywany powód to chęć zaimponowania (48,9%), co sugeruje, że używki są postrzegane jako narzędzie budowania pozycji w grupie rówieśniczej. Na drugim miejscu znalazła się chęć zapomnienia o problemach (39,4%), z kolei średnio co trzeci uczeń nie zna powodów (35,8%). W dalszej kolejności wskazywano na nacisk rówieśników (32,9%), lepszą zabawę (29,2%) oraz z nudów (21,2%).

Wykres 39. Dlaczego, Twoim zdaniem, rówieśnicy sięgają po używki?

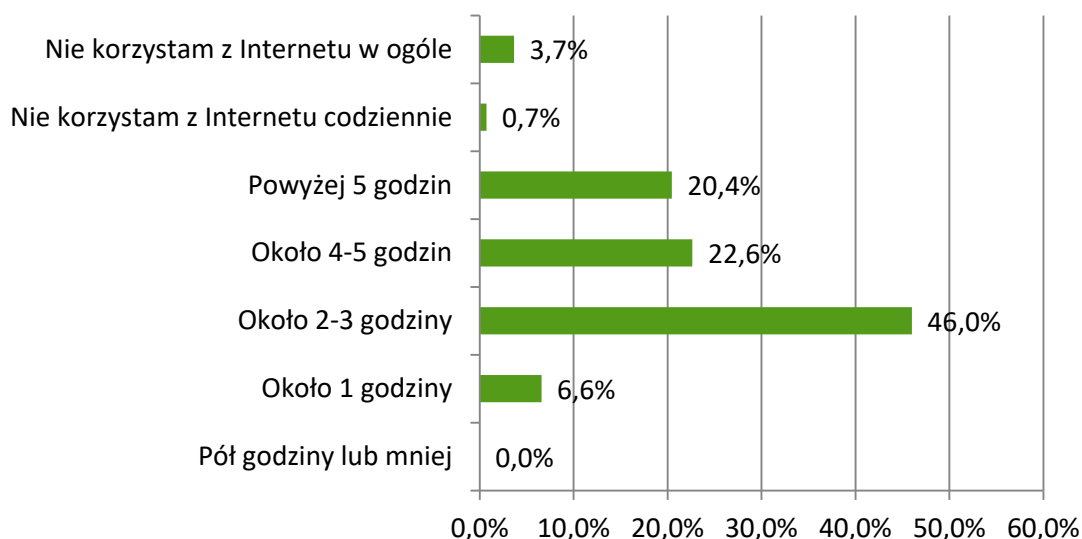
Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

V. PROBLEM KORZYSTANIA Z INTERNETU

W badaniu zdiagnozowano również skalę korzystania z Internetu. W pierwszym pytaniu uczniowie mieli wskazać ile czasu w ciągu dnia z niego korzystają. Codziennie z Internetu korzysta łącznie 95,6% osób, z czego największy odsetek robi to 2-3 godziny (46,0%). Pół godziny lub mniej nie korzysta z niego żaden ankietowany, około 1 godziny – 6,6%, z kolei na znaczne ilości czasu wskazało łącznie 43,0% badanych, gdzie 20,4% robi to powyżej 5 godzin dziennie, a 22,6% około 4-5 godzin. Ponadto 4,6% uczniów nie korzysta codziennie z Internetu lub nie robi tego w ogóle.

Wykres 40. Ile czasu w ciągu dnia korzystasz z Internetu, w tym mediów społecznościowych?

Analizując tą kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że z urządzeń elektronicznych codziennie korzystają niemal wszyscy badani, w przypadku obydwu płci. Wśród dziewcząt, największy ich odsetek poświęca na używanie urządzeń elektronicznych około 2-3 godziny (42,7%), tak samo jak ma to miejsce w przypadku chłopców (49,3%). Nadmierne korzystanie z tego rodzaju urządzeń, tj. powyżej 5 godzin dziennie wykazuje łącznie więcej badanych dziewczynek (27,9%), niż chłopców (13,0%).

Tabela 57. Ile czasu w ciągu dnia korzystasz z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Pół godziny lub mniej	0,0%	0	0,0%	0
Okolo 1 godziny	5,9%	4	7,3%	5
Okolo 2-3 godziny	42,7%	29	49,3%	34
Okolo 4-5 godzin	20,6%	14	24,6%	17
Powyżej 5 godzin	27,9%	19	13,0%	9
Nie korzystam z Internetu codziennie	0,0%	0	1,5%	1
Nie korzystam z Internetu w ogóle	2,9%	2	4,4%	3

Najpopularniejszy czas korzystania z Internetu wśród uczniów wszystkich grup wiekowych to 2-3 godziny dziennie. W najmłodszej grupie (11-12 lat) odsetek osób spędzających powyżej 5 godzin w Internecie jest najwyższy (25,5%), co może wskazywać na sporą aktywność online nawet w młodszy wieku. W starszych grupach widać stabilizację w czasie korzystania – większość spędza 2-3 godziny, a odsetek bardzo długiego korzystania nie przekracza 20,0%. Nieliczni uczniowie nie korzystają z Internetu codziennie, a całkowity brak korzystania jest rzadki i rośnie nieznacznie wraz z wiekiem.

Tabela 58. Ile czasu w ciągu dnia korzystasz z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Pół godziny lub mniej	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Okolo 1 godziny	9,8%	5	5,5%	3	3,2%	1
Okolo 2-3 godziny	41,2%	21	47,3%	26	51,6%	16
Okolo 4-5 godzin	21,6%	11	25,5%	14	19,4%	6
Powyżej 5 godzin	25,5%	13	16,4%	9	19,4%	6
Nie korzystam z Internetu codziennie	0,0%	0	1,8%	1	0,0%	0
Nie korzystam z Internetu w ogóle	2,0%	1	3,6%	2	6,5%	2

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko Ci uczniowie, którzy codziennie korzystają z Internetu. Z przeprowadzonego badania wynika, iż:

- ☑ 19,1% respondentów często odczuwa potrzebę korzystania z Internetu zaraz po tym, jak przestanie go używać, ponad połowa osób odpowiedziała przecząco na to stwierdzenie (55,7%), a 25,2% trudno było odpowiedzieć na to pytanie,
- ☑ 26,7% uczniów często zaniedbuje obowiązki domowe z powodu korzystania z Internetu, 55,7% osób odpowiedziało przecząco, z kolei 17,6% trudno było odpowiedzieć na to pytanie,
- ☑ średnio co drugi respondent uważa, że powinien mniej korzystać z Internetu (53,4%), 23,7% ma odmienne zdanie, z kolei 22,9% osób miało trudności w ocenie,
- ☑ 13,0% badanych odpowiedziało, że osoby z ich otoczenia zwracają im często uwagę, iż za dużo korzystają z Internetu, 71,8% uczniów odpowiedziało przecząco, natomiast 15,3% osób miało trudności w odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 59. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami.

	<i>Tak</i>		<i>Nie</i>		<i>Trudno powiedzieć</i>	
	<i>% odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>
Często odczuwam potrzebę korzystania z Internetu zaraz po tym, jak przestanę go używać.	19,1	25	55,7	73	25,2	33
Często zaniedbuje obowiązki domowe z powodu korzystania z Internetu.	26,7	35	55,7	73	17,6	23
Uważam, że powinienem(am) mniej korzystać z Internetu.	53,4	70	23,7	31	22,9	30
Osoby z mojego otoczenia często zwracają mi uwagę, że za dużo korzystam z Internetu.	13,0	17	71,8	94	15,3	20

W następnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy rodzice kontrolują czas, który spędzają na korzystaniu z Internetu. Ponad połowa ankietowanych odpowiedziała twierdząco na to pytanie (47,3%; 61 osoby), natomiast pozostała część uczniów twierdzi, iż rodzice nie kontrolują czasu, jaki spędzają na korzystaniu z Internetu (52,7%; 68 osób). 2 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 60. Czy rodzice kontrolują czas, który spędzasz na korzystaniu z Internetu?

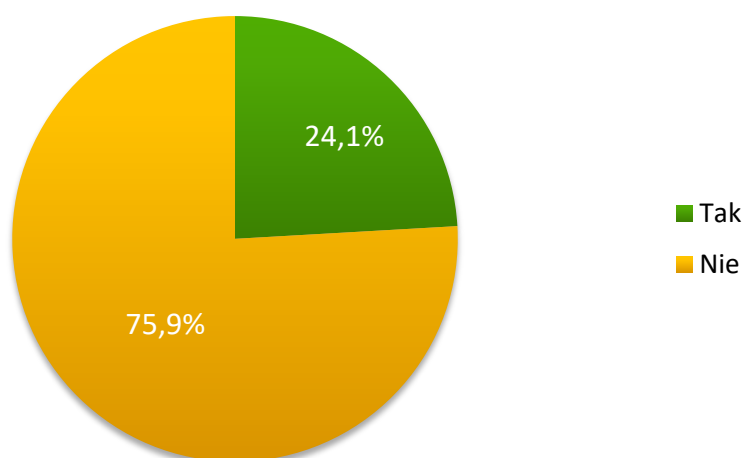
Odpowiedź	%	Liczba odp.
Tak	47,3%	61
Nie	52,7%	68

VI. PROBLEM GIER HAZARDOWYCH

W kolejnej części została poruszona kwestia grania w gry hazardowe. Skala problemu hazardowego wśród uczniów szkół podstawowych z Gminy Drawsko nie przybiera znaczących rozmiarów, gdyż kiedykolwiek grał w nie co czwarty badany (24,1%). Pozostała część ankietowanych, tj. 75,9% odpowiedziała przecząco na to pytanie.

Wykres 27. Czy kiedykolwiek grałeś(aś) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać?

Rozkład odpowiedzi uczniów z podziałem na płeć pokazuje, że kontakt z grami na pieniądze miał znacznie większy odsetek chłopców (37,7%), niż dziewcząt (10,3%).

Tabela 61. Czy kiedykolwiek grałeś(aś) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Tak	10,3%	7	37,7%	26
Nie	89,7%	61	62,3%	43

Z przeprowadzonych badań wynika, iż starsze grupy wiekowe częściej eksperymentują z hazardem. W grupie 15-16 lat co trzeci uczeń miał doświadczenie z grami hazardowymi, co może wskazywać na potrzebę profilaktyki w starszych klasach. Najmłodsza grupa (11-12 lat) w większości nie miała kontaktu z hazardem, jednak odsetek eksperymentujących jest już zauważalny (15,7%).

Tabela 62. Czy kiedykolwiek grałeś(aś) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	15,7%	8	23,6%	13	38,7%	12
Nie	84,3%	43	76,4%	42	61,3%	19

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko uczniowie, którzy grali w gry hazardowe. Badani mieli wskazać ile razy w ciągu ostatniego roku przed badaniem w nie grali. Średnio co piąty ankietowany nie podjął się tego ani razu (18,2%; 6 osób). 8 badanych wskazało na odpowiedź „1-3 razy” (24,2%), 3 respondentów grało w gry hazardowe 4-6 razy (9,1%), z kolei powyżej 6 razy - 16 osób (48,5%).

Tabela 63. Ile razy w ciągu ostatniego roku przed badaniem grałeś(aś) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
Ani razu	18,2%	6
1-3 razy	24,2%	8
4-6 razy	9,1%	3
Powyżej 6 razy	48,5%	16

W następnym pytaniu uczniowie mieli wskazać w jakie gry hazardowe grali. Najczęściej deklarowane były loterie np. zdraepki i lotto (45,5%; 15 osób) oraz automaty do gier (42,4%; 14 osób). W dalszej kolejności znalazły się inne gry, w tym: gry hazardowe online, ruletka, g4skins, CSGO skins, keydrop i losy (39,4%; 13 osób). Mniej popularne wśród uczniów są gry karciane (27,3%; 9 osób) i zakłady bukmacherskie (21,2%; 7 osób).

Tabela 64. W jakie gry hazardowe grałeś(aś)?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Loterie np. lotto, zdrapki	45,5%	15
Automaty do gier	42,4%	14
Inne, jakie?	39,4%	13
Gry karciane	27,3%	9
Zakłady bukmacherskie	21,2%	7

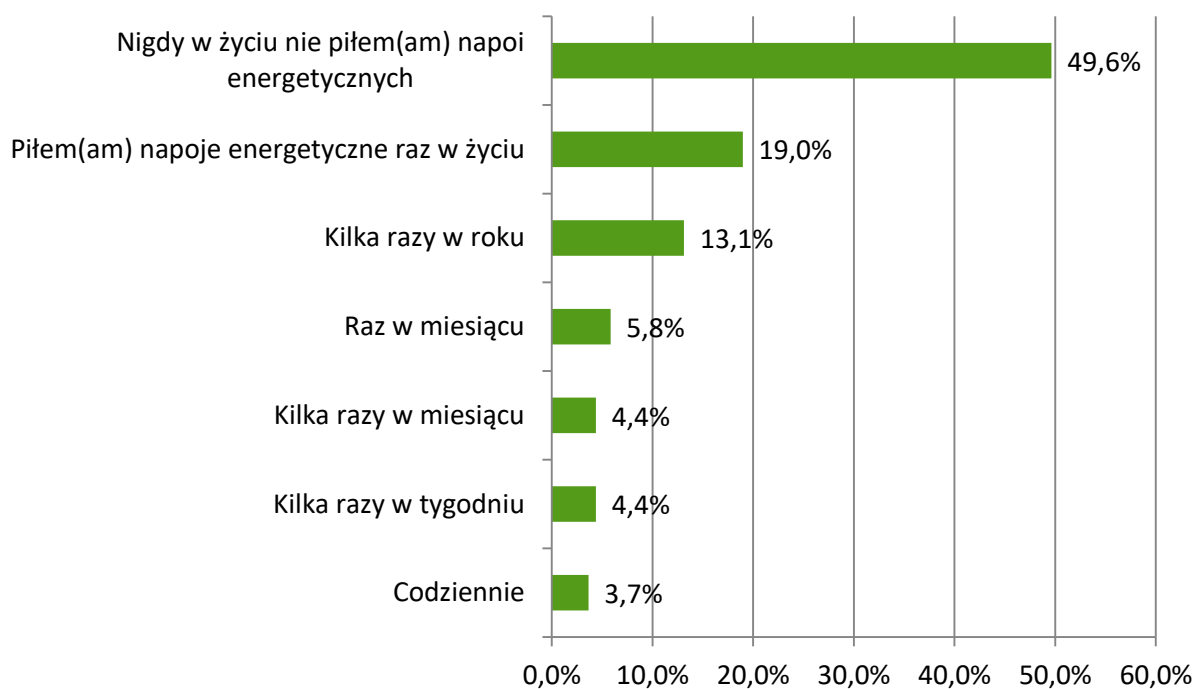
Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

VII. PROBLEM SPOŻYWANIA NAPOJÓW ENERGETYCZNYCH

Następnie zbadaliśmy częstotliwość picia napojów energetycznych przez uczniów Gminy. Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że co drugi ankietowany (49,6%) nigdy nie pił napojów energetycznych, z kolei co piąty zrobił to raz w życiu (19,0%). Do okazjonalnego picia napojów energetycznych, tj. kilka razy w roku przyznało się 13,1% badanych, 5,8% sięga po nie raz w miesiącu, a 4,4% kilka razy w miesiącu. Alarmujące jest to, iż do codziennego picia energetyków przyznało się 3,7% osób, z kolei kilka razy w tygodniu sięga po nie 4,4% badanych.

Wykres 41. Jak często pijesz napoje energetyczne?

Rozkład odpowiedzi uczniów z podziałem na płeć pokazuje, że po napoje energetyczne z większą częstotliwością, tj. codziennie i kilka razy w tygodniu sięga nieco większy odsetek chłopców (8,8%), niż dziewcząt (7,4%). Należy dodać, iż w kategorii „codziennie” to właśnie dziewczynki uzyskały wyższy odsetek, tj. 5,9%.

Tabela 65. Jak często pijesz napoje energetyczne? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Codziennie	5,9%	4	1,5%	1
Kilka razy w tygodniu	1,5%	1	7,3%	5
Kilka razy w miesiącu	2,9%	2	5,8%	4
Raz w miesiącu	5,9%	4	5,8%	4
Kilka razy w roku	11,8%	8	14,5%	10
Piętem(am) napoje energetyczne raz w życiu	22,1%	15	15,9%	11
Nigdy w życiu nie piłem(am) napoi energetycznych	50,0%	34	49,3%	34

Z wiekiem rośnie liczba uczniów, którzy mieli doświadczenie z napojami energetycznymi. Najstarsza grupa charakteryzuje się największą różnorodnością w częstotliwości spożycia – od codziennego po okazjonalne. W najmłodszej grupie dominuje brak kontaktu z napojami energetycznymi, ale już pojawiają się pierwsze próby spożycia.

Tabela 66. Jak często pijesz napoje energetyczne? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Codziennie	7,8%	4	0,0%	0	3,2%	1
Kilka razy w tygodniu	2,0%	1	3,6%	2	9,7%	3
Kilka razy w miesiącu	0,0%	0	5,5%	3	9,7%	3
Raz w miesiącu	2,0%	1	9,1%	5	6,5%	2
Kilka razy w roku	3,9%	2	12,7%	7	29,0%	9
Piętem(am) napoje energetyczne raz w życiu	27,5%	14	12,7%	7	16,1%	5
Nigdy w życiu nie piłem(am) napoi energetycznych	56,9%	29	56,4%	31	25,8%	8

Uczniowie, którzy kiedykolwiek pili napoje energetyczne zostali poproszeni o określenie w jakim wieku pierwszy raz po nie sięgnęli. Odpowiedzi badanych są alarmujące: 22,1% osób miało wtedy mniej niż 10 lat (15 osób), 54,4% respondentów było w wieku 10-12 lat (37 osób), 20,6% uczniów miało 13-14 lat (14 osób), a zaledwie 2,9%

ankietowanych wskazało na przedział 15-16 lat (2 osoby). 1 uczeń nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 67. Ile miałeś(aś) lat kiedy pierwszy raz piłeś(aś) napoje energetyczne?

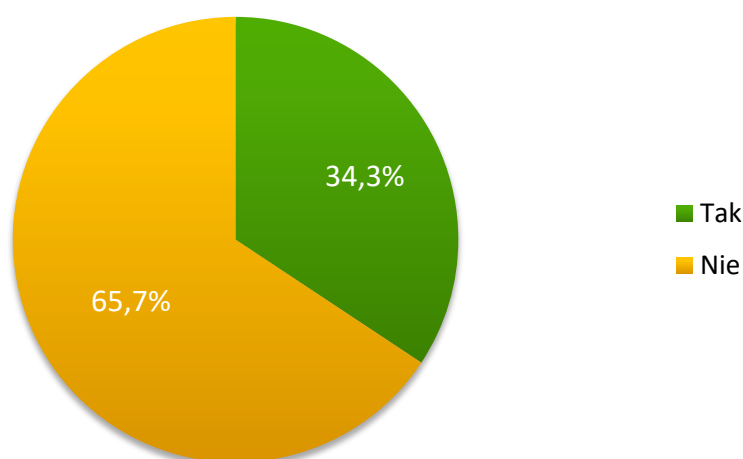
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Mniej niż 10 lat	22,1%	15
10-12 lat	54,4%	37
13-14 lat	20,6%	14
15-16 lat	2,9%	2

VIII. PROBLEM PRZEMOCY

W niniejszym rozdziale został poruszony problem przemocy. Skala na terenie Gminy została zweryfikowana dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doznać tego problemu w ciągu ostatniego roku przed badaniem. Możemy zauważyć, iż przemocy doświadczył co trzeci uczeń, tj. 34,3%.

Wykres 42. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się doznać przemocy?

Zastosowana korelacja pozwala zauważyć, iż przemocy doświadczył porównywalny odsetek dziewcząt (33,8%), jak i chłopców (34,8%). Różnica kształtuje się na poziomie 1,0 pp.

Tabela 68. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się doznać przemocy? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczyny		chłopcy	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Tak	33,8%	23	34,8%	24

Nie	66,2%	45	65,2%	45
-----	-------	----	-------	----

Z wiekiem obserwuje się niewielki wzrost odsetka uczniów doświadczających przemocy. Problem przemocy dotyczy znaczącej części uczniów już w najmłodszej grupie, co wskazuje na potrzebę działań profilaktycznych i wsparcia w szkołach.

Tabela 69. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się doznać przemocy? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	33,3%	17	32,7%	18	38,7%	12
Nie	66,7%	34	67,3%	37	61,3%	19

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj doznanej przemocy. Można zauważyć, że najwyższy odsetek doświadczył przemocy psychicznej (72,3%; 34 osób) oraz fizycznej (55,3%; 26 osób). Na zaniedbanie wskazało 19,2% badanych (9 osób), natomiast na przemoc seksualną 10,6% (5 osób).

Tabela 70. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś(aś)?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
Przemoc psychiczna np. przezywanie, straszenie, wyśmiewanie itp.	72,3%	34
Przemoc fizyczna np. bicie, kopanie, szarpanie itp.	55,3%	26
Zaniedbanie np. brak opieki ze strony rodziców w sytuacji, gdy tego potrzebowałeś(aś)	19,2%	9
Przemoc seksualna np. dotykanie w miejsca intymne itp.	10,6%	5

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejna tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o osoby, które stosowały przemoc wobec respondentów. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco: najczęściej doznawali oni przemocy ze strony uczniów ze szkoły (59,6%; 28 osób), na drugim miejscu znalazło się rodzeństwo oraz koledzy/koleżanki spoza szkoły (po 25,5%; 12 osób). Rzadziej wskazywano na rodziców (po 7 odpowiedzi na tatę i mamę, tj. 14,9%) oraz innych członków rodziny (6,4%; 3 osób). Na inne, nieokreślone osoby wskazało 8 ankietowanych, gdzie wymieniono nauczycieli, uczniów ze starej szkoły (17,0%).

Tabela 71. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
Uczniowie ze szkoły	59,6%	28
Rodzeństwo	25,5%	12
Koledzy/koleżanki spoza szkoły	25,5%	12
Inne osoby, jakie?	17,0%	8
Mama	14,9%	7

Tata	14,9%	7
Inni członkowie rodziny np. babcia, dziadek, wujek, ciocia itd.	6,4%	3

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

W większości przypadków osoby stosujące przemoc wobec respondentów nie znajdowały się pod wpływem substancji psychoaktywnych (78,3%; 36 osób). Może to wskazywać, że przemoc nie była wyłącznie wynikiem ich działania. Spora część badanych nie potrafiła określić, czy osoba stosująca przemoc był pod wpływem używek, co może wynikać z braku wiedzy lub świadomości (26,1%; 12 osób). Alkohol pojawia się jako najczęstsza wskazywana substancja w przypadkach przemocy (10,9%; 5 osób). Na narkotyki lub dopalacze wskazało 3 uczniów (6,5%), natomiast na leki – 2 osoby (4,4%).

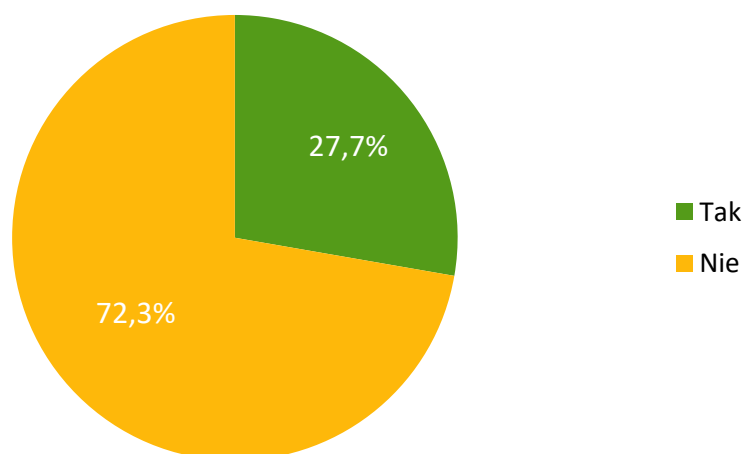
Tabela 72. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc, była pod wpływem:

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Nie była pod wpływem substancji	78,3%	36
Nie wiem	26,1%	12
Alkoholu	10,9%	5
Narkotyków/dopalaczy	6,5%	3
Leków	4,4%	2

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Analiza materiału badawczego wykazała, iż do stosowania przemocy w ciągu ostatniego roku przed badaniem przyznał się nieco mniejszy odsetek uczniów niż w przypadku jej doświadczania, tj. 27,7%. Zdecydowana większość badanych nigdy nie stosowała przemocy.

Wykres 43. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) przemoc wobec drugiej osoby?

Rozpatrując tę kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, że do stosowania przemocy przyznało się więcej chłopców (33,3%) niż dziewcząt (22,1%).

Tabela 73. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) przemoc wobec drugiej osoby? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Tak	22,1%	15	33,3%	23
Nie	77,9%	53	66,7%	46

Z korelacji wynika, iż wzrasta stosowanie przemocy z wiekiem, szczególnie w grupie 15-16 lat. Warto zauważyć, że w najstarszej grupie odsetek stosujących przemoc (45,2%) jest wyższy niż odsetek doświadczających przemocy (38,7%), co może sugerować, że niektórzy młodzi ludzie stosują przemoc wobec innych, nawet jeśli sami jej nie doświadczyli.

Tabela 74. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) przemoc wobec drugiej osoby? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	23,5%	12	21,8%	12	45,2%	14
Nie	76,5%	39	78,2%	43	54,8%	17

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj stosowanej przemocy. Można zauważyć, że najwyższy odsetek stosował przemoc psychiczną (71,1%; 27 osób). Na przemoc fizyczną wskazało 21 badanych (55,3%), a tylko jeden uczeń wyróżnił przemoc seksualną (2,6%).

Tabela 75. Jaką formę przemocy stosowałeś(aś)?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
Przemoc fizyczną np. bicie, kopanie, szarpanie itp.	71,1%	27
Przemoc psychiczną np. przezywanie, straszenie, wyśmiewanie itp.	55,3%	21
Przemoc seksualną np. dotykanie w miejsca intymne itp.	2,6%	1

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Respondenci najczęściej stosowali przemoc wobec uczniów ze szkoły (59,5%; 22 osoby) oraz rodzeństwa (43,2%; 16 osób). Następnie wymieniano kolegów/koleżanki spoza szkoły (35,1%; 13 osób), inne osoby np. ludzi z klasy

(10,8%; 4 osoby), rodziców (8,1%; 3 osób) oraz innych członków rodziny (5,4% odpowiedzi; 2 osoby).

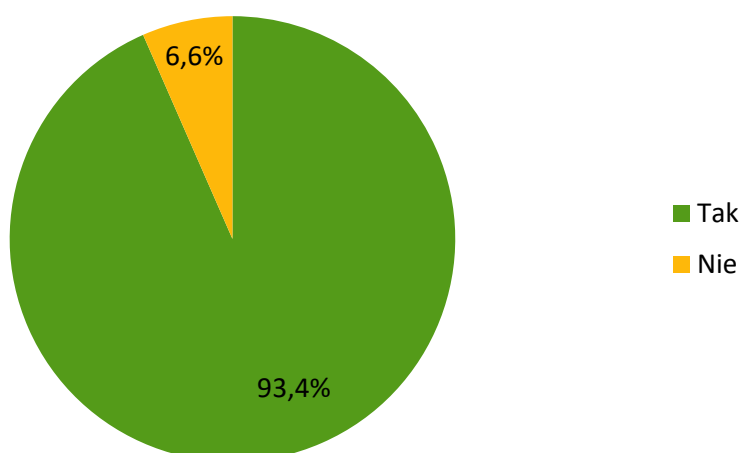
Tabela 76. Wobec kogo stosowałeś(aś) przemoc?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
Uczniów ze szkoły	59,5%	22
Rodzeństwa	43,2%	16
Kolegów/koleżanek spoza szkoły	35,1%	13
Innych osób, jakich?	10,8%	4
Rodziców	8,1%	3
Innych członków rodziny np. babci, dziadka, wujka, cioci itd.	5,4%	2

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdecydowana większość uczniów (93,4%) wie, czym jest cyberprzemoc. Świadczy to o wysokiej świadomości problemu wśród młodzieży. 6,6% nie zna pojęcia cyberprzemocy. Choć to niewielka grupa, nadal wymaga uwagi.

Wykres 44. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?

Zastosowana korelacja pozwala zauważyć, iż nieco większą wiedzę w zakresie cyberprzemocy mają dziewczynki (30,9%) niż chłopcy (26,1%). Różnica kształtuje się na poziomie 4,8 pp.

Tabela 77. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc? – korelacja na płeć

<i>Odpowiedź</i>	<i>dziewczynki</i>		<i>chłopcy</i>	
	<i>%</i>	<i>Liczba odpowiedzi</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odpowiedzi</i>
Tak	30,9%	21	26,1%	18
Nie	69,1%	47	73,9%	51

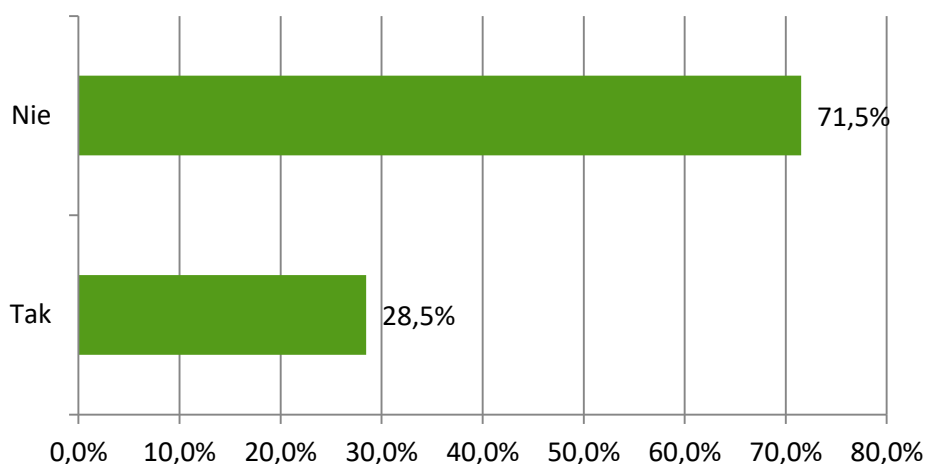
Większość uczniów w najmłodszej grupie wie, czym jest cyberprzemoc, choć 13,7% wciąż nie ma świadomości tego zagrożenia. To grupa, w której edukacja w tym zakresie może jeszcze być istotna. Prawie wszyscy uczniowie w wieku 13-14 lat mają świadomość cyberprzemocy, co sugeruje skuteczność wcześniejszych działań edukacyjnych. W grupie najstarszej wszyscy uczniowie deklarują znajomość pojęcia cyberprzemocy. Oznacza to, że edukacja i/lub doświadczenie internetowe w tej grupie wiekowej skutecznie zwiększa świadomość zagrożeń.

Tabela 78. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	86,3%	44	96,4%	53	100,0%	31
Nie	13,7%	7	3,6%	2	0,0%	0

Następne pytanie zadane uczniom miało na celu zweryfikowanie skali problemu cyberprzemocy. Z deklaracji respondentów wynika, iż cyberprzemocy w ciągu ostatniego roku doznało 28,5% osób.

Wykres 45. Czy w ciągu ostatniego roku doznałeś(aś) cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie?

Rozpatrując tę kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, że do doświadczenia cyberprzemocy przyznało się więcej dziewczynek (30,9%) niż chłopców (26,1%). Różnica między płciami wynosi 4,8 pp., co sugeruje, że dziewczynki są nieco bardziej narażone na przemoc w sieci niż chłopcy. Można również zauważyć, że cyberprzemoc dotyczy znaczącej części uczniów – około ¼ - 1/3 każdej grupy płciowej, co wskazuje na potrzebę edukacji i profilaktyki w zakresie bezpieczeństwa w Internecie.

Tabela 79. Czy w ciągu ostatniego roku doznałeś(aś) cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Tak	30,9%	21	26,1%	18
Nie	69,1%	47	73,9%	51

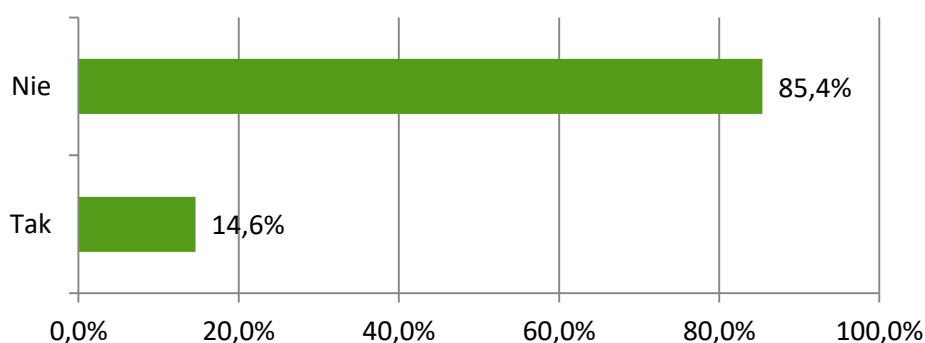
Najwyższy odsetek osób doświadczających cyberprzemocy jest w najmłodszej grupie (11-12 lat): 33,3% uczniów odpowiedziało twierdząco. Najniższy odsetek w grupie 13-14 lat: 21,8% wskazało, że doświadczyło cyberprzemocy. 32,3% uczniów starszej grupy wiekowej zgłosiło cyberprzemoc, co może wynikać z większej aktywności online. Wskazuje to na potrzebę profilaktyki i edukacji w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu już od najmłodszych lat.

Tabela 80. Czy w ciągu ostatniego roku doznałeś(aś) cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	33,3%	17	21,8%	12	32,3%	10
Nie	66,7%	34	78,2%	43	67,7%	21

Z przeprowadzonego badania wynika również fakt, iż 14,6% ankietowanych stosowało cyberprzemoc w ciągu ostatniego roku.

Wykres 46. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie?

Rozpatrując tę kwestię z podziałem na płeć można zauważyć, że do stosowania cyberprzemocy przyznało się więcej chłopców (15,9%) niż dziewcząt (13,2%).

Tabela 81. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie? – korelacja na płeć

Odpowiedź	dziewczynki		chłopcy	
	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
Tak	13,2%	9	15,9%	11
Nie	86,8%	59	84,1%	58

Najmłodsza grupa (11-12 lat) i najstarsza grupa (15-16 lat) wykazuje największy odsetek uczniów stosujących cyberprzemoc. Grupa uczniów w wieku 13-14 lat ma najniższy odsetek osób stosujących cyberprzemoc (9,1%), co może wskazywać na większą świadomość konsekwencji. Trend sugeruje niewielki wzrost stosowania cyberprzemocy w starszych klasach (15-16 lat), co może wynikać z większej aktywności online i niezależności w tym wieku.

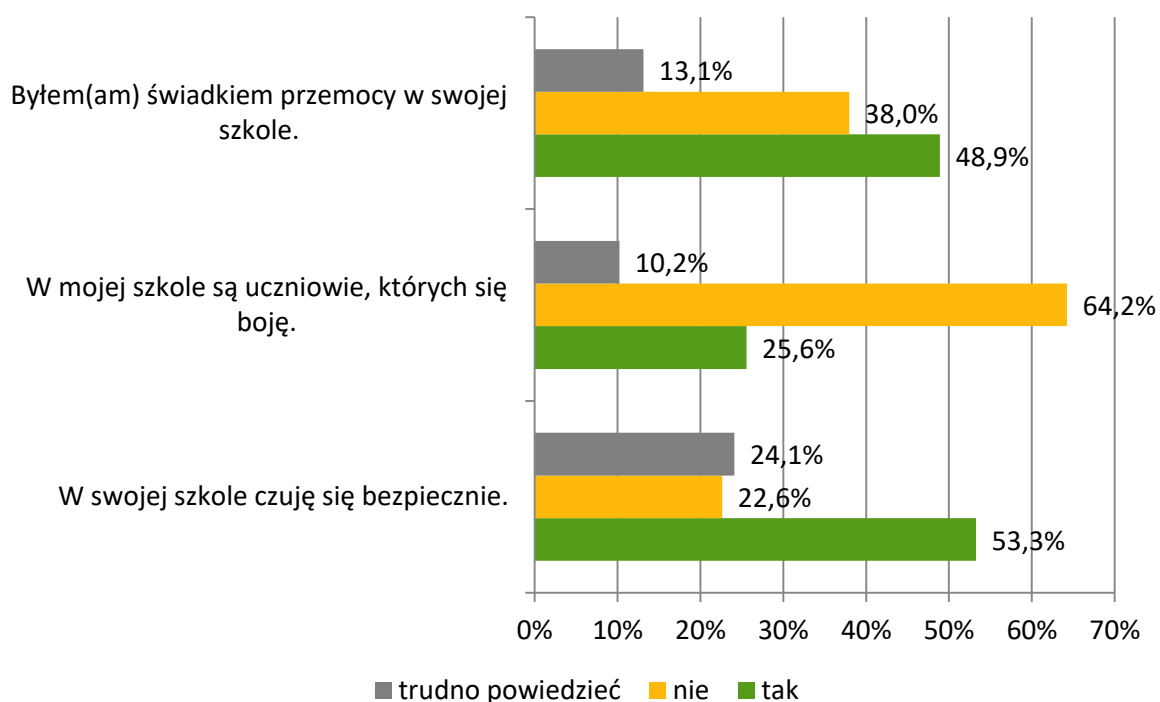
Tabela 82. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie? – korelacja na wiek

Odpowiedź	11-12 lat		13-14 lat		15-16 lat	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Tak	17,7%	9	9,1%	5	19,4%	6
Nie	82,4%	42	90,9%	50	80,7%	25

Następne pytanie w tym bloku tematycznym odnosiło się do kwestii poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły. Interesowało nas to, czy respondenci czują się bezpiecznie w swojej szkole, czy byli świadkami przemocy na jej terenie oraz czy są inni uczniowie, których się boją. Analiza danych wskazuje na to, iż:

- ☑ 48,9% uczniów było świadkiem przemocy w swojej szkole, 38,0% badanych odpowiedziało przecząco na to pytanie, a 13,1% osób miało trudność w odpowiedzi na to pytanie,
- ☑ 25,6% respondentów wskazało, iż w ich szkole są uczniowie, których się boją, 64,2% badanych odpowiedziało przecząco na to pytanie, natomiast 10,2% osób miało trudność w jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie,
- ☑ 22,6% uczniów nie czuje się bezpiecznie w swojej szkole, 24,1% trudno było odpowiedzieć na to pytanie, natomiast bezpiecznie w szkole czuje się 53,3% ankietowanych.

Wykres 47. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem.

Z przeprowadzonej korelacji ze względu na płeć wynika iż:

- ☑ 22,1% dziewczynek i 23,2% chłopców nie czuje się bezpiecznie w swojej szkole;
- ☑ 35,3% dziewczynek i 15,9% chłopców odpowiedziało, iż w szkole są uczniowie, których się boją;
- ☑ 42,7% dziewczynek i 55,1% chłopców było świadkiem przemocy w swojej szkole.

Tabela 83. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem. – korelacja na płeć

	dziewczynki					
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
W swojej szkole czuję się bezpiecznie.	44,1%	30	22,1%	15	33,8%	23
W mojej szkole są uczniowie, których się boję.	35,3%	24	51,5%	35	13,2%	9
Byłem(am) świadkiem przemocy w swojej szkole.	42,7%	29	42,7%	29	14,7%	10

chłopcy						
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
W swojej szkole czuję się bezpiecznie.	62,3%	43	23,2%	16	14,5%	10
W mojej szkole są uczniowie, których się boję.	15,9%	11	76,8%	53	7,3%	5
Byłem(am) świadkiem przemocy w swojej szkole.	55,1%	38	33,3%	23	11,6%	8

Z przeprowadzonej korelacji ze względu na wiek wynika, iż największe poczucie bezpieczeństwa deklarują uczniowie w wieku 13-14 lat (58,2%). Najwięcej obaw odnotowano w grupie respondentów 15-16 lat (35,5% odpowiedzi „Nie”). Z wiekiem uczniowie coraz mniej boją się innych uczniów – odsetek odpowiedzi „Tak” spada z 31,4% do 19,4%. Najwięcej świadków przemocy jest w grupie uczniów w wieku 15-16 lat (64,5%). Uczniowie mający 13-14 lat najczęściej deklarują, że nie byli świadkami przemocy (52,7%).

Tabela 84. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami. – korelacja na wiek

11-12 lat						
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
W swojej szkole czuję się bezpiecznie.	51,0%	26	23,5%	12	25,5%	13
W mojej szkole są uczniowie, których się boję.	31,4%	16	54,9%	28	13,7%	7
Byłem(am) świadkiem przemocy w swojej szkole.	49,0%	25	35,3%	18	15,7%	8
13-14 lat						
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
W swojej szkole czuję się bezpiecznie.	58,2%	32	14,6%	8	27,3%	15
W mojej szkole są uczniowie, których się boję.	23,6%	13	69,1%	38	7,3%	4
Byłem(am) świadkiem przemocy w swojej szkole.	40,0%	22	52,7%	29	7,3%	4

15-16 lat						
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
W swojej szkole czuję się bezpiecznie.	48,4%	15	35,5%	11	16,1%	5
W mojej szkole są uczniowie, których się boję.	19,4%	6	71,0%	22	9,7%	3
Byłem(am) świadkiem przemocy w swojej szkole.	64,5%	20	16,1%	5	19,4%	6

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli ocenić rodzaj i częstotliwość zachowań przemocowych w ich szkole. Z przeprowadzonego badania wynika, iż najpowszechniejsza jest przemoc psychiczna:

- ☑ 81,7% osób wskazało, iż w ich szkole występuje wyśmiewanie, z czego 29,2% uważa, że ma to miejsce codziennie, 17,5% - przynajmniej raz w tygodniu, 13,1% - przynajmniej raz w miesiącu, a 21,9% - rzadziej niż raz w miesiącu;
- ☑ Obgadywanie to również częste zjawisko - średnio co trzeci badany dostrzega ten problem codziennie (38,0%), 24,8% - przynajmniej raz w tygodniu, 13,9% - przynajmniej raz w miesiącu, a 8,0% - rzadziej niż raz w miesiącu;
- ☑ Na grożenie wskazało łącznie 43,2% uczniów, z czego 8,8% uważa, że ma to miejsce codziennie, 6,6% - przynajmniej raz w tygodniu, 8,8% - przynajmniej raz w miesiącu, a 19,0% - rzadziej niż raz w miesiącu;
- ☑ Wymuszanie pieniędzy/kradzież jest to jedna z najrzadszych form, gdyż wskazało na nią łącznie 13,9% osób, z czego 3,7% uważa, że ma to miejsce codziennie, 1,5% - przynajmniej raz w tygodniu, 0,7% - przynajmniej raz w miesiącu, a 8,0% - rzadziej niż raz w miesiącu;
- ☑ Na zamykanie w pomieszczeniach wskazał co czwarty uczeń (24,9%), wśród których 5,1% uważa, że ma to miejsce codziennie, 3,7% - przynajmniej raz w tygodniu, 7,3% - przynajmniej raz w miesiącu, a 8,8% - rzadziej niż raz w miesiącu;
- ☑ Bardzo częste zjawisko to niechęć do pracy z kimś z klasy, gdyż łącznie 72,3% zauważa ten problem w szkole, z czego 20,4% uważa, że ma to miejsce codziennie, 17,5% - przynajmniej raz w tygodniu, 18,3% - przynajmniej raz w miesiącu, a 16,1% - rzadziej niż raz w miesiącu.

Przemoc fizyczna to również częste zjawisko wśród uczniów z Gminy, gdyż na bicie/kopanie/poszturchiwanie wskazała ponad połowa respondentów (55,5%), z czego 14,6% uważa, że ma to miejsce codziennie, 13,9% - przynajmniej raz w tygodniu, 11,7% - przynajmniej raz w miesiącu, a 15,3% - rzadziej niż raz w miesiącu.

Na zachowania świadczące o cyberprzemocy również wskazał wysoki odsetek uczniów. Umieszczanie w Internecie materiałów bez zgody zauważyła łącznie 32,9% osób, z czego 6,6% uważa, że ma to miejsce codziennie, 4,4% - przynajmniej raz w tygodniu, 6,6% - przynajmniej raz w miesiącu, a 15,3% - rzadziej niż raz w miesiącu. Ponad połowa ankietowanych wskazała także na wysyłanie obraźliwych wiadomości (51,8%), z czego 13,1% uważa, że ma to miejsce codziennie, 2,9% - przynajmniej raz w tygodniu, 11,0% - przynajmniej raz w miesiącu, a 24,8% - rzadziej niż raz w miesiącu.

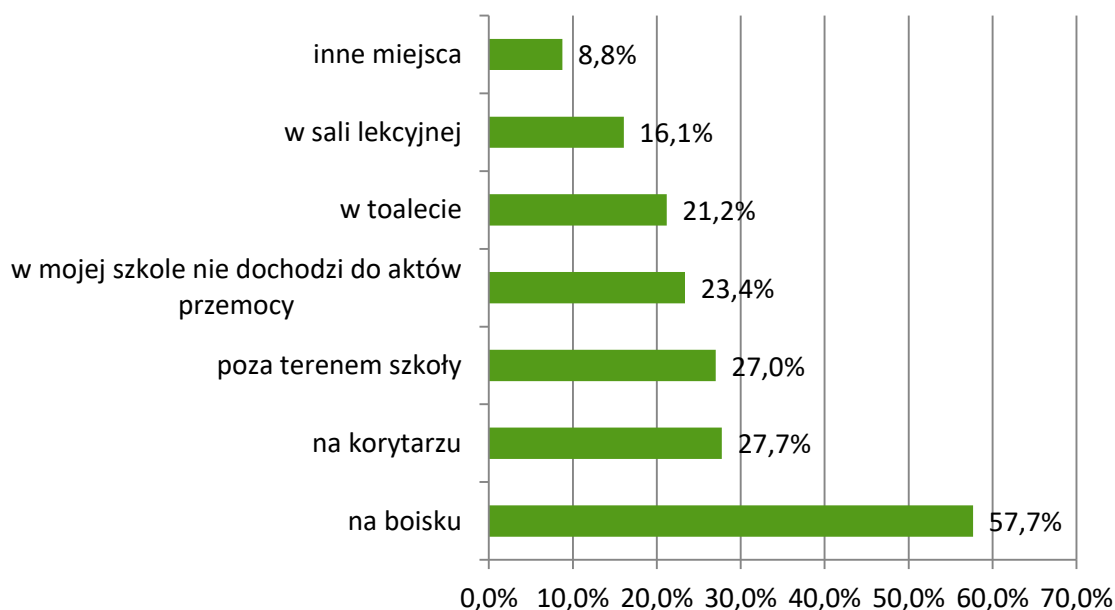
Przemoc seksualna np. dotykanie w miejsca intymne itp. to najrzadsze zjawisko, gdyż dostrzegają je łącznie 10,2%, wśród których 5,1% uważa, że ma to miejsce codziennie, 1,5% - przynajmniej raz w miesiącu, a 3,7% - rzadziej niż raz w miesiącu.

Tabela 85. Oceń rodzaj i częstotliwość zachowań związanych z przemocą w szkole.

	Nigdy	Rzadziej niż raz w miesiącu	Przynajmniej raz w miesiącu	Przynajmniej raz w tygodniu	Codziennie
Wyśmiewanie	18,3%	21,9%	13,1%	17,5%	29,2%
Obgadywanie	15,3%	8,0%	13,9%	24,8%	38,0%
Grożenie	56,9%	19,0%	8,8%	6,6%	8,8%
Wymuszanie pieniędzy/kradzież	86,1%	8,0%	0,7%	1,5%	3,7%
Zamykanie w pomieszczeniach	75,2%	8,8%	7,3%	3,7%	5,1%
Niechęć do pracy z kimś z klasy	27,7%	16,1%	18,3%	17,5%	20,4%
Bicie/kopanie/poszturchiwanie	44,5%	15,3%	11,7%	13,9%	14,6%
Umieszczanie w Internecie materiałów bez zgody	67,2%	15,3%	6,6%	4,4%	6,6%
Wysyłanie obraźliwych wiadomości	48,2%	24,8%	11,0%	2,9%	13,1%
Przemoc seksualna np. Dotykanie w miejsca intymne itp.	89,8%	3,7%	1,5%	0,0%	5,1%

Na pytanie dotyczące najczęstszych miejsc stosowania przemocy w szkole, uczniowie wskazali na boisko (57,7%). Średnio co czwarty uważa, iż jest to korytarz lub teren poza szkołą (po 27,0%), a co piąty twierdzi, że ma to miejsce w toalecie (21,2%). Najrzadziej wskazywano na sale lekcyjne (16,1%), a zdaniem 23,4% uczniów, w ich szkole nie dochodzi do aktów przemocy. Wśród innych odpowiedzi wskazywano na salę sportową, piwnice oraz klasę, gdy nauczyciel wychodzi (8,8%).

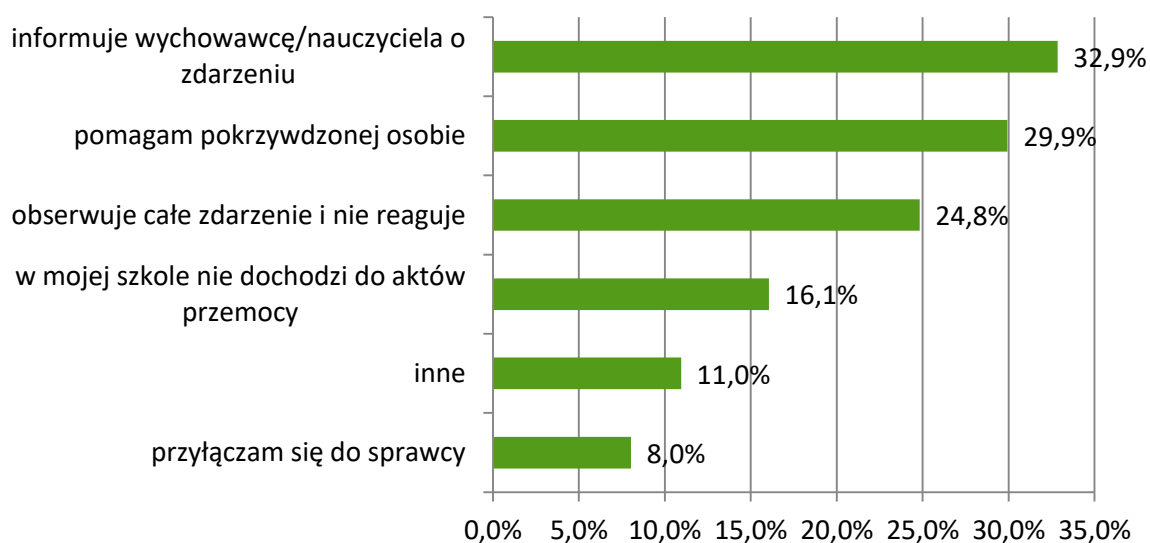
Wykres 48. Gdzie najczęściej dochodzi do przemocy w Twojej szkole?

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Średnio co trzeci uczeń będący świadkiem przemocy w szkole informuje wychowawcę/ nauczyciela o zdarzeniu (32,9%) lub pomaga pokrzywdzonej osobie (29,9%). Co czwarty wskazał, iż obserwuje całe zdarzenie (24,8%), a 8,0% przyłącza się do osoby stosującej przemoc. Zdaniem 16,1% respondentów w ich szkole nie dochodzi do takich zachowań, a 11,0% wskazało na inne reakcje, w tym większość odpowiedziała, że nie wie lub oddziela osoby.

Wykres 49. Jak reagujesz na przemoc w szkole?

Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie w dalszej kolejności mieli określić częstotliwość występowania poszczególnych sytuacji. Z przeprowadzonego badania wynika, iż:

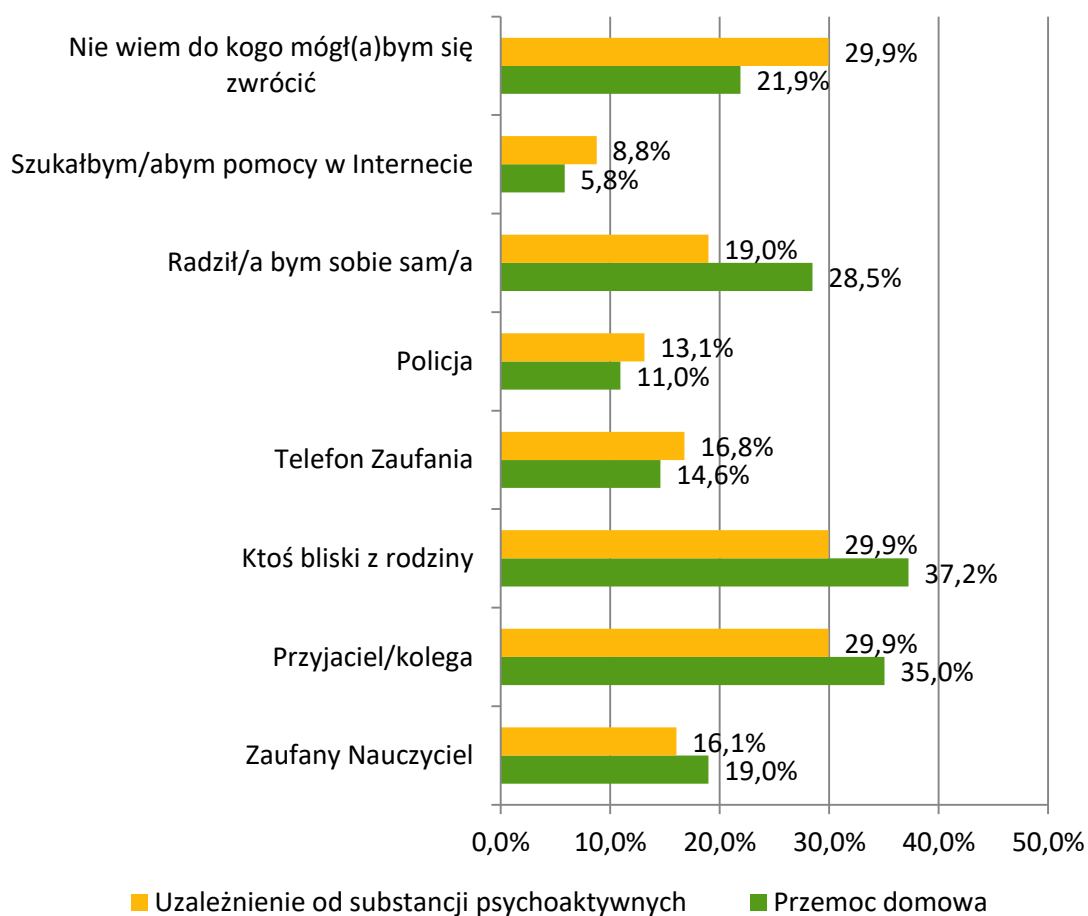
- ☑ Picie alkoholu w domu zauważa łącznie 61,4% badanych, w tym: 0,7% - bardzo często, 1,5% - często, 19,0% - czasami, a największy odsetek wskazał na odpowiedź „rzadko” – 40,2%;
- ☑ Zażywanie narkotyków/dopalaczy w domu zauważa łącznie 3,0% badanych, w tym: po 1,5% - czasami lub rzadko;
- ☑ Ponížanie zauważa średnio co czwarty respondent (24,2%), w tym: 4,4% - bardzo często, 1,5% - często, 9,5% - czasami, a 8,8% wskazało na odpowiedź „rzadko”;
- ☑ Awantury zdarzają się równie często, gdyż łącznie wskazało na nie 55,5% osób, w tym: 4,4% - bardzo często, 8,0% - często, 16,8% - czasami, a największy odsetek wskazał na odpowiedź „rzadko” – 26,3%;
- ☑ Blisko co piąty ankietowany wskazał również na przemoc fizyczną, tj. bicie/kopanie/poszturchiwanie (18,3%), w tym: po 2,2% - bardzo często, często lub czasami, a największy odsetek wskazał na odpowiedź „rzadko” – 11,7%.

Tabela 86. Proszę, oceń jak często występują w Twoim domu wymienione sytuacje.

	Nigdy	Rzadko	Czasami	Często	Bardzo często
Picie alkoholu	38,7%	40,2%	19,0%	1,5%	0,7%
Zażywanie narkotyków/dopalaczy	97,1%	1,5%	1,5%	0,0%	0,0%
Poniżanie	75,9%	8,8%	9,5%	1,5%	4,4%
Awantury	44,5%	26,3%	16,8%	8,0%	4,4%
Bicie/kopanie/poszturchywanie	81,8%	11,7%	2,2%	2,2%	2,2%

Kolejne pytanie dotyczyło miejsc/osób, do których zwróciliby się uczniowie w razie problemów z przemocą domową oraz uzależnieniami. Większą wiedzę w tym zakresie uczniowie posiadają w przypadku problemu przemocy domowej, gdyż co piąty z nich nie ma wiedzy w zakresie miejsc/osób (21,9%), z kolei w przypadku uzależnień było to 29,9%. Najczęściej zarówno w przypadku problemu przemocy, jak i tych związanych z uzależnieniem wskazywano na przyjaciela/kolegę oraz kogoś bliskiego z rodziny. Najrzadziej wskazywano na szukanie pomocy w Internecie oraz Policję, z kolei samodzielne radzenie sobie z problemami jest równie częste, gdyż w przypadku przemocy było to 28,5%, a uzależnień – 19,0%.

Wykres 50. Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie następujących problemów?

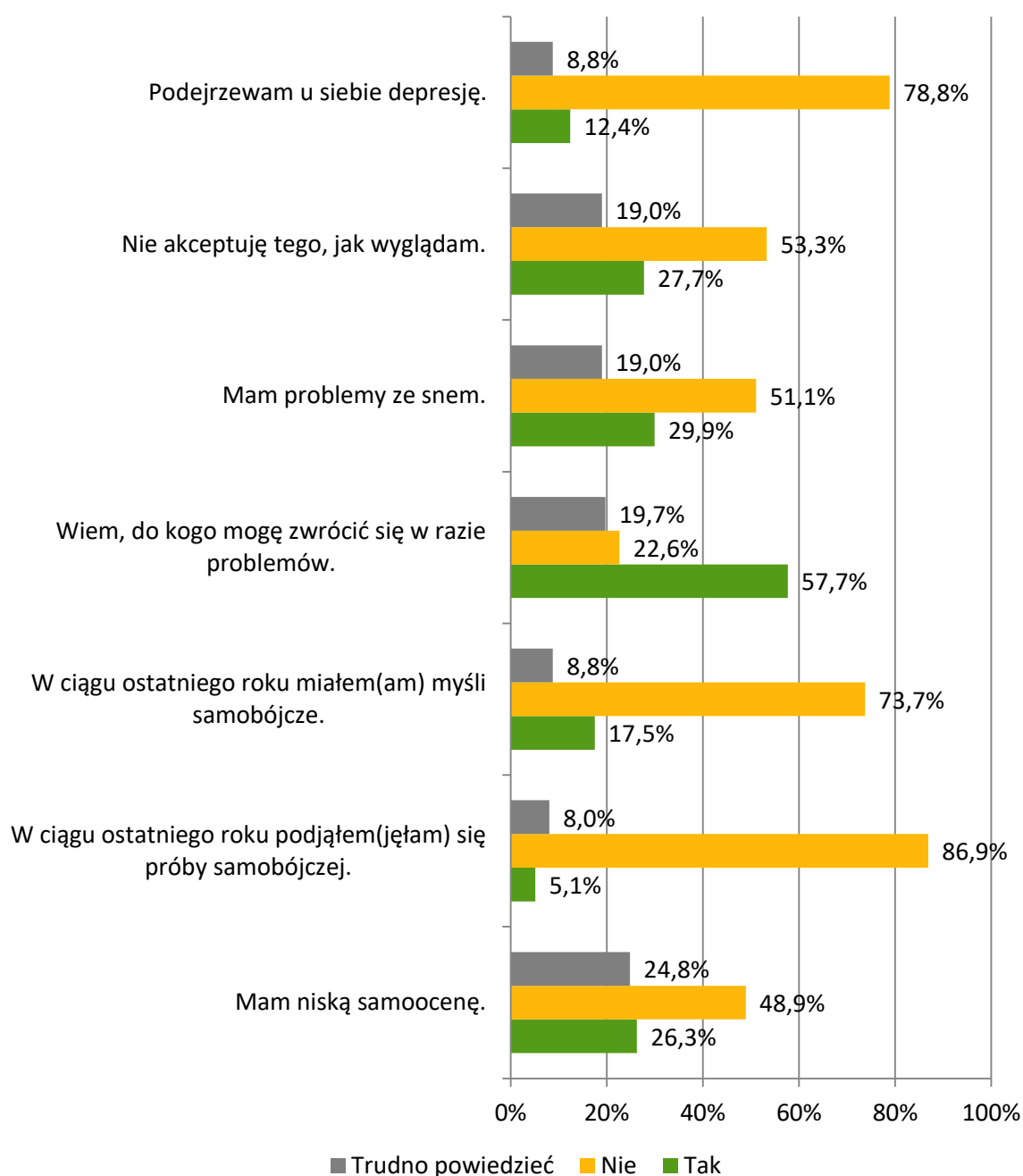
IX. ZDROWIE PSYCHICZNE

Kolejny blok pytań miał na celu zweryfikowanie problemów natury psychicznej wśród uczniów szkół podstawowych z Gminy Drawsko. Z przeprowadzonego badania wynika, iż:

- ☑ średnio co czwarty ankietowany ma niską samoocenę (26,3%), prawie połowa badanych odpowiedziała przecząco (48,9%), natomiast 24,8% osób miało trudności w odpowiedzi na to stwierdzenie,
- ☑ 5,1% respondentów w ciągu ostatniego roku podjęło się próby samobójczej, z kolei 8,0% miało trudności w odpowiedzi na to pytanie,
- ☑ 17,5% uczniów w ciągu ostatniego roku przed badaniem miało myśli samobójcze, a 8,8% respondentów miało trudności w odpowiedzi na to stwierdzenie,
- ☑ większość uczniów, tj. 57,7% wie, do kogo może się zwrócić w razie problemów, 22,6% osób nie posiada takiej wiedzy, a 19,7% trudno było to ocenić,
- ☑ średnio co trzeci uczeń ma problemy ze snem (29,9%), 51,1% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, z kolei 19,0% miało trudności w odpowiedzi na to stwierdzenie,
- ☑ 27,7% ankietowanych nie akceptuje tego, jak wygląda, trudności w odpowiedzi miał odsetek 19,0% uczniów, z kolei 53,3% to akceptuje,
- ☑ 12,4% uczniów podejrzewa u siebie depresję, 78,8% nie widzi tego problemu, z kolei 8,8% miało trudności w odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 51. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem.

Z przeprowadzonej korelacji na płeć wynika, iż:

- ☑ Dziewczynki mają znacznie częściej niską samoocenę (33,8%), podczas gdy wśród chłopców odsetek ten wyniósł 18,8%;
- ☑ Dziewczynki częściej podejmowały się próby samobójczej (7,4%), natomiast wśród chłopców odsetek ten wyniósł 2,9%;
- ☑ Dziewczynki znacznie częściej miały myśli samobójcze (26,5%), natomiast wśród chłopców odsetek ten wyniósł 8,7%;

- ☑ Większy odsetek dziewczynek wie, do kogo może się zwrócić w razie problemów;
- ☑ Problemy ze snem miało więcej dziewczynek niż chłopców;
- ☑ Brak akceptacji swojego wyglądu również częściej występuje u dziewczynek (30,9%) niż u chłopców (21,7%);
- ☑ Dziewczynki znacznie częściej podejrzewają u siebie depresję (20,6%), natomiast wśród chłopców odsetek ten wyniósł 4,4%.

Tabela 87. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami. – korelacja na płeć

dziewczynki						
Odpowiedź	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Mam niską samoocenę.	33,8%	23	35,3%	24	30,9%	21
W ciągu ostatniego roku podjąłem(jęłam) się próby samobójczej.	7,4%	5	79,4%	54	13,2%	9
W ciągu ostatniego roku miałem(am) myśli samobójcze.	26,5%	18	60,3%	41	13,2%	9
Wiem, do kogo mogę zwrócić się w razie problemów.	60,3%	41	16,2%	11	23,5%	16
Mam problemy ze snem.	38,2%	26	44,1%	30	17,7%	12
Nie akceptuję tego, jak wyglądam.	30,9%	21	45,6%	31	23,5%	16
Podejrzewam u siebie depresję.	20,6%	14	72,1%	49	7,4%	5
chłopcy						
Odpowiedź	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Mam niską samoocenę.	18,8%	13	62,3%	43	18,8%	13
W ciągu ostatniego roku podjąłem(jęłam) się próby samobójczej.	2,9%	2	94,2%	65	2,9%	2
W ciągu ostatniego roku miałem(am) myśli samobójcze.	8,7%	6	87,0%	60	4,4%	3
Wiem, do kogo mogę zwrócić się w razie problemów.	55,1%	38	29,0%	20	15,9%	11
Mam problemy ze snem.	21,7%	15	58,0%	40	20,3%	14
Nie akceptuję tego, jak wyglądam.	24,6%	17	60,9%	42	14,5%	10
Podejrzewam u siebie depresję.	4,4%	3	85,5%	59	10,1%	7

Z przeprowadzonej korelacji na płeć wynika, iż odsetek uczniów z niską samooceną lekko wzrasta z wiekiem. Odsetek myśli samobójczych maleje z wiekiem, a odsetek prób samobójczych jest niski, najwyższy w najstarszej grupie. Najwięcej problemów ze snem mają uczniowie w wieku 15-16 lat, a najmniej w wieku 13-14 lat. Odsetek badanych nieakceptujących swojego wyglądu lekko maleje z wiekiem, podobnie jak odsetek podejrzewających u siebie depresję.

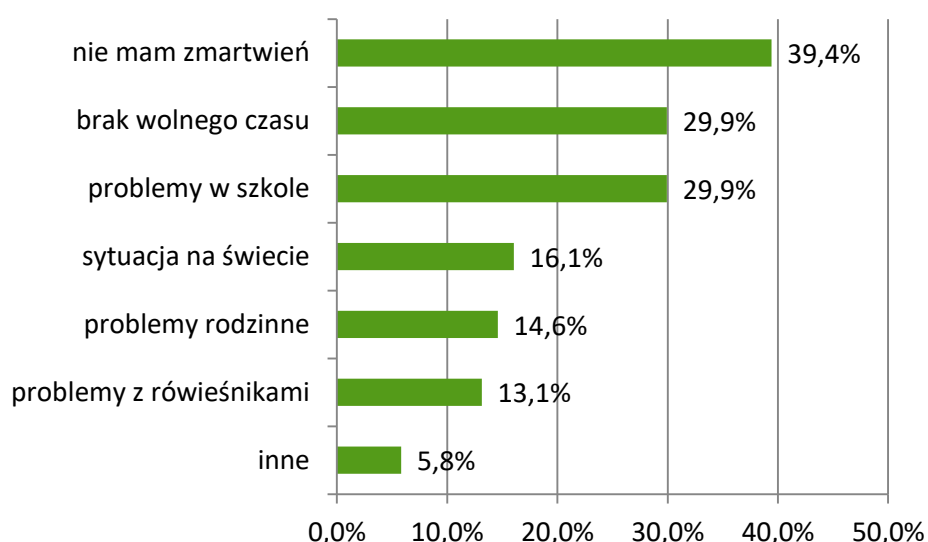
Tabela 88. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami. – korelacja na wiek

11-12 lat						
Tak		Nie		Trudno powiedzieć		
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Mam niską samoocenę.	23,5%	12	49,0%	25	27,5%	14
W ciągu ostatniego roku podjąłem(jęłam) się próby samobójczej.	5,9%	3	84,3%	43	9,8%	5
W ciągu ostatniego roku miałem(am) myśli samobójcze.	21,6%	11	72,6%	37	5,9%	3
Wiem, do kogo mogę zwrócić się w razie problemów.	56,9%	29	19,6%	10	23,5%	12
Mam problemy ze snem.	33,3%	17	35,3%	18	31,4%	16
Nie akceptuję tego, jak wyglądam.	29,4%	15	54,9%	28	15,7%	8
Podejrzewam u siebie depresję.	15,7%	8	76,5%	39	7,8%	4
13-14 lat						
Tak		Nie		Trudno powiedzieć		
Odpowiedź	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Mam niską samoocenę.	27,3%	15	49,1%	27	23,6%	13
W ciągu ostatniego roku podjąłem(jęłam) się próby samobójczej.	3,6%	2	89,1%	49	7,3%	4
W ciągu ostatniego roku miałem(am) myśli samobójcze.	16,4%	9	74,6%	41	9,1%	5
Wiem, do kogo mogę zwrócić się w razie problemów.	54,6%	30	25,5%	14	20,0%	11
Mam problemy ze snem.	20,0%	11	67,3%	37	12,7%	7
Nie akceptuję tego, jak wyglądam.	27,3%	15	52,7%	29	20,0%	11
Podejrzewam u siebie depresję.	10,9%	6	81,8%	45	7,3%	4

15-16 lat						
Odpowiedź	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
Mam niską samoocenę.	29,0%	9	48,4%	15	22,6%	7
W ciągu ostatniego roku podjąłem(jęłam) się próby samobójczej.	6,5%	2	87,1%	27	6,5%	2
W ciągu ostatniego roku miałem(am) myśli samobójcze.	12,9%	4	74,2%	23	12,9%	4
Wiem, do kogo mogę zwrócić się w razie problemów.	64,5%	20	22,6%	7	12,9%	4
Mam problemy ze snem.	41,9%	13	48,4%	15	9,7%	3
Nie akceptuję tego, jak wyglądam.	25,8%	8	51,6%	16	22,6%	7
Podejrzewam u siebie depresję.	9,7%	3	77,4%	24	12,9%	4

W ostatnim pytaniu uczniowie mieli wskazać na powody swoich zmartwień. Największy odsetek odpowiedzi, iż nie ma zmartwień (39,4%). Wśród powodów najczęstsze to: brak wolnego czasu oraz problemy w szkole (po 29,9%). Rzadszym powodem była sytuacja na świecie (16,1%), problemy rodzinne (14,6%) oraz problemy z rówieśnikami (13,1%). Wśród innych odpowiedzi wskazano na samotne przebywanie na przerwach, myśli w głowie lub śmierć (5,8%).

Wykres 52. Co jest powodem Twoich zmartwień?

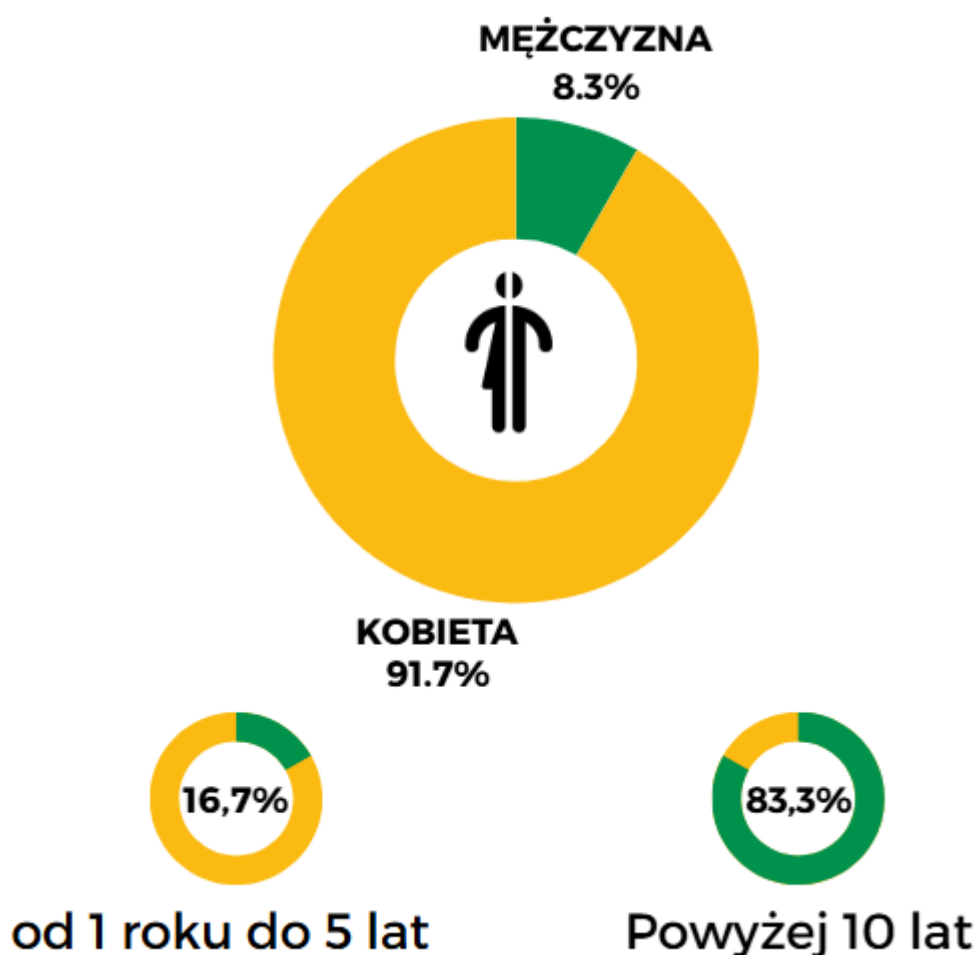
Pytanie wielokrotnego wyboru – stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%

WYNIKI BADAŃ WŚRÓD SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

I. STRUKTURA PRÓBY BADAWCZEJ

W badaniu diagnozującym problemy społeczne wzięły udział także osoby pracujące w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Drawsko. Badanie zostało przeprowadzone wśród 12 osób, z czego 11 to kobiety (91,7%), a 1 osoba to mężczyzna (8,7%). Większość respondentów pracuje w punkcie powyżej 10 lat (10 osób; 83,3%), a 2 badanych – od roku do 5 lat (16,7%).

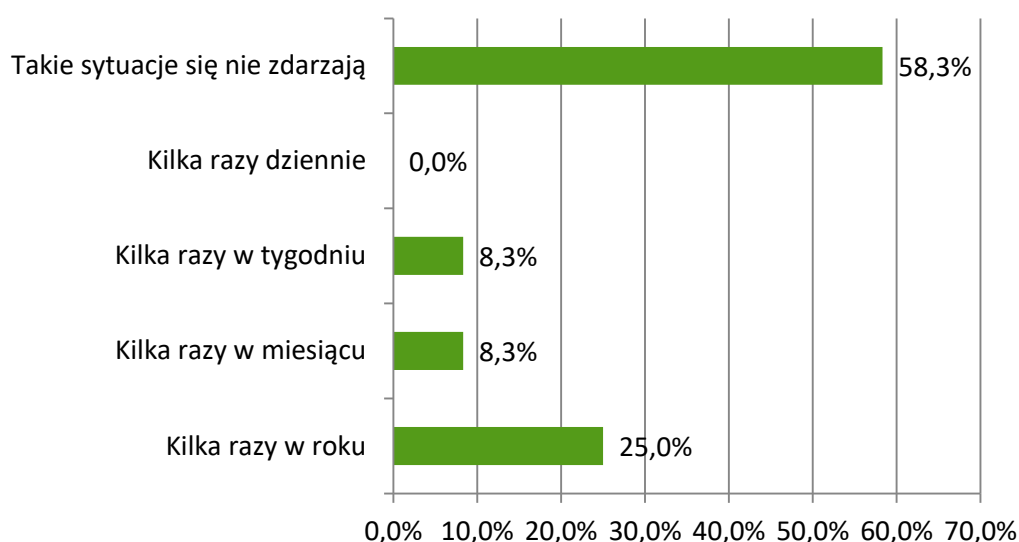
Rysunek 4. Struktura próby badawczej sprzedawców napojów alkoholowych

II. PROBLEM SPRZEDAŻY ALKOHOLU W GMINIE

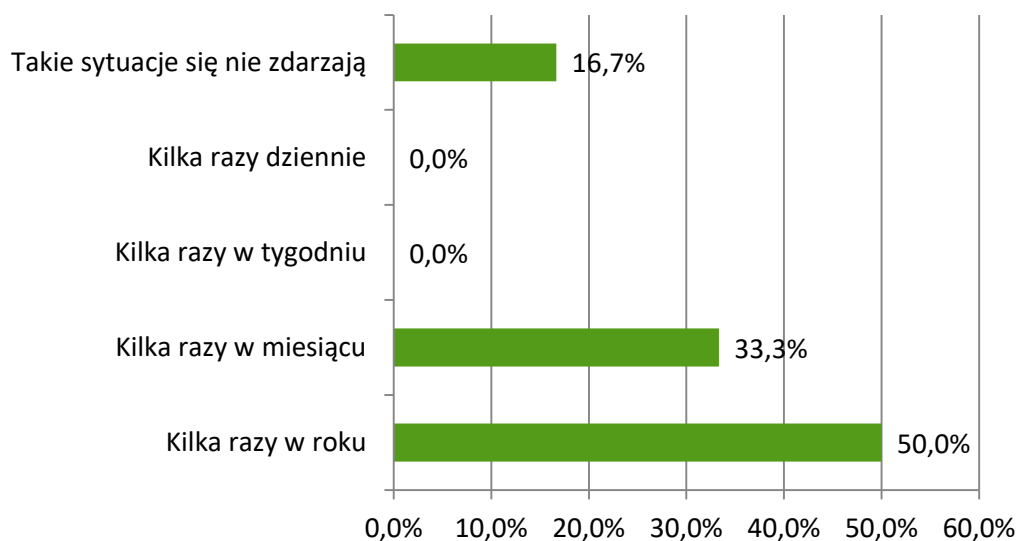
W pierwszym pytaniu sprzedawcy mieli wskazać, jak często w ciągu ostatniego roku zdarzało się, że osoba niepełnoletnia próbowała kupić alkohol w ich punkcie. Ponad połowa odpowiedziała, iż takie sytuacje się nie zdarzają (58,3%), a średnio co czwarty jest zdania, że zdarza się to kilka razy w roku (25,0%). Rzadziej wskazywano na odpowiedzi „kilka razy w miesiącu” oraz „kilka razy w tygodniu” (po 8,3%).

Wykres 53. Jak często w ciągu ostatniego roku zdarzało się, że osoba niepełnoletnia próbowała kupić alkohol w Pana(i) sklepie?

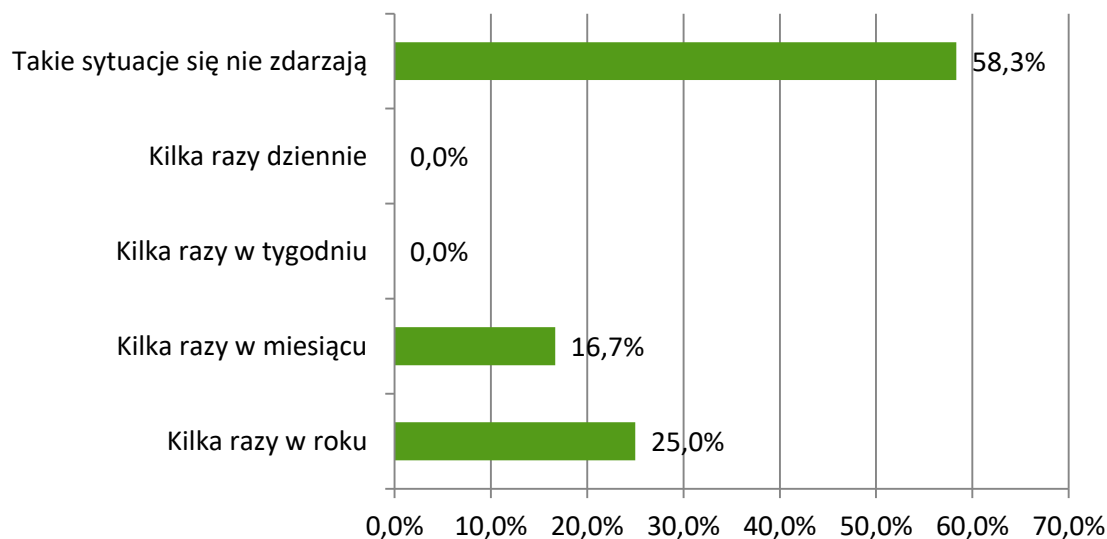
W kolejnym pytaniu sprzedawcy mieli wskazać, jak często w ciągu ostatniego roku zdarzało się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w ich punkcie. Połowa odpowiedziała, iż takie sytuacje zdarzają się kilka razy w roku (50,0%), a średnio co trzeci jest zdania, że zdarza się to kilka razy w miesiącu (33,3%). W opinii 16,7% osób takie sytuacje nie mają miejsca.

Wykres 54. Jak często w ciągu ostatniego roku zdarzało się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w Pana(i) sklepie?

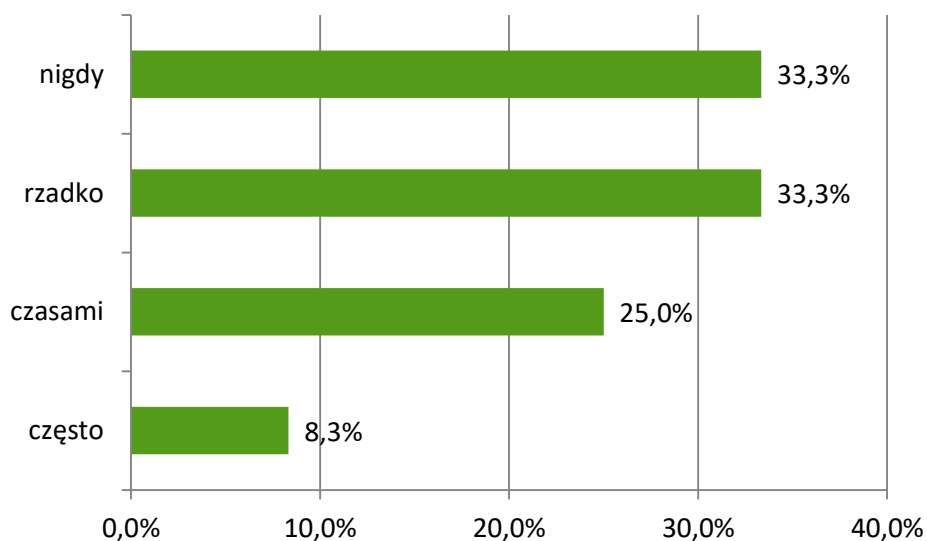
Spożywanie alkoholu w obrębie sklepu zdarza się rzadko, gdyż średnio co czwarty ankietowany wskazał, iż ma to miejsce kilka razy w roku (25,0%), a zdaniem 58,3% nie ma to miejsca. W opinii 16,7% osób zdarza się to kilka razy w miesiącu.

Wykres 55. Jak często zdarza się, że ktoś spożywa alkohol w obrębie Pana(i) sklepu?

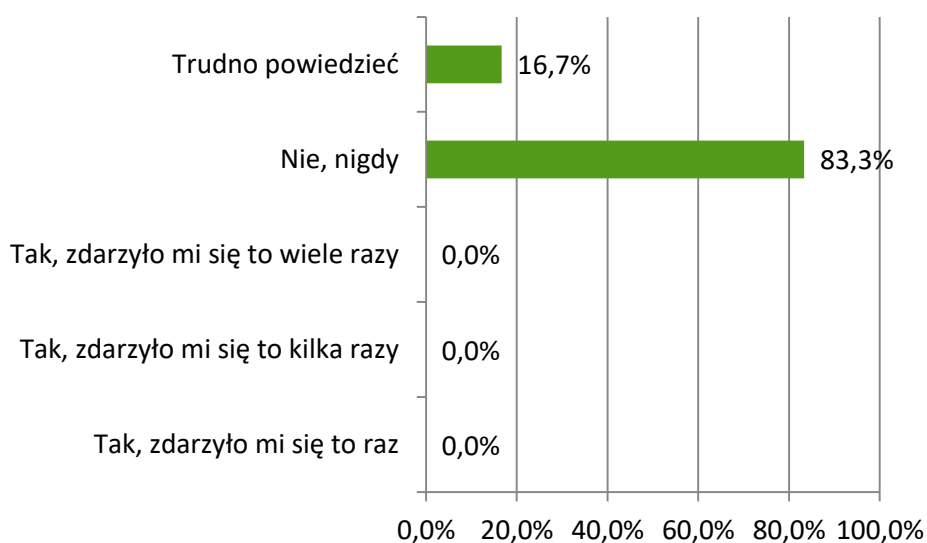
Zdaniem średnio co trzeciego badanego prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu zdarza się rzadko lub wcale (po 33,3%). W opinii 25,0% ma to miejsce czasami, a na odpowiedź „często” wskazało 8,3% osób.

Wykres 56. Jak często Państwa zdaniem zdarza się, że osoby pod wpływem alkoholu wsiadają za kierownicę?

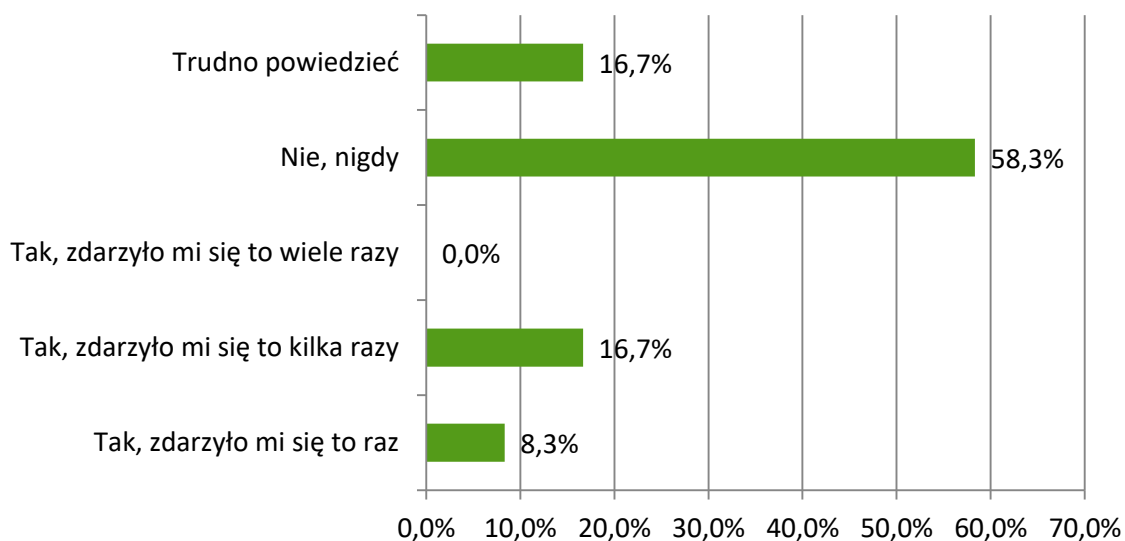
Zdecydowana większość respondentów nigdy nie sprzedała alkoholu osobie, o której wiedziała, że jest nieletnia (83,3%), natomiast pozostałym trudno było to ocenić (16,7%).

Wykres 57. Czy kiedykolwiek sprzedał(a) Pan(i) alkohol osobie, o której wiedział(a) Pan(i), że jest nieletnia?

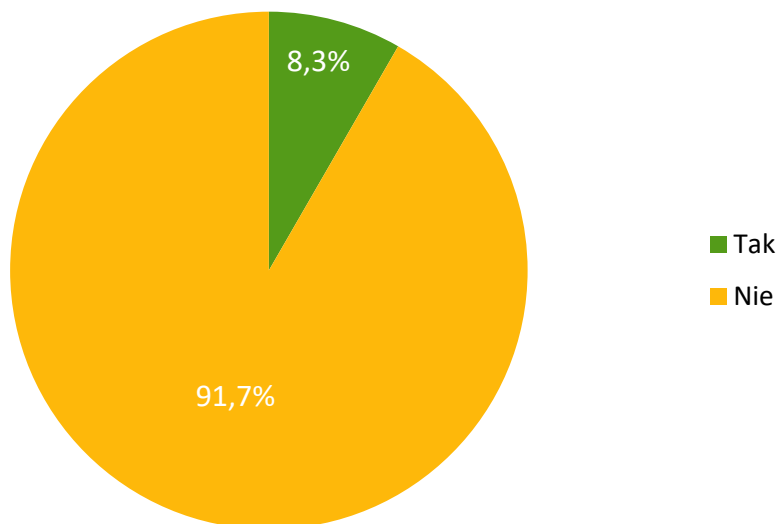
Ponad połowa ankietowanych wskazała, że nigdy nie sprzedała alkoholu osobie nieletniej (83,3%). Twierdząco odpowiedziało 16,7%, z czego kilka razy zdarzyło się to 0,0%, a raz – 0,0%.

Wykres 58. Czy kiedykolwiek sprzedał(a) Pan(i) alkohol osobie nietrzeźwej?

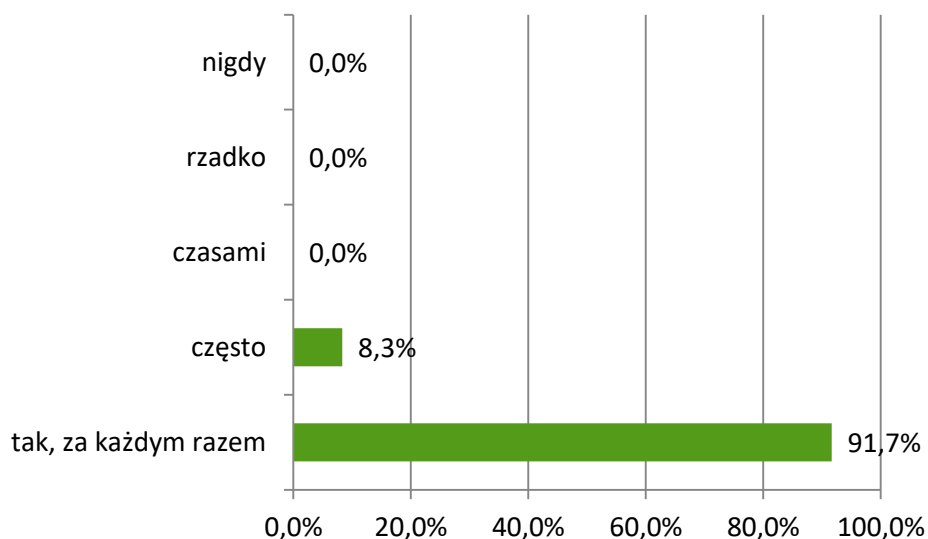
Zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, iż w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie zdarzyło im się nieprzyjemne zajście związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu (91,7%).

Wykres 59. Czy zdarzyło się Panu(i) w ciągu ostatnich 3 miesięcy jakieś nieprzyjemne zajście związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu?

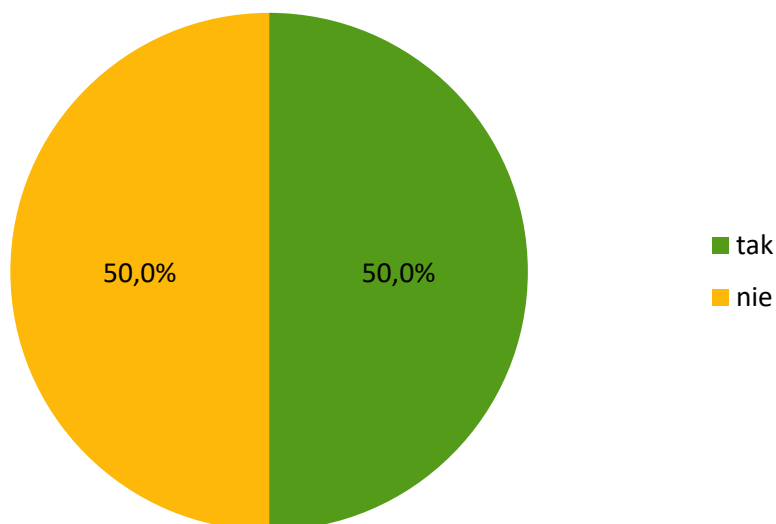
Zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, iż pyta o dowód osobisty młodo wyglądających klientów za każdym razem (91,7%), z kolei pozostałe 8,3% robi to często.

Wykres 60. Czy pyta Pan(i) o dowód osobisty młodo wyglądających klientów?

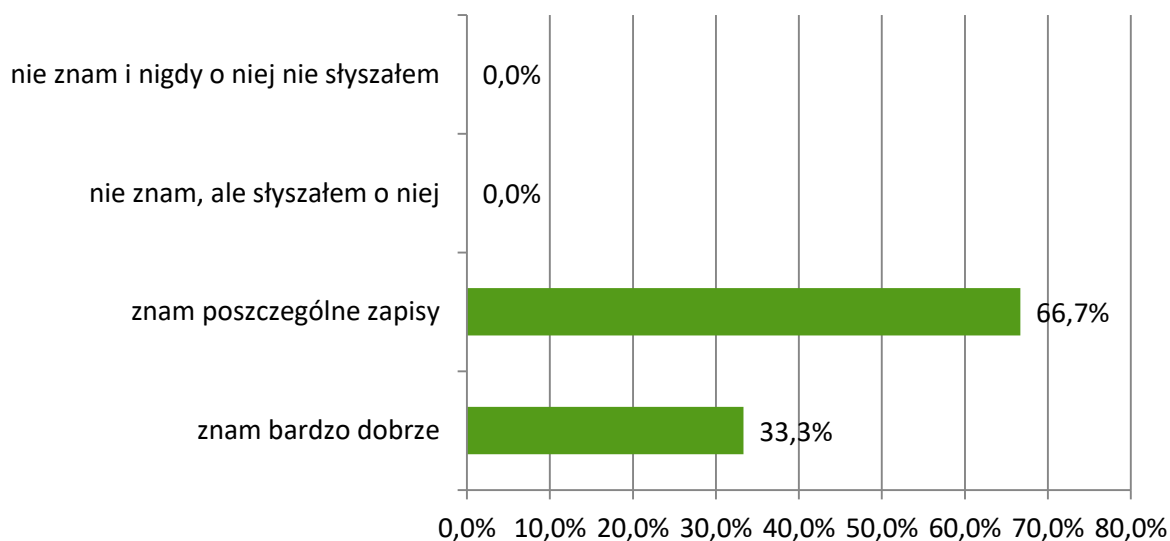
Z przeprowadzonego badania wynika, iż w ciągu ostatnich 2 lat w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu brało udział 50,0% ankietowanych.

Wykres 61. Czy w ciągu ostatnich 2 lat brał(a) Pan(i) udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

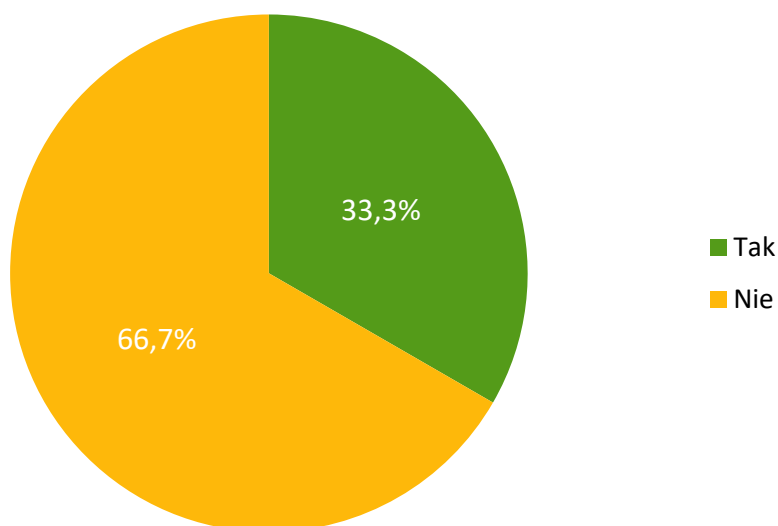
Na pytanie dotyczące znajomości przepisów ustawy o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, odnoszące się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu 66,7% badanych odpowiedziało, iż zna poszczególne zapisy, natomiast 33,3% twierdzi, że zna ją bardzo dobrze.

Wykres 62. Czy zna Pan/Pani przepisy ustawy o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, odnoszące się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

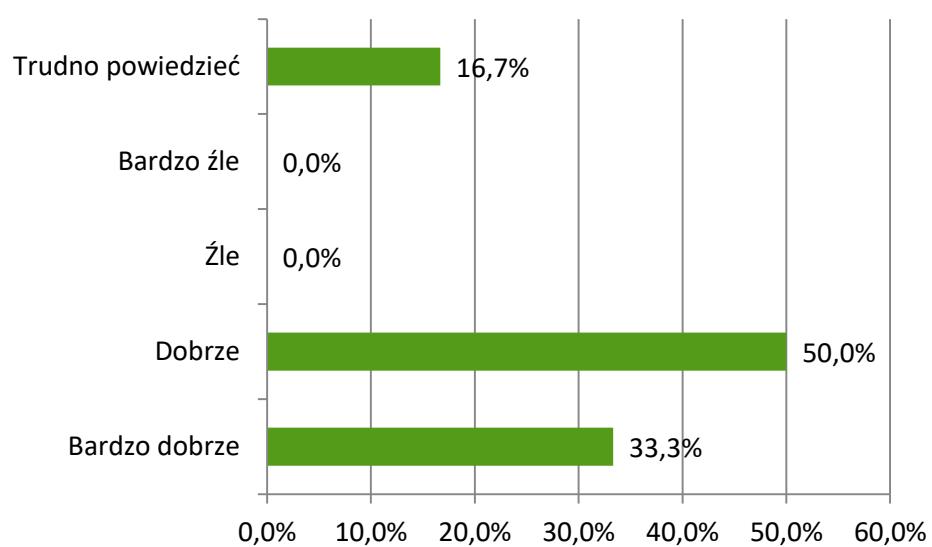
Tylko średnio co trzeci badany wskazał, iż byłby zainteresowany szkoleniem dotyczącym zapisów ustawy Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w kwestii odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

Wykres 63. Czy jest Pan/Pani zainteresowana szkoleniem dotyczącym zapisów ustawy Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w kwestii odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

Większość respondentów ocenia funkcjonowanie kontroli sprzedaży alkoholu w Gminie pozytywnie, tj. 33,3% - bardzo dobrze, a 50,0% bardzo dobrze. 16,7% osób miało trudno w odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 64. Jak Pan(i) zdaniem funkcjonuje kontrola sprzedaży alkoholu w Pana(i) miejscowości?

PORÓWNANIE WYNIKÓW DO POPRZEDNIEJ DIAGNOZY

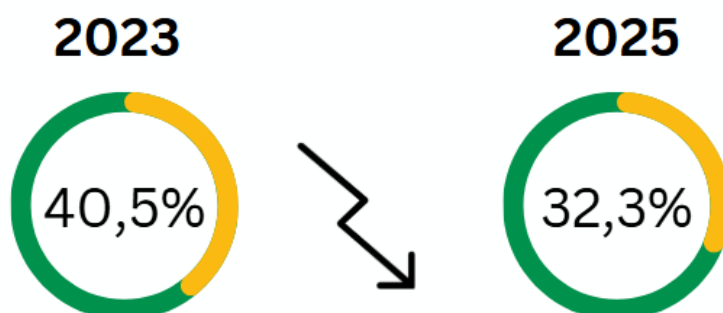
Wyniki badań ankietowych w poniższym dokumencie porównano do Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych z 2023 roku. Poniżej przedstawiono najważniejsze zależności wśród uczniów i dorosłych mieszkańców. W przypadku uczniów w 2023 roku wyniki zostały ukazane w podziale na 2 kategorie, tj. klasy 4-6 i 7-8, dlatego wyliczając odsetek uśredniono wartość.

I. UCZNIOWIE

PROBLEM ALKOHOLOWY

Wyniki badań pokazują, że wśród uczniów z Gminy Drawsko obserwuje się pozytywną tendencję – mniej młodych osób sięga po alkohol. Obecnie odsetek uczniów, którzy choć raz w życiu pili alkohol, wynosi 32,3%, czyli o 8,2 pp. mniej niż w 2023 roku.

Rysunek 5. Spożywanie alkoholu kiedykolwiek w życiu – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PROBLEM NIKOTYNOWY

Na przestrzeni lat SPADŁ odsetek uczniów, którzy zadeklarowali palenie papierosów tradycyjnych. Różnica między wynikami z 2023 roku, a wynikami z 2025 roku wynosi 7,2 pp.

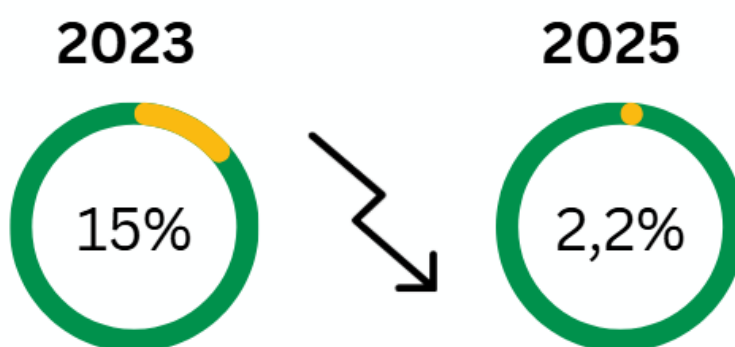
Rysunek 6. Palenie papierosów tradycyjnych kiedykolwiek w życiu – porównanie

PROBLEM NARKOTYKOWY

Po substancje psychoaktywne kiedykolwiek w życiu sięgnęło 2,2% uczniów z Gminy Drawsko. Porównując ten odsetek do wyników z 2023 roku można zauważyć, iż jest on znacznie niższy. Różnica kształtuje się na poziomie 12,8 pp.

Rysunek 7. Zazywanie substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Kolejną kwestią, którą porównano była dostępność narkotyków i dopalaczy dla uczniów. Z badań wynika, iż znacznie zmniejszył się odsetek respondentów, którzy uważają narkotyki lub dopalacze za łatwe do pozyskania.

Rysunek 8. Dostępność substancji psychoaktywnych – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PROBLEM PRZEMOCY

W dalszej kolejności porównaniu poddane zostały kwestie związane z przemocą oraz cyberprzemocą. Z diagnozy zrealizowanej w 2025 roku wynika, że w ciągu ostatniego roku przed badaniem przemocy ze strony rówieśników (suma odpowiedzi „uczniowie ze szkoły”, „koledzy/koleżanki spoza szkoły”) doznało 29,2% osób. W porównaniu do badań z 2023 roku zauważyć można spadek odsetka osób doświadczających przemocy - różnica wynosi 8,3 pp.

Rysunek 9. Doświadczenie przemocy ze strony rówieśników w ciągu roku przed badaniem – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Z diagnozy zrealizowanej w 2025 roku wynika, że w ciągu ostatniego roku przed badaniem przemocy domowej (suma odpowiedzi: „mama”, „tata” i „rodzeństwo”) doznało 19,0% osób. W porównaniu do badań z 2023 roku zauważyć można wzrost odsetka osób doświadczających przemocy domowej - różnica wynosi 4,5 pp.

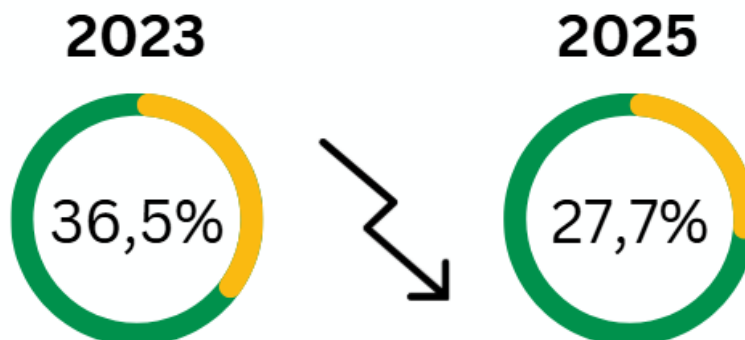
Rysunek 10. Doświadczenie przemocy domowej – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Z diagnozy zrealizowanej w 2025 roku wynika, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy przemoc stosowało 27,7% uczniów. W porównaniu do badań z 2023 roku zauważyć można spadek odsetka osób stosujących przemoc - różnica wynosi 8,8 pp.

Rysunek 11. Stosowanie przemocy – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Z diagnozy porównawczej wynika, iż wzrósł odsetek uczniów, którzy wiedzą, czym jest cyberprzemoc. W stosunku do 2023 roku zauważyć można wzrost na poziomie 2,4 pp.

Rysunek 12. Wiedza na temat cyberprzemocy – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PROBLEM KORZYSTANIA Z INTERNETU

W dalszej kolejności porównaniu została poddana częstotliwość korzystania z Internetu. Porównując wyniki badań na terenie Gminy Drawsko, można zauważyć, iż zmniejszył się odsetek uczniów, którzy korzystają z Internetu z dużą częstotliwością (w przypadku badań z 2023 roku odsetek ten to osoby korzystające powyżej 6 godzin, z kolei w 2025 roku – powyżej 5 godzin).

Rysunek 13. Korzystanie z Internetu powyżej 3 godzin dziennie – porównanie

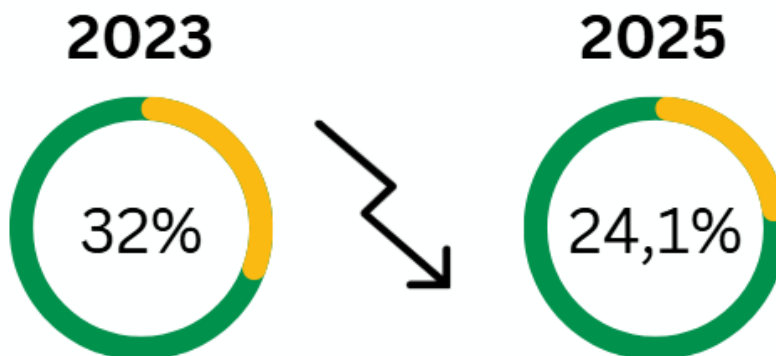

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PROBLEM GIER HAZARDOWYCH

Kolejnym obszarem poddanym analizie porównawczej był problem uprawiania hazardu. Zauważyć można spadek odsetka uczniów, którzy podejmowali się gier hazardowych kiedykolwiek w życiu. Różnica kształtuje się na poziomie 7,9 pp.

Rysunek 14. Podejmowanie się gier hazardowych kiedykolwiek w życiu – porównanie

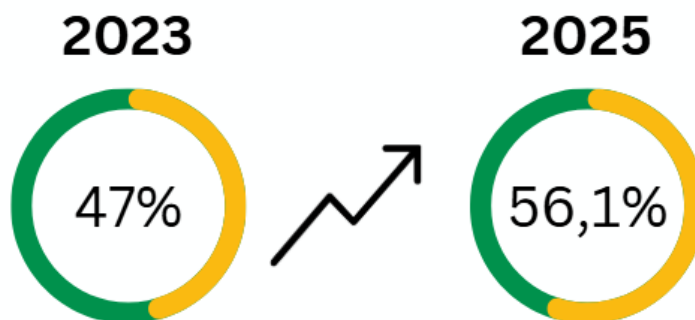
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

II. MIESZKAŃCY

PROBLEM ALKOHOLOWY

Po alkohol sięga 56,1% dorosłych mieszkańców Gminy Drawsko. Porównując ten odsetek do wyników z 2023 roku można zauważyć, iż jest on wyższy. Różnica kształtuje się na poziomie 9,1 pp.

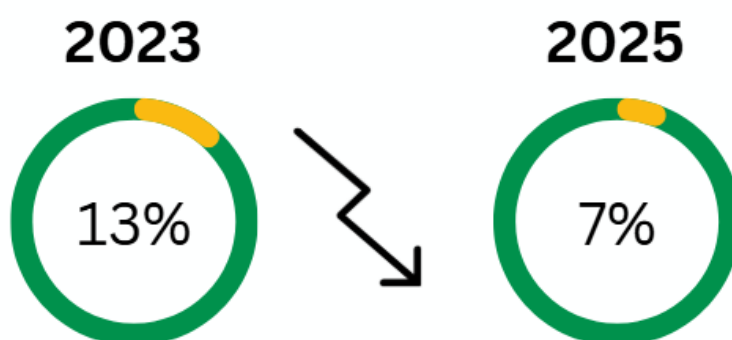
Rysunek 15. Spożywanie alkoholu kiedykolwiek w życiu – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Jak wynika z badań przeprowadzonych w 2025 roku, odsetek mieszkańców sięgających po alkohol codziennie i kilka razy w tygodniu wyniósł łącznie 7,0%. W porównaniu do 2023 roku odsetek ten zmniejszył się o 6,0 pp.

Rysunek 16. Spożywanie alkoholu codziennie i kilka razy w tygodniu – porównanie

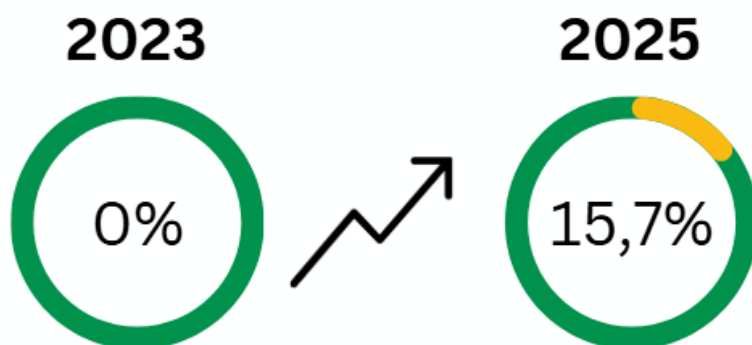

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następną kwestią, którą porównano była znajomość miejsc, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze. W porównaniu do badań z 2023 roku zauważyć można, iż znacznie zwiększył się odsetek mieszkańców, którzy zna takie miejsca, gdyż w 2023 roku żaden z ankietowanych nie wskazał na ich znajomość, z kolei w 2025 roku było to 15,7%.

Rysunek 17. Znajomość miejsc, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze – porównanie

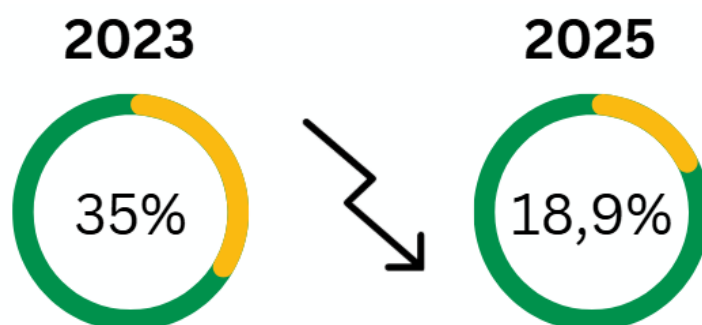

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PROBLEM PRZEMOCY

W dalszej kolejności porównaniu poddane zostały kwestie związane z przemocą. Z diagnozy zrealizowanej w 2025 roku wynika, że kiedykolwiek w życiu przemocy doznało 18,9% osób. W porównaniu do badań z 2023 roku zauważyć można znaczny spadek odsetka osób doświadczających przemocy - różnica wynosi 16,1 pp.

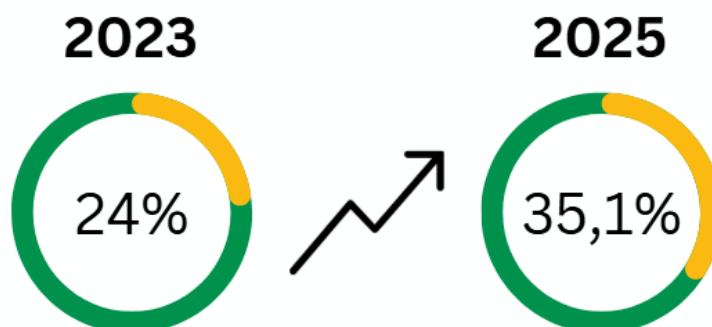
Rysunek 18. Doświadczenie przemocy kiedykolwiek w życiu – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Z diagnozy zrealizowanej w 2025 roku wynika, że kiedykolwiek w życiu świadkiem przemocy było 35,1% mieszkańców. W porównaniu do badań z 2023 roku zauważyć można znaczny wzrost odsetka tych osób - różnica wynosi 11,1 pp.

Rysunek 19. Bycie świadkiem przemocy kiedykolwiek w życiu – porównanie

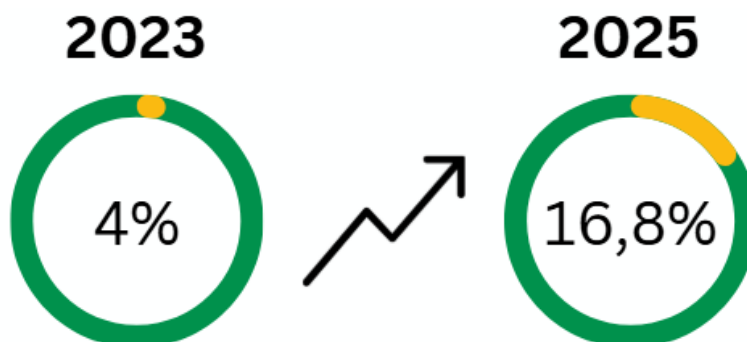

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PROBLEM GIER HAZARDOWYCH

W dalszej kolejności porównane zostało pytanie dotyczące podejmowania się gier hazardowych. Na przestrzeni lat zauważyć można wzrost odsetka dorosłych mieszkańców, którzy podejmowali się grania w gry na pieniądze kiedykolwiek w życiu. Różnica pomiędzy 2023, a 2025 rokiem wynosi 12,8 pp.

Rysunek 20. Podejmowanie się gier hazardowych kiedykolwiek w życiu – porównanie

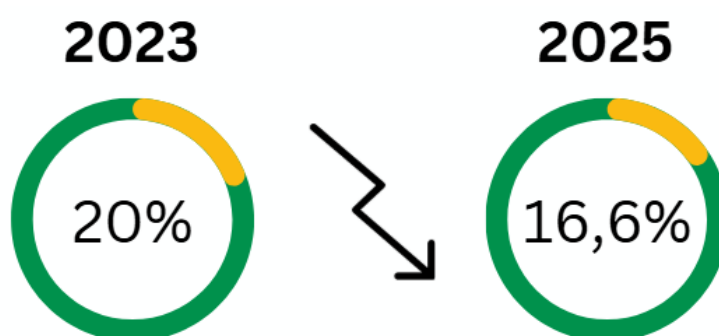

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

III. SPRZEDAWCY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W pierwszej kolejności porównano odsetek sprzedawców, zdaniem których próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie zdarzają się w ich punkcie kilka razy w tygodniu i kilka razy w miesiącu. Na przestrzeni lat zauważyć można spadek odsetka o 3,4 pp.

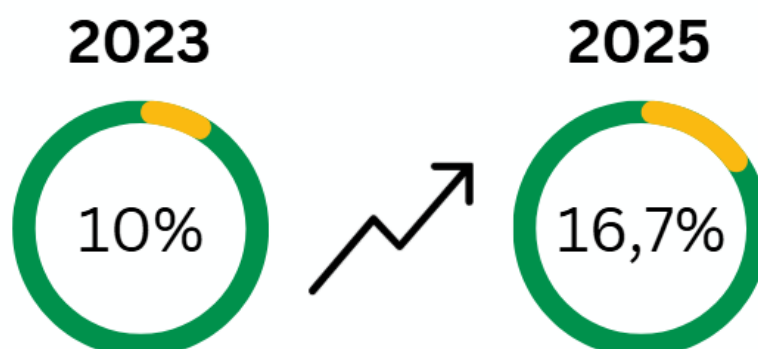
Rysunek 21. Próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie kilka razy w tygodniu i kilka razy w miesiącu – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Na przestrzeni analizowanych lat wzrósł odsetek sprzedawców, których zdaniem spożywanie alkoholu w obrębie sklepu zdarza się kilka razy w miesiącu – różnica kształtuje się na poziomie 6,7 pp.

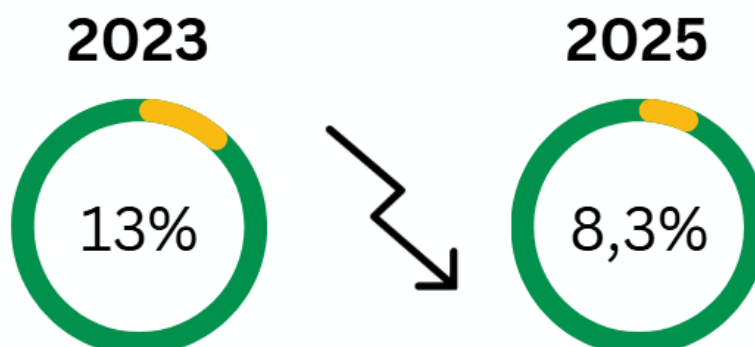
Rysunek 22. Spożywanie alkoholu w obrębie sklepu kilka razy w miesiącu – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Na przestrzeni analizowanych lat spadł odsetek sprzedawców, którzy wskazali, iż zdarzyło im się nieprzyjemne zajście związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu w ciągu ostatnich 3 lat – różnica kształtuje się na poziomie 4,7 pp.

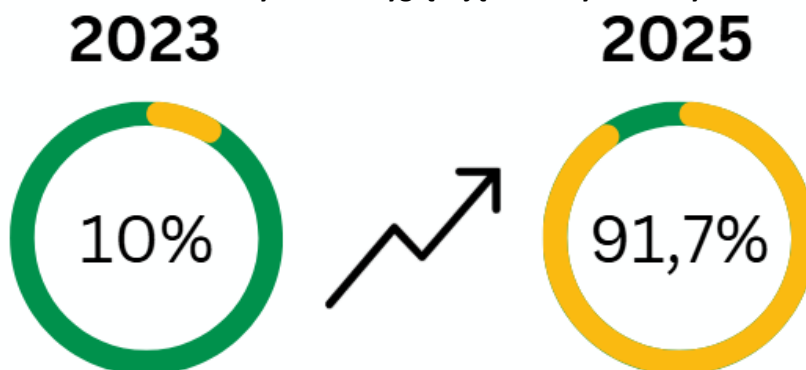
Rysunek 23. Nieprzyjemne zajście związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu w ciągu ostatnich 3 lat – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

Z przeprowadzonej analizy porównawczej wynika, iż znacząco wzrósł odsetek sprzedawców, którzy pytają o dowód osobisty za każdym razem młodo wyglądające osoby. Różnica kształtuje się na poziomie aż 81,7 pp.

Rysunek 24. Pytanie o dowód osobisty młodo wyglądające osoby za każdym razem – porównanie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku

PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY DRAWSKO DO WYNIKÓW OGÓLNOPOLSKIEGO BADANIA ESPAD

Wyniki badania realizowanego w 2025 roku w szkołach znajdujących się na terenie Gminy Drawsko, porównano do wyników badań ogólnopolskich realizowanych w 2024 roku w ramach Europejskiego programu badań ankietowych w szkołach ESPAD.

Diagnoza *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną* miała charakter ogólnopolski. Założono objęcie badaniem dwóch kohort – młodzieży w wieku 15-16 lat oraz 17-18 lat w momencie badania. Badania zrealizowano w 383 klasach pierwszych oraz w 431 klasach trzecich. Próba ogólnopolska liczyła 3 185 uczniów pierwszych klas oraz 3 301 uczniów klas trzecich.

Porównanie to ma na celu ukazanie różnic pomiędzy danymi ogólnopolskimi, a lokalnymi. W badaniu ESPAD ukazano odpowiedzi respondentów w podziale na dwie grupy wiekowe, natomiast w niniejszym porównaniu zostały uwzględnione wyniki wszystkich badanych uczniów.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU

W Gminie Drawsko alkohol kiedykolwiek w życiu spożywało 32,2% młodych mieszkańców. Wynik ten jest znacznie niższy niż średnia ogólnopolska – według badań ESPAD, alkohol piło aż 72,9% uczniów w Polsce. Różnica wynosi więc aż **40,7 pp.** na korzyść młodzieży z Gminy Drawsko. Dane te wskazują na **pozytywną tendencję** i świadczą o **mniejszej skali sięgania po alkohol** wśród młodych ludzi w porównaniu z resztą kraju.

Rysunek 25. Spożycie alkoholu przez uczniów kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

Wśród uczniów z Gminy Drawsko jedynie 9,5% przyznało, że sięgało po napoje alkoholowe w ciągu 30 dni poprzedzających badanie (spośród całej próby badawczej, tj. 137 osób). Dla porównania, w skali całego kraju odsetek ten wynosi aż 39,1%. Wyniki te wskazują, że młodzież z Gminy Drawsko **znacznie rzadziej spożywa alkohol** niż ich rówieśnicy w Polsce, co można uznać za **pozytywny sygnał** w zakresie profilaktyki uzależnień.

Rysunek 26. Spożycie napojów alkoholowych w czasie 30 dni przed badaniem przez uczniów – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

PALENIE PAPIEROSÓW I E-PAPIEROSÓW

Palenie papierosów jest mniej popularne wśród dzieci i młodzieży niż inne używki. W Gminie Drawsko papierosy kiedykolwiek w życiu paliło **13,3% ankietowanych uczniów**, podczas gdy w skali ogólnopolskiej odsetek ten wynosi **38,6%**. Różnica pomiędzy wynikami badań lokalnych i ogólnopolskich to **25,3 pp.** na korzyść młodzieży z Gminy Drawsko. Dane te pokazują, że uczniowie z tego obszaru **znacznie rzadziej sięgają po papierosy** niż ich rówieśnicy w całym kraju.

Rysunek 27. Skala palenia papierosów kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

Kolejnym obszarem analizy jest palenie elektronicznych papierosów. W Gminie Drawsko po e-papierosy kiedykolwiek sięgnęło **21,9% badanych uczniów**, podczas gdy w skali ogólnopolskiej odsetek ten wynosi **56,7%**. Różnica pomiędzy wynikami lokalnymi i krajowymi to **34,8 pp.**, co wskazuje, że młodzież z Gminy Drawsko **znacznie rzadziej korzysta z e-papierosów** niż ich rówieśnicy w całej Polsce.

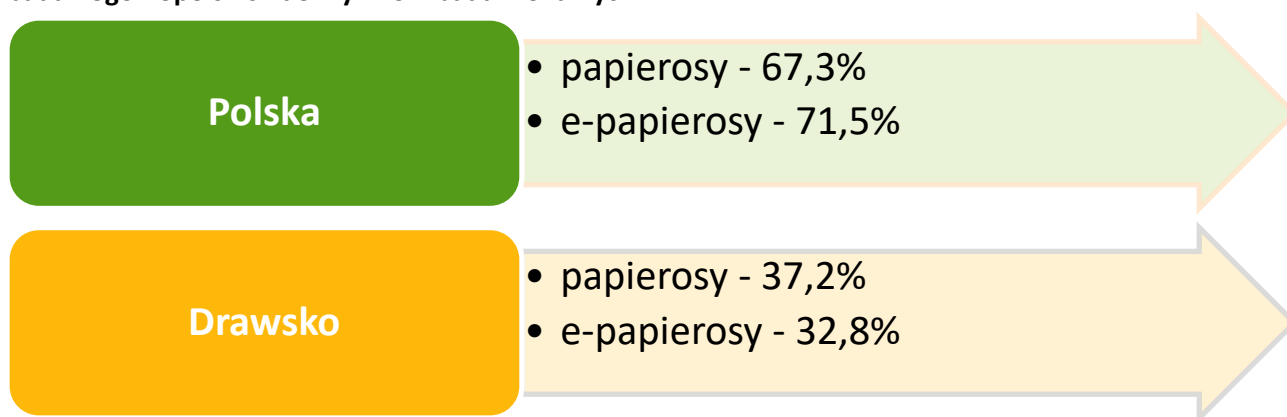
Rysunek 28. Skala palenia e-papierosów kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

W ocenie dostępności papierosów i e-papierosów dla dzieci oraz młodzieży wyniki badań wskazują na istotne różnice między Gminą Drawsko a średnią krajową. W skali ogólnopolskiej **67,3% uczniów** uznało zdobycie papierosów za łatwe („dość łatwe” lub „bardzo łatwe”), podczas gdy w Gminie Drawsko odsetek ten wyniósł **37,2%**. Różnica pomiędzy wynikami lokalnymi i krajowymi to **30,1 pp.** Podobna zależność dotyczy e-papierosów – w Drawsku ich zdobycie za łatwe uznało **32,8% badanych**, natomiast w Polsce **71,5%**. Dane te pokazują, że w Gminie Drawsko **dostępność zarówno papierosów, jak i e-papierosów jest postrzegana przez młodzież jako znacznie mniejsza** niż w skali ogólnopolskiej, co należy uznać za pozytywny sygnał.

Rysunek 29. Dostępność papierosów i e-papierosów dla dzieci i młodzieży – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

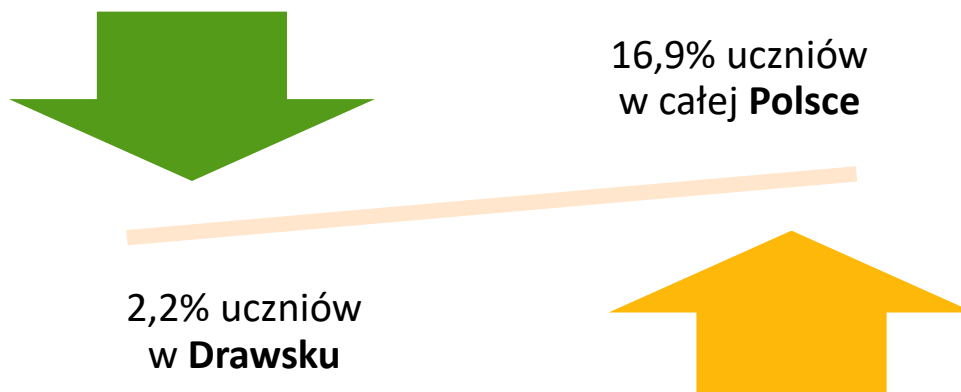

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

ZAŻYWANIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Z danych ogólnopolskiego badania ESPAD z 2024 roku wynika, że **16,9% uczniów w Polsce** kiedykolwiek sięgnęło po substancje psychoaktywne, takie jak marihuana lub haszysz. W Gminie Drawsko odsetek ten jest znacznie niższy – jedynie **2,2% badanych uczniów** przyznało się do zażywania tego typu substancji. Porównanie wyników wskazuje na **pozytywną tendencję wśród młodzieży z Gminy Drawsko**, gdzie kontakt z substancjami psychoaktywnymi jest zdecydowanie rzadszy niż w skali ogólnopolskiej.

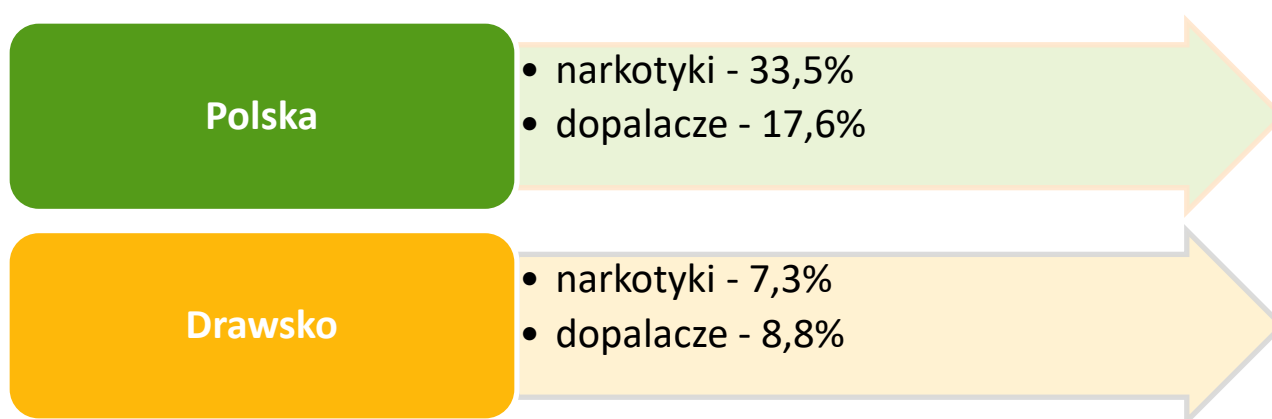
Rysunek 30. Uczniowie zażywający substancje psychoaktywne kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

W ocenie dostępności nielegalnych substancji psychoaktywnych wyniki badań wskazują na wyraźne różnice pomiędzy Gminą Drawsko a średnią krajową. W skali ogólnopolskiej **33,5% młodzieży** uznało zdobycie narkotyków (marihuany lub haszyszu) za łatwe („dość łatwe” lub „bardzo łatwe”). Tymczasem w Gminie Drawsko odsetek ten wyniósł **7,3%**. W przypadku dopalaczy wynik lokalny to **8,8% uczniów**. Porównanie danych potwierdza **pozytywną tendencję w Gminie Drawsko** – młodzież znacznie rzadziej postrzega zdobycie narkotyków i dopalaczy jako łatwe w porównaniu z rówieśnikami z całej Polski.

Rysunek 31. Dostępność narkotyków i dopalaczy dla dzieci i młodzieży – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

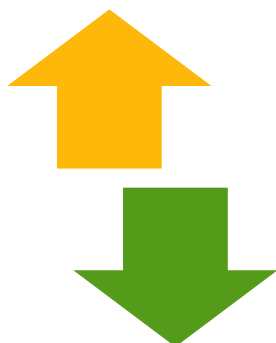
Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH/INTERNETU

W dalszej części analizy porównano częstotliwość korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu, koncentrując się na odsetku uczniów poświęcających na te aktywności znaczną ilość czasu w ciągu dnia. W badaniu ogólnopolskim ESPAD analizowano odsetek uczniów **grających na urządzeniach elektronicznych powyżej 3 godzin dziennie**, natomiast w badaniu lokalnym – odsetek uczniów **spędzających ponad 3 godziny dziennie na korzystaniu z urządzeń elektronicznych lub Internetu**.

Zgodnie z wynikami ogólnopolskiego badania ESPAD z 2024 roku, **21,6% uczniów w Polsce** poświęca na gry i korzystanie z urządzeń elektronicznych co najmniej 3 godziny dziennie w typowy dzień roboczy. W Gminie Drawsko odsetek ten jest znacznie wyższy – **43,0% badanych uczniów** deklaruje korzystanie z urządzeń elektronicznych lub Internetu przez ponad 3 godziny dziennie. Wyniki te wskazują, że **młodzież z Gminy Drawsko spędza przy ekranach znacznie więcej czasu** niż ich rówieśnicy w skali ogólnopolskiej.

Rysunek 32. Przeznaczenie znacznych ilości czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

Drawsko

- 43,0%

Polska

- 21,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

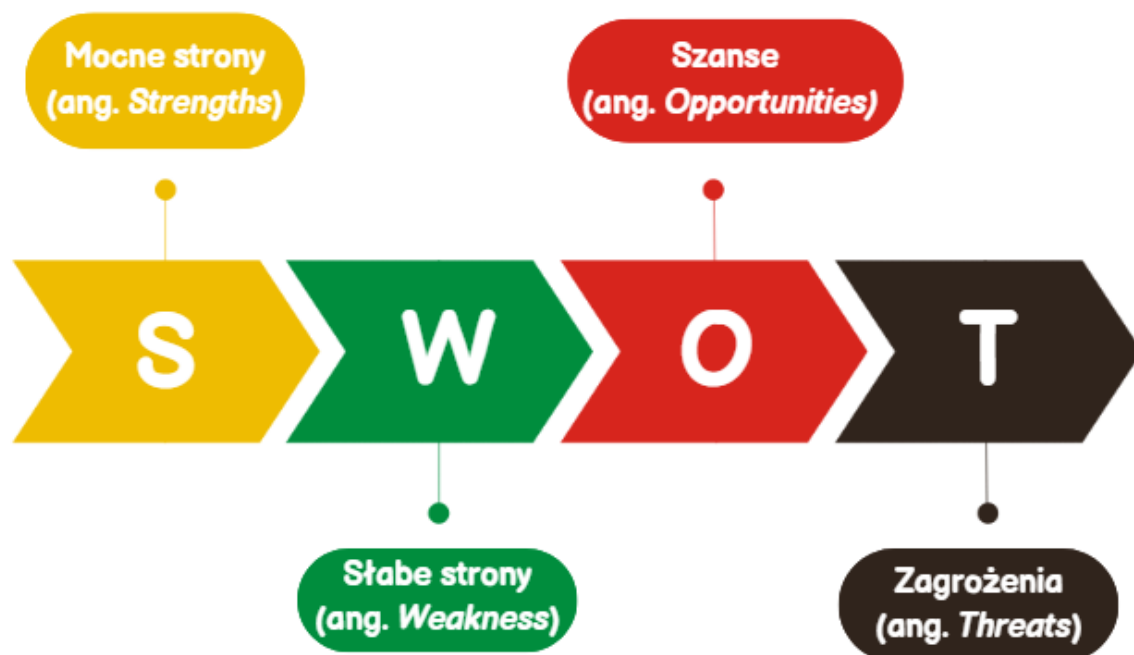
W kolejnej części analizy porównano odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy uczestniczyli w grach hazardowych. Z danych ogólnopolskiego badania ESPAD z 2024 roku wynika, że **19,0% uczniów w Polsce** podejmowało takie aktywności w tym okresie. W Gminie Drawsko odsetek ten był wyższy i wyniósł **24,1%**, co stanowi **5,1 pp. więcej niż średnia krajowa**. Dane te pokazują, że **uczniowie z Gminy Drawsko częściej uczestniczą w grach hazardowych** niż ich rówieśnicy w całej Polsce.

Rysunek 33. Granie w gry hazardowe w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 roku”

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Wysoki odsetek osób, które nie spożywają alkoholu (43,8%). 2. Dominacja okazjonalnego spożywania alkoholu (29,7%). 3. Niewielki odsetek osób pijących codziennie (1,6%). 4. Znaczna część mieszkańców (73,0%) deklaruje gotowość, by przeciwdziałać prowadzeniu pojazdu po alkoholu. 5. Wysoka świadomość społeczna w zakresie skutków picia alkoholu. 6. Niewielki odsetek osób dopuszczających się ryzykownych zachowań po alkoholu. 7. Zdecydowana większość mieszkańców nie pali papierosów tradycyjnych (73,0%).	1. Ponad połowa mieszkańców (56,2%) spożywa alkohol w różnej częstotliwości. 2. Aż 70,3% mieszkańców zna osoby uzależnione od alkoholu. 3. Blisko 60% badanych było świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu. 4. 59,5% mieszkańców było świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu. 5. 47% respondentów uważa, że spożycie alkoholu w ostatnich 5 latach wzrosło. 6. Rosnące przekonanie o nasileniu zjawiska narkomanii – prawie połowa badanych (49,2%) uważa, że używanie narkotyków i dopalaczy wzrosło w ostatnich 5 latach.

8. Wysoki poziom niepalenia e-papierosów (84,9%) – zjawisko nadal marginalne. 9. Niski poziom używania narkotyków i dopalaczy – aż 87% dorosłych mieszkańców nigdy ich nie zażywało. 10. Wysoka świadomość zagrożeń przemocy i uzależnień. 11. Zdecydowany sprzeciw wobec stosowania kar fizycznych wobec dzieci – 61,6% mieszkańców uważa, że bicie dzieci nigdy nie jest dopuszczalne. 12. Wysoka aktywność cyfrowa i dostęp do informacji – 94,2% mieszkańców korzysta codziennie z Internetu, co stwarza potencjał dla kampanii edukacyjnych online. 13. Większość uczniów nie ma kontaktu z używkami. 14. Wysoki poziom świadomości szkodliwości alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów. 15. Niski poziom regularnego używania alkoholu, papierosów i narkotyków. 16. Większość uczniów nie zna miejsc sprzedaży narkotyków/dopalaczy. 17. Wysoka świadomość zjawiska cyberprzemocy – aż 93,4% uczniów wie, czym jest cyberprzemoc. 18. Znaczna część uczniów unika zachowań ryzykownych – niemal połowa (49,6%) nigdy nie piła napojów energetycznych. 19. Większość uczniów czuje się bezpiecznie w szkole. 20. Uczniowie często reagują na przemoc w sposób właściwy. 21. Zdecydowana większość sprzedawców nie sprzedaje alkoholu osobom nieletnim (83,3%) ani nietrzeźwym (58,3%). 22. 91,7% sprzedawców zawsze prosi o dowód osobisty w przypadku młodo wyglądających klientów – wysoka	7. Niska wiedza na temat uzależnień – aż 33,5% mieszkańców ocenia swoją wiedzę jako małą lub żadną. 8. Wysoki poziom ekspozycji na przemoc – 18,9% dorosłych doświadczyło przemocy domowej, a 35,1% było jej świadkiem. 9. Obecność przemocy psychicznej jako dominującej formy krzywdzenia. 10. Częste korzystanie z Internetu i objawy uzależnienia cyfrowego – prawie połowa (48,9%) spędza online więcej czasu, niż planuje, a 11% zaniedbuje obowiązki z tego powodu. 11. Niski poziom zaangażowania mężczyzn w działania pomocowe – mężczyźni częściej przyznają się do kontaktu z używkami, hazardu czy przemocy. 12. Przyzwolenie części mieszkańców na przemoc wobec dzieci (27,1%) – wskazuje na konieczność dalszej edukacji wychowawczej. 13. Wczesna inicjacja alkoholowa – aż 20,9% uczniów piło alkohol przed 10 rokiem życia. 14. Częstsze eksperymenty z alkoholem i e-papierosami wśród chłopców. 15. Dziewczynki częściej przyznają się do upicia lub regularnego palenia e-papierosów. 16. Rosnący kontakt z używkami wraz z wiekiem – szczególnie w grupie 15-16 lat. 17. Nadmierne korzystanie z Internetu – 43% uczniów spędza w nim ponad 4 godziny dziennie. 18. Wczesny wiek inicjacji spożycia napojów energetycznych 19. Wysoki poziom przemocy w środowisku szkolnym – 34,3% uczniów doświadczyło przemocy, a 27,7% przyznało się do jej stosowania.

odpowiedzialność zawodowa.

- 23.** Większość zna przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości – 66,7% zna je dobrze, a 33,3% bardzo dobrze.
- 24.** Brak poważnych incydentów – 91,7% nie doświadczyło w ostatnich 3 miesiącach żadnych nieprzyjemnych zdarzeń związanych z alkoholem w sklepie.
- 25.** Pozytywna ocena kontroli sprzedaży alkoholu.
- 26.** Niższe spożycie alkoholu, palenie papierosów i e-papierosów niż średnia krajowa.
- 27.** Niska dostępność używek – młodzież postrzega zdobycie papierosów, e-papierosów i narkotyków jako trudniejsze niż rówieśnicy ogólnopolscy.
- 28.** Spadek spożycia alkoholu wśród uczniów, palenia papierosów i zażywania narkotyków wśród uczniów.
- 29.** Mniejsza dostępność narkotyków i dopalaczy według uczniów.
- 30.** Spadek doświadczania przemocy rówieśniczej i stosowania przemocy przez uczniów.
- 31.** Spadek udziału w grach hazardowych wśród uczniów.
- 32.** Spadek osób pijących alkohol codziennie lub kilka razy w tygodniu.
- 33.** Spadek doświadczenia przemocy wśród mieszkańców.

- 20.** Znaczący odsetek uczniów z problemami emocjonalnymi – 26,3% ma niską samoocenę, 17,5% miało myśli samobójcze, a 12,4% podejrzewa u siebie depresję.
- 21.** Częste występowanie przemocy w relacjach rówieśniczych.
- 22.** Niepokojące zjawiska w środowisku domowym – ponad połowa uczniów (55,5%) deklaruje występowanie awantur, a 18,3% – przemocy fizycznej w domu.
- 23.** Co czwarty sprzedawca przyznał się do sprzedaży alkoholu osobie nietrzeźwej, przynajmniej raz.
- 24.** Niski poziom zainteresowania dalszymi szkoleniami – jedynie ok. 33,3% wyraziło chęć uczestnictwa w przyszłości.
- 25.** Brak pełnego udziału w szkoleniach – tylko połowa badanych uczestniczyła w szkoleniu z odpowiedzialnej sprzedaży w ciągu 2 lat.
- 26.** Część sprzedawców obserwuje próby zakupu alkoholu przez nieletnich – 41,7% wskazało, że takie sytuacje się zdarzają.
- 27.** Wysoki poziom korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu – 43,0% młodzieży spędza powyżej 3 godzin dziennie online, a w kraju - 21,6%.
- 28.** Udział w grach hazardowych powyżej średniej krajowej.
- 29.** Wzrost przemocy domowej wśród uczniów.
- 30.** Wzrost całkowitego odsetka osób sięgających po alkohol.
- 31.** Wzrost bycia świadkiem przemocy wśród mieszkańców.
- 32.** Wzrost udziału dorosłych w grach hazardowych.
- 33.** Wzrost znajomości miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze.

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość wykorzystania pozytywnych postaw młodzieży do wzmacniania działań profilaktycznych. 2. Wysoka gotowość społeczna do przeciwdziałania nietrzeźwemu prowadzeniu pojazdów. 3. Możliwość prowadzenia skutecznych kampanii edukacyjnych ukierunkowanych na grupy ryzyka. 4. Możliwość rozwoju lokalnych inicjatyw trzeźwościowych i wsparcia rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. 5. Możliwość rozwoju działań profilaktycznych wśród młodych dorosłych – zwłaszcza dotyczących e-papierosów. 6. Promocja inicjatyw lokalnych i wydarzeń zachęcających do rzucania palenia (np. Dzień bez Papierosa). 7. Wykorzystanie Internetu i mediów społecznościowych w działaniach profilaktycznych. 8. Rozwój oferty wsparcia dla rodzin – szczególnie programów dla osób doświadczających i stosujących przemoc. 9. Dostęp do środków zewnętrznych (np. funduszy UE, programów krajowych) na projekty zdrowia psychicznego i profilaktyki uzależnień. 10. Rozwój programów edukacyjnych i warsztatowych dotyczących odpowiedzialnego korzystania z Internetu i substancji psychoaktywnych. 11. Współpraca szkoły, rodziców i instytucji lokalnych w celu wzmacniania czynników ochronnych. 12. Wzrost społecznej świadomości zdrowia psychicznego.	1. Utrwalone wzorce picia wśród dorosłych i osób starszych mogą przenosić się na młodsze pokolenia. 2. Duża liczba osób znających przypadki uzależnienia może wskazywać na ukryty problem społeczny. 3. Rosnąca popularność e-papierosów wśród młodszych grup wiekowych może prowadzić do trwałego uzależnienia. 4. Możliwość zastępowania tradycyjnych papierosów e-papierosami, a nie rzeczywistego ograniczenia nałogu. 5. Utrwalanie się zjawiska uzależnień i przemocy. 6. Niska świadomość części społeczeństwa na temat skutków uzależnień i przemocy psychicznej – szczególnie wśród młodszych dorosłych i mężczyzn. 7. Ryzyko pogłębiania się problemów psychicznych i społecznej izolacji – zwłaszcza w kontekście dużego obciążenia pracą i braku wsparcia emocjonalnego. 8. Dostępność substancji psychoaktywnych i hazardu online – może prowadzić do wzrostu uzależnień behawioralnych. 9. Łatwy dostęp do alkoholu i papierosów (dla 1/3 uczniów alkohol i e-papierosy są łatwo dostępne). 10. Wpływ grupy rówieśniczej – aż 48,9% uczniów uważa, że rówieśnicy sięgają po używki, by zaimponować. 11. Wczesna ekspozycja na wzorce ryzykowne – częstowanie przez dorosłych, zabieranie alkoholu rodzicom. 12. Rosnące ryzyko uzależnienia od Internetu. 13. Zwiększający się udział starszych uczniów w hazardzie.

- 13.** Wykorzystanie wysokiej świadomości cyberprzemocy do dalszej edukacji o bezpieczeństwie cyfrowym i odpowiedzialności w Internecie.
- 14.** Możliwość rozszerzenia szkoleń z odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, szczególnie o elementy praktyczne (np. jak reagować w trudnych sytuacjach z klientem).
- 15.** Możliwość promowania odpowiedzialnych punktów sprzedaży (np. certyfikat „Odpowiedzialny sprzedawca”).

- 14.** Łatwy dostęp do napojów energetycznych.
- 15.** Rosnące obciążenie psychiczne młodzieży (presja szkolna, media społecznościowe, izolacja emocjonalna) – może zwiększać ryzyko depresji i samookaleczeń.
- 16.** Brak wystarczającej liczby specjalistów (psychologów, pedagogów) w szkołach, co ogranicza skuteczność reagowania na problemy emocjonalne uczniów.
- 17.** Wzrost skali cyberprzemocy wraz z rozwojem technologii i aktywności online młodzieży.
- 18.** Utrwalanie społecznej akceptacji dla picia alkoholu w pobliżu sklepów lub jego zakupu przez nieletnich.

WNIOSKI

I. UCZNIOWIE

UCZNIOWIE

ALKOHOL

32,2%

Odsetek uczniów, którym zdarzyło się **kiedykolwiek w życiu pić alkohol**, w tym:
13,9,% - raz w życiu, 12,4% - kilka razy w życiu,
3,7% - wiele razy, a 2,2% robi to regularnie.

Odsetek uczniów, którzy **spożywali alkohol w ciągu 30 dni przed badaniem** (odsetek został obliczony z całej próby badawczej, tj. 137 osób).

9,5%

2,9%

Odsetek uczniów, którym **zdarzyło się kiedykolwiek upić** (odsetek został obliczony z całej próby badawczej, tj. 137 osób).

Odsetek uczniów, którzy **spożywali alkohol pierwszy raz w życiu mając mniej niż 10 lat** (odsetek został obliczony z całej próby badawczej, tj. 137 osób).

6,6%

ŁATWOŚĆ W DOSTĘPIE

35,8%

SZKODLIWOŚĆ ALKOHOLU

79,6%

Z przeprowadzonych badań wynika, że spożywanie alkoholu wśród uczniów nie jest zjawiskiem powszechnym, jednak nie można go bagatelizować. Blisko co trzeci ankietowany (32,2%) przyznał, że przynajmniej raz w życiu pił alkohol, co oznacza, że kontakt z napojami alkoholowymi miała znaczna część młodzieży szkolnej. Najwięcej uczniów sięgnęło po alkohol jednorazowo (13,9%) lub kilka razy (12,4%), natomiast regularne picie (raz w tygodniu lub częściej) zadeklarował niewielki odsetek respondentów – 2,2%. Zjawisko to wskazuje, że alkohol nie stanowi jeszcze elementu codzienności większości uczniów, ale proces inicjacji alkoholowej jest widoczny i rozpoczyna się stosunkowo wcześnie, co może stanowić poważne zagrożenie rozwojowe.

Analiza danych w podziale na płeć pozwala zauważyć wyraźne różnice między dziewczynkami a chłopcami:

- Chłopcy częściej mają za sobą inicjację alkoholową – 36,3% z nich przyznało, że piło alkohol, wobec 27,8% dziewczynek.
- Dziewczynki częściej deklarują regularne spożywanie alkoholu (2,9% wobec 1,5% chłopców).
- Chłopcy częściej wskazywali, że pili kilka razy lub wiele razy w życiu, co może oznaczać większą skłonność do eksperymentowania.

Zastosowana korelacja wieku i picia alkoholu ujawnia wyraźną zależność – im starszy uczeń, tym większe prawdopodobieństwo kontaktu z alkoholem. Co ciekawe, regularne spożywanie alkoholu odnotowano jedynie w najmłodszej (3,9%) i średniej (1,8%) grupie wiekowej, a nie wśród najstarszych uczniów, co może wskazywać na eksperymentalny charakter picia u młodszych dzieci, które często nie rozumieją jeszcze konsekwencji takich zachowań. Wśród uczniów, którzy mieli kontakt z alkoholem, większość nie piła w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Choć odsetek uczniów, którzy przyznali się do upicia, nie jest duży, to fakt, że takie przypadki w ogóle występują wśród nieletnich jest alarmujący. Co zaskakujące, wszystkie przypadki dotyczyły dziewczynek, podczas gdy żaden chłopiec nie przyznał się do takiego doświadczenia. Analiza wieku pokazuje dodatkowo, że najwięcej przypadków upicia odnotowano w grupie najmłodszej.

Z badań wynika, że uczniowie najczęściej zdobywają alkohol z pomocą dorosłych:

- 43,1% prosi dorosłych o zakup,
- 35,0% jest częstowana przez dorosłych znajomych,
- 31,4% zabiera alkohol rodzicom.

Zjawisko to potwierdza, że dorośli – często nieświadomie – odgrywają kluczową rolę w umożliwianiu młodzieży dostępu do alkoholu.

Większość uczniów nie wskazała konkretnych miejsc, gdzie młodzież pije alkohol, co może wynikać z braku wiedzy, obojętności lub obawy przed ujawnieniem takich informacji.

Zdecydowana większość uczniów, tj. 79,6% badanych, uznaje alkohol za substancję szkodliwą dla zdrowia, co świadczy o dość wysokim poziomie świadomości zagrożeń wynikających z jego spożywania. Jednak co ósmy uczeń (12,4%) nie uważa alkoholu za szkodliwy, a 8,0% ma trudność z jednoznaczną oceną jego wpływu. To oznacza, że prawie co piąty uczeń nie postrzega alkoholu jako realnego zagrożenia. Wynik ten wskazuje na potrzebę intensyfikacji działań edukacyjnych, które nie tylko informują o skutkach spożywania alkoholu, ale też kształtują właściwe postawy i przekonania, zwłaszcza wśród młodszych uczniów.

Z badań wynika, że alkohol jest relatywnie łatwo dostępny dla młodzieży – taką opinię wyraziło 35,8% uczniów, czyli ponad co trzeci badany. Tak wysoki odsetek uczniów uznających alkohol za łatwy w zdobyciu sugeruje, że obowiązujące przepisy dotyczące sprzedaży alkoholu nie są w pełni skutecznie egzekwowane, a młodzież może mieć pośredni dostęp do alkoholu poprzez osoby dorosłe (np. znajomych, starszych kolegów).

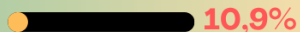
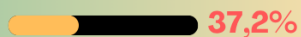
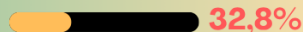
Analiza porównawcza wyników badań dotyczących problemu alkoholowego wśród uczniów Gminy Drawsko wskazuje na pozytywną zmianę w zachowaniach młodzieży. W porównaniu z rokiem 2023 odnotowano spadek odsetka uczniów, którzy choć raz w życiu pili alkohol – z 40,5% do 32,3%, czyli o 8,2 pp.

Porównanie wyników badań zrealizowanych w 2025 roku w szkołach Gminy Drawsko z wynikami ogólnopolskimi programu ESPAD 2024 wskazuje na znacznie niższy poziom spożycia alkoholu wśród lokalnej młodzieży w porównaniu z ich rówieśnikami z całej Polski.

13,3%

Odsetek uczniów, którym zdarzyło się
kiedykolwiek w życiu palić papierosy
tradycyjne.

Odsetek uczniów, którym zdarzyło się kiedykolwiek
w życiu palić papierosy elektroniczne. **21,9%**

**PALENIE W CIĄGU 30 DNI
PRZED BADANIEM****PAPIEROSY
TRADYCYJNE****5,1%****PAPIEROSY
ELEKTRONICZNE****10,9%****ŁATWOŚĆ W DOSTĘPIE****PAPIEROSY
TRADYCYJNE****37,2%****PAPIEROSY
ELEKTRONICZNE****32,8%****SZKODLIWOŚĆ****PAPIEROSY
TRADYCYJNE****87,6%****PAPIEROSY
ELEKTRONICZNE****81%**

WNIOSKI

Zdecydowana większość uczniów (86,9%) nigdy nie paliła papierosów tradycyjnych, co należy uznać za bardzo pozytywny wynik. Dane te wskazują, że palenie klasycznych papierosów traci na popularności wśród młodych ludzi, co wpisuje się w ogólnokrajowy trend spadku zainteresowania tym typem używki.

Porównanie wyników według płci pokazuje, że inicjację nikotynową ma za sobą podobny odsetek dziewcząt (13,2%) i chłopców (13,0%). Różnice są minimalne i nie wskazują na istotne zróżnicowanie zachowań w tym zakresie. Warto jednak odnotować, że regularne palenie wystąpiło jedynie wśród dziewcząt (2,9%).

Z wiekiem obserwuje się stopniowy spadek odsetka uczniów, którzy nigdy nie palili papierosów, co może świadczyć o zwiększaniu się liczby eksperymentów nikotynowych wśród starszych uczniów. Co istotne, regularne palenie papierosów tradycyjnych występuje wyłącznie w najmłodszej grupie (11-12 lat).

Zdecydowanie częściej niż po tradycyjne papierosy uczniowie sięgają po papierosy elektroniczne. Choć 78,1% badanych nigdy nie miało z nimi kontaktu, to aż 21,9% przyznało się do eksperymentowania z e-papierosami, a 5,1% pali je regularnie (raz w tygodniu lub częściej). Oznacza to, że e-papierosy stają się obecnie dominującą formą kontaktu z nikotyną wśród młodzieży. W przypadku e-papierosów chłopcy częściej mają z nimi kontakt (27,5%) niż dziewczynki (16,2%). Jednocześnie więcej dziewczynek niż chłopców pali e-papierosy regularnie (7,4% wobec 2,9%). Z wiekiem rosną wskaźniki kontaktu z e-papierosami – od 9,9% wśród 11-12-latków do aż 38,8% wśród uczniów w wieku 15-16 lat.

Zdecydowana większość uczniów (87,6%) uznaje papierosy tradycyjne za substancję szkodliwą, co pokazuje, że młodzież jest w dużym stopniu świadoma negatywnych skutków zdrowotnych wynikających z ich palenia. Nieco inaczej wygląda sytuacja w przypadku papierosów elektronicznych. Choć 81,0% uczniów uważa je za szkodliwe, to aż 13,1% ma przeciwne zdanie, a 5,8% nie potrafiło jednoznacznie ocenić ich wpływu na zdrowie. Wyniki te sugerują, że część młodzieży postrzega e-papierosy jako „bezpieczniejszą” alternatywę dla papierosów tradycyjnych, co jest błędnym przekonaniem

WNIOSKI

Zarówno papierosy tradycyjne, jak i elektroniczne są uznawane przez uczniów za stosunkowo łatwo dostępne.

- Papierosy tradycyjne za łatwo dostępne uznało 37,2% uczniów,
- Papierosy elektroniczne – 32,8% uczniów.

Oznacza to, że co trzeci uczeń ma świadomość możliwości łatwego zdobycia produktów nikotynowych, pomimo obowiązującego zakazu sprzedaży ich osobom niepełnoletnim. Tylko nieco ponad jedna czwarta badanych uznaje, że dostęp do tych substancji jest trudny, natomiast około jednej trzeciej uczniów przyznało, że nie ma wiedzy na temat dostępności tych produktów.

Analiza porównawcza wyników badań z lat 2023 i 2025 wskazuje na pozytywną tendencję w zakresie ograniczania palenia papierosów tradycyjnych wśród uczniów Gminy Drawsko. Odsetek młodych osób, które kiedykolwiek paliły papierosy, zmniejszył się o 7,2 pp. w porównaniu do wyników sprzed dwóch lat. Warto jednak zauważyć, że spadek palenia papierosów tradycyjnych może częściowo wiązać się ze wzrostem popularności e-papierosów, które przez część młodzieży postrzegane są jako „mniej szkodliwa” alternatywa.

Porównanie wyników badań lokalnych z Gminy Drawsko z wynikami ogólnopolskimi z 2024 roku wskazuje na wyraźnie korzystniejszą sytuację młodzieży z Gminy Drawsko w zakresie problemu nikotynowego. Zarówno w przypadku papierosów tradycyjnych, jak i elektronicznych, odsetek uczniów sięgających po te substancje jest znacznie niższy niż średnia krajowa.

2,2%

Odsetek uczniów, którym zdarzyło się **kiedykolwiek** w życiu zażyć narkotyki lub dopalacze.

Odsetek uczniów, którzy **nie znają miejsc** w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki/dopalacze.

86,9%

ŁATWOŚĆ W DOSTĘPIE

SZKODLIWOŚĆ

Analiza danych dotyczących zażywania narkotyków i dopalaczy przez uczniów szkół podstawowych z Gminy Drawsko wskazuje na bardzo niski poziom eksperymentowania z tymi substancjami. Zdecydowana większość uczniów (97,8%) deklaruje, że nigdy nie zażywała narkotyków ani dopalaczy, a jedynie nieliczni przyznali się do sporadycznego (0,7%) lub regularnego (1,5%) ich stosowania.

Niepokojącym aspektem jest fakt, że sporadyczne i regularne przypadki używania odnotowano głównie w najmłodszej grupie wiekowej (11-12 lat). W starszych grupach (13-14 i 15-16 lat) nie odnotowano żadnych doświadczeń z narkotykami lub dopalaczami. To sugeruje, że profilaktyka powinna być skierowana szczególnie do młodszych uczniów. Wśród substancji zażywanych przez uczniów dominują dopalacze.

Większość uczniów nie ma wiedzy o miejscach, w których w ich środowisku zażywa się narkotyki lub dopalacze.

W ocenie szkodliwości substancji, uczniowie wykazują dużą świadomość zagrożeń związanych z narkotykami i dopalaczami – odpowiednio 88,3% i 85,4% uznało je za szkodliwe. Dostępność tych substancji jest postrzegana jako niska lub trudna do pozyskania przez młodzież – narkotyki łatwe do zdobycia uznało tylko 7,3% uczniów, a dopalacze – 8,8%.

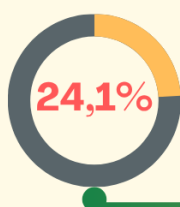
Analiza danych dotyczących zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów Gminy Drawsko wskazuje na wyraźną poprawę w porównaniu do 2023 roku. Odsetek uczniów, którzy kiedykolwiek sięgnęli po narkotyki lub dopalacze, spadł do 2,2%, co oznacza różnicę na poziomie 12,8 punktów procentowych. Jednocześnie zmniejszył się odsetek młodzieży, która ocenia dostępność tych substancji jako łatwą.

Porównanie wyników badań lokalnych z danymi ogólnopolskimi wskazuje, że młodzież z Gminy Drawsko znacząco rzadziej sięga po substancje psychoaktywne niż ich rówieśnicy w Polsce – tylko 2,2% uczniów przyznało się do ich używania, podczas gdy w skali krajowej odsetek ten wynosi 16,9%. Dodatkowo, młodzież z Gminy rzadziej postrzega zdobycie narkotyków i dopalaczy jako łatwe, co może świadczyć o ograniczonej dostępności tych substancji oraz skuteczności działań profilaktycznych i edukacyjnych.

95,6%

Odsetek uczniów, którzy **codziennie** korzystają z Internetu.

Blisko co drugi uczeń korzysta z Internetu powyżej 3 godzin dziennie.

24,1%

Odsetek uczniów, którzy kiedykolwiek w życiu grali w gry hazardowe.

19,7%

Odsetek uczniów, którzy podejmowali się gier hazardowych **w ciągu ostatnich 12 miesięcy** przed badaniem.

49,6%

Odsetek uczniów, którzy odpowiedzieli, iż ich rodzice nie kontrolują czasu spędzanego przez nich na korzystaniu z Internetu (odsetek został obliczony z całej próby badawczej, tj. 137 osób).

Odsetek uczniów, którzy uważają, iż **powinni mniej korzystać z Internetu** (odsetek został obliczony z całej próby badawczej, tj. 137 osób).

51,1%

WNIOSKI

Badania wykazały, że praktycznie wszyscy uczniowie korzystają z Internetu codziennie – odsetek ten wynosi 95,6%. Najczęściej spędzają oni w sieci 2-3 godziny dziennie (46,0%), co wskazuje na umiarkowane korzystanie w większości przypadków. Jednocześnie 43,0% uczniów korzysta z Internetu przez 4 godziny lub więcej dziennie, w tym 20,4% powyżej 5 godzin, co może sugerować ryzyko nadmiernego używania.

Analiza pod kątem płci pokazuje, że dziewczęta częściej niż chłopcy spędzają ponad 5 godzin dziennie w Internecie (27,9% wobec 13,0%), mimo że w grupie 2-3 godzin oba zespoły są zbliżone.

Wiek również odgrywa rolę – wśród najmłodszych uczniów (11-12 lat) odsetek osób spędzających w sieci ponad 5 godzin jest najwyższy (25,5%), natomiast w starszych grupach większość korzysta średnio 2-3 godziny dziennie.

Kontrola rodzicielska jest mieszana – 47,3% uczniów deklaruje, że ich rodzice monitorują czas spędzany w Internecie, natomiast 52,7% twierdzi, że nie podlega takiej kontroli. Wskazuje to na potrzebę wzmocnienia roli rodziców i edukacji w zakresie zarządzania czasem online.

Analiza porównawcza wyników badań lokalnych w Gminie Drawsko z wynikami wcześniejszych badań oraz ogólnopolskiego badania ESPAD wskazuje na kilka istotnych tendencji. Po pierwsze, choć odsetek uczniów korzystających z Internetu i urządzeń elektronicznych w sposób intensywny (powyżej 5 godzin dziennie) nieznacznie zmalał w porównaniu do badań z 2023 roku, nadal pozostaje on znacznie wyższy niż średnia krajowa. Oznacza to, że młodzież w Gminie Drawsko spędza przed ekranem więcej czasu niż rówieśnicy w Polsce, co może zwiększać ryzyko negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych, takich jak problemy z koncentracją, aktywnością fizyczną czy relacjami międzyludzkimi.

Skala uczestnictwa w grach hazardowych wśród uczniów jest umiarkowana – 24,1% badanych kiedykolwiek grało w gry, w których stawia się pieniądze. Analiza pod kątem płci pokazuje wyraźną dysproporcję – chłopcy częściej eksperymentują z hazardem (37,7%) niż dziewczęta (10,3%).

Odsetek uczniów grających w gry hazardowe rośnie wraz z wiekiem – w grupie 15-16 lat doświadczenie z hazardem ma już prawie 39% uczniów, co wskazuje na potrzebę profilaktyki w starszych klasach. W najmłodszej grupie (11-12 lat) kontakt z hazardem jest niższy, ale nadal obecny (15,7%).

Analiza częstotliwości grania w ostatnim roku pokazuje, że prawie połowa uczniów gra powyżej 6 razy (48,5%), co może wskazywać na ryzyko utrwalenia zachowań hazardowych. Najczęściej wybieranymi formami hazardu są loterie (45,5%), automaty do gier (42,4%) oraz różnego rodzaju gry online powiązane z hazardem (39,4%).

W zakresie problemu hazardu wśród uczniów zaobserwowano niewielki spadek liczby osób, które kiedykolwiek brały udział w grach hazardowych w porównaniu z badaniami z 2023 roku. Jednocześnie jednak odsetek uczestnictwa w grach hazardowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy pozostaje wyższy niż średnia krajowa, co wskazuje na konieczność dalszych działań profilaktycznych, szczególnie w starszych grupach wiekowych, gdzie zjawisko to jest bardziej widoczne.

50,4% Odsetek uczniów, którzy **kiedykolwiek** w życiu pili napoje energetyczne.

Odsetek uczniów, którzy pili napoje energetyczne **raz w życiu**.

19,0%

38%

Odsetek uczniów pierwszy raz piło napoje energetyczne mając mniej niż 12 lat (odsetek został obliczony z całej próby badawczej, tj. 137 osób).

Odsetek uczniów, którzy sięgają po napoje energetyczne codziennie lub kilka razy w tygodniu.

8,1%

ŁATWOŚĆ W DOSTĘPIE

46%

SZKODLIWOŚĆ NAPOJÓW ENERGETYCZNYCH

42,3%

Analiza wyników wskazuje, że choć co drugi uczeń (49,6%) nigdy nie spożywał napojów energetycznych, to jednak ponad połowa badanych miała z nimi kontakt przynajmniej raz w życiu. Szczególnie niepokojące jest, że 3,7% uczniów przyznało się do codziennego spożywania, a 4,4% sięga po nie kilka razy w tygodniu.

Chłopcy częściej sięgają po energetyki kilka razy w tygodniu (7,3%) i kilka razy w miesiącu (5,8%), podczas gdy dziewczęta wykazują nieco wyższy odsetek w kategorii „codziennie” (5,9%).

Analiza korelacji z wiekiem pokazuje wyraźną tendencję: im starsza grupa uczniów, tym większa różnorodność w częstotliwości spożycia napojów energetycznych. Najmłodsze dzieci (11-12 lat) w większości nigdy nie miały kontaktu z tymi napojami, choć już pojawiają się pierwsze próby spożycia. W starszych grupach (15-16 lat) odsetek osób spożywających napoje energetyczne codziennie lub kilka razy w tygodniu rośnie.

Dane dotyczące wieku pierwszego spożycia napojów energetycznych są szczególnie alarmujące. Ponad 22% uczniów sięgnęło po nie przed 10 rokiem życia, a większość (54,4%) w wieku 10-12 lat. Oznacza to, że dzieci w bardzo młodym wieku są narażone na działanie kofeiny i innych substancji stymulujących, co może mieć długofalowe konsekwencje zdrowotne.

Badania wykazały, że jedynie 42,3% uczniów uznaje napoje energetyczne za szkodliwe, podczas gdy aż 35,0% uważa je za nieszkodliwe, a 22,6% miało trudności z oceną. Wyniki te pokazują, że świadomość potencjalnych zagrożeń zdrowotnych związanych z napojami energetycznymi jest znacznie niższa niż w przypadku innych substancji, takich jak alkohol, narkotyki czy papierosy.

Według badanych napoje energetyczne są relatywnie łatwo dostępne – aż 46,0% uczniów uznało je za łatwe do zdobycia. Tylko 24,8% uważało je za trudne w pozyskaniu, a 29,2% nie miało zdania w tej kwestii. Dane te wskazują, że młodzież może mieć szeroki dostęp do napojów energetycznych, co w połączeniu z niską świadomością szkodliwości stwarza ryzyko nadużywania.

34,3%

Odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatniego roku **doświadczyli** przemocy.

Odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatniego roku **stosowali** przemoc.

27,7%

CYBERPRZEMOC

DOŚWIADCZENIE

28,5%

STOSOWANIE

14,6%

Blisko **co drugi** uczeń był świadkiem przemocy w swojej szkole.

25,6%

ODSETEK BADANYCH, KTÓRZY WSKAZALI, IŻ W ICH SZKOLE SĄ UCZNIOWIE, KTÓRYCH SIĘ BOJĄ.

Średnio **co drugi** uczeń czuje się bezpiecznie w swojej szkole.

zdaniem 57,7% uczniów najczęściej do przemocy w ich szkole dochodzi **na boisku**.

Przemocy w ciągu ostatniego roku doświadczył co trzeci uczeń (34,3%), przy czym odsetek dziewcząt (33,8%) i chłopców (34,8%) jest porównywalny. Wraz z wiekiem obserwuje się niewielki wzrost liczby uczniów doświadczających przemocy – najwyższy odsetek (38,7%) występuje w grupie 15-16 lat. Problem przemocy dotyczy już najmłodszych uczniów, co wskazuje na potrzebę działań profilaktycznych od wczesnych klas szkoły podstawowej. Najczęściej występuje przemoc psychiczna oraz fizyczna, a osobami stosującymi przemoc są uczniowie ze szkoły, a następnie rodzeństwo i koledzy spoza szkoły. Rzadziej wskazuje się na rodziców lub innych członków rodziny.

27,7% uczniów przyznało się do stosowania przemocy w ciągu ostatniego roku. Więcej chłopców (33,3%) niż dziewcząt (22,1%) stosuje przemoc. W najstarszej grupie wiekowej (15-16 lat) odsetek stosujących przemoc przewyższa odsetek jej doświadczających, co może wskazywać na fakt, że niektórzy młodzi ludzie stosują przemoc mimo braku doświadczenia jej w swoim otoczeniu. Dominującą formą przemocy stosowanej jest przemoc psychiczna, następnie fizyczna, a przemoc seksualna występuje sporadycznie. Przemoc stosowana jest głównie wobec uczniów ze szkoły i rodzeństwa.

Większość uczniów (93,4%) zna pojęcie cyberprzemocy. Do cyberprzemocy w ciągu ostatniego roku przyznało się 14,6% uczniów, częściej chłopcy (15,9%) niż dziewczęta (13,2%). Doświadczenie cyberprzemocy dotyczy 28,5% uczniów, nieco częściej dziewcząt (30,9%) niż chłopców (26,1%). Najwyższy odsetek doświadczeń cyberprzemocy występuje w najmłodszej grupie (11-12 lat – 33,3%) i w grupie najstarszej (15-16 lat – 32,3%), natomiast najmniej w grupie 13-14 lat (21,8%).

22,6% uczniów nie czuje się bezpiecznie w szkole, 53,3% czuje się bezpiecznie, a 24,1% miało trudność z odpowiedzią. 48,9% uczniów było świadkiem przemocy w szkole, a 25,6% boi się niektórych uczniów. Poczucie bezpieczeństwa jest najwyższe w grupie 13-14 lat (58,2%), natomiast najwięcej świadków przemocy odnotowano w grupie 15-16 lat (64,5%). W przypadku płci, chłopcy częściej niż dziewczęta byli świadkami przemocy, natomiast dziewczęta częściej wskazywały, że w szkole są osoby, których się boją.

W porównaniu do badań z 2023 roku nastąpił spadek odsetka osób doznających przemocy rówieśniczej o 8,3 pp.. W 2025 roku 19,0% uczniów zgłosiło doświadczenie przemocy w rodzinie (od rodziców lub rodzeństwa). W porównaniu do 2023 roku odnotowano wzrost o 4,5 pp. W 2025 roku wzrósł odsetek uczniów, którzy wiedzą, czym jest cyberprzemoc. Wzrost świadomości wśród uczniów jest pozytywnym sygnałem, wskazującym na efektywność edukacji w zakresie zagrożeń w sieci.

Odsetek uczniów, którzy
podejrzewają u siebie depresję. **12,4%**

Co czwarty uczeń ma problemy ze
snem, nie akceptuje swojego wyglądu
oraz ma niską samoocenę.

ZACHOWANIA SUICYDALNE

PRÓBA
SAMOBOJCZA

MYŚLI
SAMOBOJCZE

57,7%

Odsetek uczniów, którzy wiedzą do kogo
mogą się zwrócić w razie problemów.

Odsetek uczniów, którzy wskazali jako powody
zmartwień: brak wolnego czasu i problemy
w szkole.

29,9%

WNIOSKI

Średnio co czwarty uczeń (26,3%) deklaruje niską samoocenę. Warto zauważyć wyraźne zróżnicowanie w zależności od płci – niską samoocenę częściej wskazują dziewczynki (33,8%) niż chłopcy (18,8%). Analiza ze względu na wiek pokazuje, że odsetek uczniów z niską samooceną lekko wzrasta w starszych klasach.

W ciągu ostatniego roku 5,1% uczniów podejmowało próby samobójcze, a 17,5% miało myśli samobójcze. Dziewczynki częściej doświadczają takich problemów (7,4% prób i 26,5% myśli samobójczych) w porównaniu z chłopcami (odpowiednio 2,9% i 8,7%). Wiek również wpływa na te wskaźniki – odsetek prób samobójczych jest najniższy w grupie 13-14 lat i nieco wyższy w najstarszej grupie 15-16 lat, natomiast myśli samobójcze częściej występują u młodszych uczniów. Wyniki te wskazują na konieczność prowadzenia działań profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem dziewczynek i starszych uczniów.

Prawie co trzeci uczeń (29,9%) zgłasza problemy ze snem. Wskaźniki te są wyższe wśród dziewczynek (38,2%) niż chłopców (21,7%) oraz rosną wraz z wiekiem, osiągając najwyższy poziom w grupie 15-16 lat (41,9%).

Z badań wynika, że 27,7% uczniów nie akceptuje swojego wyglądu. Problem ten częściej dotyczy dziewczynek (30,9%) niż chłopców (24,6%). Z wiekiem odsetek uczniów nieakceptujących swojego wyglądu nieznacznie maleje.

12,4% uczniów podejrzewa u siebie depresję, z czego większy odsetek stanowią dziewczynki (20,6%) niż chłopcy (4,4%). Wyniki te wskazują na potrzebę wczesnej identyfikacji objawów depresyjnych i wsparcia psychologicznego, zwłaszcza dla dziewcząt.

Większość uczniów wie, do kogo zwrócić się w razie problemów, jednak 22,6% badanych nie posiada takiej wiedzy. Dziewczynki wykazują większą świadomość dostępnych źródeł wsparcia niż chłopcy.

Największy odsetek uczniów deklaruje, że nie ma zmartwień. Spośród pozostałych najczęstsze przyczyny stresu to: brak wolnego czasu i problemy w szkole (po 29,9%). Rzadziej wymieniane były: sytuacja na świecie (16,1%), problemy rodzinne (14,6%) oraz konflikty z rówieśnikami (13,1%). Wskazuje to na istotny wpływ czynników edukacyjnych i organizacyjnych na codzienny komfort psychiczny uczniów, a także na potrzebę wsparcia w radzeniu sobie ze stresem szkolnym.

MIESZKAŃCY

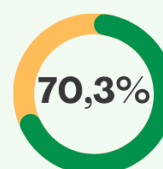
ALKOHOL

56,1%

Odsetek mieszkańców, którzy piją alkohol, w tym:
29,7% - kilka razy w roku, 4,3% - raz w miesiącu,
10,8% - kilka razy w miesiącu, 4,3% - raz w tygodniu,
5,4% - kilka razy w tygodniu, 1,6% - codziennie.

ZNAJOMOŚĆ OSÓB UZALEŻNIONYCH

Odsetek mieszkańców, którzy zadeklarowali, że znają osoby z problemem alkoholowym.

23,2% zna 1-3 osoby

19,5% zna 4-6 osób

8,1% zna 7-10 osób

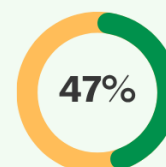
6,5% zna 11-15 osób

13,0% zna powyżej 15 osób

59,5%

Odsetek mieszkańców, którzy byli świadkami sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu, w tym: 41,1% - rzadko, 12,4% - czasami, 6,0% - często.

Odsetek mieszkańców, którzy uważają, iż na przestrzeni ostatnich 5 lat spożycie alkoholu uległo wzrostowi.

Z badań wynika, że niemal połowa mieszkańców (43,8%) deklaruje całkowitą abstynencję od alkoholu. Najczęstszą formą spożywania jest picie okazjonalne – kilka razy w roku (29,7%). Niewielki odsetek respondentów (1,6%) przyznaje się do codziennego sięgania po alkohol, co wskazuje na stosunkowo niską skalę regularnego picia w badanej populacji.

Kobiety częściej niż mężczyźni deklarują abstynencję (45,5% wobec 40,6%) oraz spożywają alkohol okazjonalnie (33,1% kobiet wobec 23,4% mężczyzn). Mężczyźni natomiast znacznie częściej piją alkohol z większą częstotliwością – kilka razy w tygodniu lub codziennie (11,0% mężczyzn wobec 5,0% kobiet). Wskazuje to na bardziej ryzykowne wzorce picia wśród mężczyzn.

Najwięcej osób niepijących znajduje się w grupie młodych dorosłych (18–25 lat – 54,6%) oraz wśród osób starszych (56 lat i więcej – po 50%). Z kolei osoby w wieku 26–40 lat wykazują najniższy poziom abstynencji (38,8%) i częściej spożywają alkohol kilka razy w miesiącu lub kilka razy w roku.

W ciągu roku poprzedzającego badanie: 5,8% respondentów kierowało pojazdem po alkoholu, 12,8% nie pamiętało swojego zachowania po spożyciu alkoholu, 12,8% miało poczucie, że powinno ograniczyć picie, 8,8% spotkało się z krytyką ze strony innych osób z powodu picia, 6,9% kłóciło się z bliskimi z powodu alkoholu. Dane te wskazują, że mimo relatywnie niskiej częstotliwości picia, część mieszkańców doświadcza problemów wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu.

Aż 70,3% badanych zna osobiście osoby ze swojej miejscowości, które są uzależnione od alkoholu. Wskazuje to na dużą społeczną skalę zjawiska i jego rozpoznawalność wśród mieszkańców.

Ponad połowa ankietowanych (59,5%) była świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu, co potwierdza, że problem nietrzeźwych kierowców jest powszechnie obserwowany. Większość respondentów (73,0%) deklaruje gotowość, by zapobiec sytuacji prowadzenia pojazdu przez osobę nietrzeźwą, co może świadczyć o rosnącej świadomości społecznej i odpowiedzialnym podejściu do bezpieczeństwa. Zdaniem 47,0% mieszkańców, spożycie alkoholu w ciągu ostatnich pięciu lat wzrosło. Jedynie 14,6% uważa, że zmalało.

WNIOSKI

Z analizy porównawczej wynika, że problem alkoholowy w Gminie Drawsko utrzymuje się na istotnym poziomie, mimo częściowych zmian w strukturze spożycia. Wprawdzie wzrósł ogólny odsetek mieszkańców, którzy deklarują spożywanie alkoholu kiedykolwiek w życiu (o 9,1 pp.), co może świadczyć o większej akceptacji społecznej dla picia alkoholu, jednak jednocześnie zmniejszył się udział osób pijących regularnie (codziennie lub kilka razy w tygodniu – spadek o 6,0 pp.).

13,0%

Odsetek mieszkańców, którym zdarzyło się kiedykolwiek w życiu zażyć narkotyki lub dopalacze, w tym: 9,7% zażywało je raz w życiu, a po 1,1% wskazało, iż robi to kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu lub codziennie.

ZNAJOMOŚĆ OSÓB UZALEŻNIONYCH

Odsetek mieszkańców, którzy zadeklarowali, że znają osoby uzależnione od narkotyków lub dopalaczy.

46,4%**25,4%** zna 1-3 osoby**9,2%** zna 4-6 osób**4,3%** zna 7-10 osób**3,2%** zna 11-15 osób**4,3%** zna powyżej 15 osób**15,7%**

Odsetek mieszkańców, którzy wiedzą, gdzie mogą kupić narkotyki lub dopalacze w swojej Gminie.

Odsetek mieszkańców, którzy uważają, iż na przestrzeni ostatnich 5 lat zażywanie narkotyków/dopalaczy uległo wzrostowi.

49,2%

Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy Drawsko (87,0%) nigdy nie miała kontaktu z narkotykami ani dopalaczami. Oznacza to, że problem ten dotyczy relatywnie niewielkiej części społeczności. Jednakże 9,7% respondentów przyznało, że zażyło takie substancje przynajmniej raz w życiu, a niewielki odsetek (po 1,1%) wskazał na regularniejsze zażywanie – kilka razy w roku, w miesiącu lub nawet codziennie. Choć wartości te są niskie, potwierdzają obecność zjawiska wśród dorosłych mieszkańców.

Mężczyźni częściej niż kobiety przyznają się do kontaktu z narkotykami lub dopalaczami (15,7% wobec 11,5%). Największy odsetek osób mających kontakt z substancjami psychoaktywnymi stanowią mieszkańcy w wieku 26-40 lat (21,3%). Wśród mieszkańców, którzy mieli kontakt z narkotykami lub dopalaczami, zdecydowanie najczęściej wymieniano marihuanę. Na kolejnych miejscach znalazły się: amfetamina, dopalacze, ekstazy, metamfetamina i leki w celach odurzających. Blisko połowa ankietowanych (46,4%) zna osoby w swojej miejscowości uzależnione od narkotyków lub dopalaczy. Najczęściej są to 1-3 osoby. Wynik ten świadczy o tym, że problem uzależnień od substancji psychoaktywnych jest rozpoznawalny w społeczności i nie ma charakteru marginalnego.

Większość mieszkańców (84,3%) twierdzi, że nie wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze w Gminie Drawsko, jednak 15,7% przyznało, że zna takie miejsca. Częściej wskazywali na to mężczyźni (18,8%) oraz osoby młodsze – zwłaszcza w wieku 18-25 lat (24,2%).

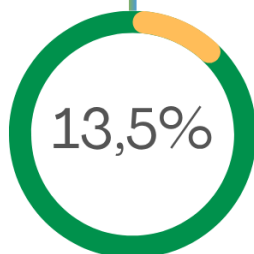
Poziom wiedzy mieszkańców na temat uzależnień od narkotyków i dopalaczy jest zróżnicowany – 41,1% ocenia go jako przeciętny, 25,4% jako wysoki, a 33,5% (suma odpowiedzi „mała wiedza” i „brak wiedzy”) jako niski. Oznacza to potrzebę dalszej edukacji społecznej w tym zakresie, szczególnie w obszarze skutków zdrowotnych.

Blisko połowa respondentów (49,2%) uważa, że w ciągu ostatnich pięciu lat zażywanie narkotyków i dopalaczy w Gminie wzrosło. Tylko 10,8% dostrzega jego spadek.

Porównanie wyników z lat 2023 i 2025 wskazuje na niepokojący wzrost odsetka mieszkańców Gminy Drawsko, którzy deklarują znajomość miejsc, gdzie można nabyć narkotyki lub dopalacze – z 0% do 15,7%.

27,0%

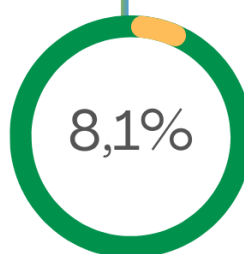
Odsetek mieszkańców,
którzy palą **papierosy**
tradycyjne.

Codzienne
palenie
papierosów
tradycyjnych

15,0%

Odsetek mieszkańców,
którzy palą **papierosy**
elektroniczne.

Codzienne palenie
e-papierosów

WNIOSKI

Większość dorosłych mieszkańców Gminy Drawsko nie pali papierosów tradycyjnych, co wskazuje na pozytywny trend w zakresie ograniczania palenia tytoniu. Jednakże 13,5% respondentów deklaruje codzienne palenie, a kolejne 2,7% pali kilka razy w tygodniu. Oznacza to, że około co szósty dorosły mieszkaniec Gminy sięga po papierosy regularnie. Palenie papierosów częściej występuje wśród mężczyzn niż kobiet. Do codziennego palenia przyznało się 17,2% mężczyzn oraz 11,6% kobiet, co daje różnicę 5,6 punktu procentowego.

Najczęściej po papierosy tradycyjne sięgają osoby starsze – zwłaszcza powyżej 56 roku życia. Codzienne palenie deklaruje aż 41,7% osób powyżej 65 lat i 20,0% w grupie 56-65 lat. Wśród najmłodszych dorosłych (18-25 lat) odsetek ten wynosi jedynie 9,1%. Wskazuje to, że nawyk palenia jest bardziej utrwalony wśród starszych mieszkańców gminy, podczas gdy młodsze pokolenia w większym stopniu rezygnują z tradycyjnych papierosów.

Zdecydowana większość mieszkańców nie pali e-papierosów, co świadczy o ich ograniczonej popularności wśród dorosłych. Codzienne korzystanie z nich zadeklarowało 8,1% respondentów, a okazjonalne (kilka razy w roku) – 4,9%. Mężczyźni częściej niż kobiety sięgają po e-papierosy. Codzienne palenie deklaruje 12,5% mężczyzn wobec 5,8% kobiet. Można więc wnioskować, że mężczyźni nie tylko częściej palą tradycyjne papierosy, ale także są bardziej skłonni do sięgania po ich elektroniczne odpowiedniki. Najczęściej po e-papierosy sięgają osoby młode w wieku 18-25 lat – aż 30,3% z nich przyznało się do palenia, z czego 18,2% robi to codziennie. W pozostałych grupach wiekowych odsetek ten jest zdecydowanie niższy.

94,2%

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy codziennie korzystają z Internetu, z czego największy odsetek, tj. **34,1%** - 2-3 godziny.

Co trzeci mieszkaniec uważa, że powinien mniej korzystać z Internetu.

Co drugi mieszkaniec uważa, że często zdarza mu się korzystać z Internetu dłużej niż wstępnie planował

16,8%

Odsetek mieszkańców, którzy kiedykolwiek grali w gry hazardowe.

Z Internetu korzysta codziennie zdecydowana większość mieszkańców Gminy Drawsko (94,2%), co potwierdza, że sieć stanowi nieodłączny element codziennego funkcjonowania. Tylko 1,6% respondentów nie korzysta z Internetu w ogóle, co może być związane głównie z wiekiem lub ograniczonymi umiejętnościami cyfrowymi. Najwięcej badanych poświęca na korzystanie z Internetu od 1 do 3 godzin dziennie (łącznie 57,9%). Jednocześnie aż 30,9% mieszkańców spędza w sieci ponad 4 godziny dziennie. Kobiety częściej niż mężczyźni deklarują codzienne korzystanie z Internetu (98,3% wobec 86,0%). Mężczyźni jednak częściej spędzają w sieci dłuższy czas (powyżej 5 godzin – 20,3% mężczyzn wobec 10,7% kobiet).

Najwięcej czasu w Internecie spędzają osoby młodsze – w wieku 18-25 lat (42,4%) oraz 26-40 lat (36,3%) korzysta z niego 4-5 godzin lub więcej dziennie. Wraz z wiekiem zauważalnie maleje intensywność korzystania z sieci.

Prawie połowa badanych (48,9%) przyznaje, że często korzysta z Internetu dłużej niż planowała, a co trzeci uważa, że powinien ograniczyć czas spędzany online (32,6%). Ponadto 11,0% respondentów deklaruje, że zdarza im się zaniedbywać obowiązki domowe z powodu Internetu. Dane te mogą wskazywać na początki zjawiska tzw. nadmiernego lub problemowego korzystania z Internetu, zwłaszcza wśród osób młodszych.

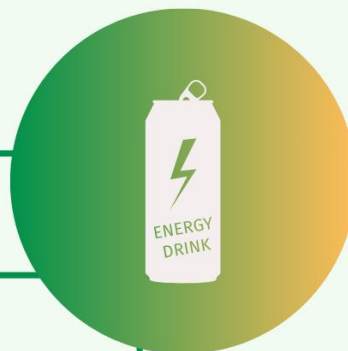
Gry hazardowe nie stanowią powszechnego problemu wśród badanych z Gminy Drawsko – kiedykolwiek uczestniczyło w nich 16,8% respondentów. Dane wskazują, że zjawisko ma charakter marginalny, choć wymaga monitorowania. Mężczyźni znacznie częściej niż kobiety deklarują udział w grach hazardowych (34,4% wobec 7,4%). Oznacza to, że hazard jest wyraźnie częściej praktykowany przez mężczyzn, co potwierdza ogólnopolskie tendencje dotyczące różnic płciowych w zachowaniach ryzykownych. Najwyższy odsetek osób grających w gry na pieniądze występuje wśród młodszych dorosłych – w grupie 18-25 lat (21,2%) oraz 26-40 lat (21,3%). Najmniej respondentów deklarujących udział w hazardzie jest w grupie 41-55 lat (8,0%).

Większość grających mieszkańców przeznacza na gry relatywnie niewielkie kwoty – najczęściej od 6 do 100 zł, jednak aż 23,3% wydaje jednorazowo ponad 100 zł, co może wskazywać na potencjalne ryzyko utraty kontroli nad grą u części respondentów.

Analiza porównawcza wyników wskazuje na wzrost zainteresowania grami hazardowymi wśród dorosłych mieszkańców. Odsetek osób, które kiedykolwiek uczestniczyły w grach na pieniądze, zwiększył się o 12,8 pp..

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy kiedykolwiek w życiu pili napoje energetyczne.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy pili napoje energetyczne raz w życiu.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy sięgają po napoje energetyczne codziennie lub kilka razy w tygodniu.

WNIOSKI

Wyniki badań wskazują, że nadmierne spożywanie napojów energetycznych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Drawsko nie stanowi istotnego problemu społecznego. Aż 37,3% respondentów deklaruje, że nigdy nie piło tego typu napojów, natomiast kolejne 22,2% zrobiło to jedynie raz w życiu. Największa część osób, które sięgają po napoje energetyczne, robi to sporadycznie – kilka razy w roku (20,5%). Pomimo niewielkiej skali zjawiska, istotne jest prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących wpływu napojów energetycznych na organizm – szczególnie w zakresie ich wysokiej zawartości kofeiny i cukru oraz negatywnych skutków przy częstym spożyciu.

MIESZKAŃCY

PRZEMOC

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy kiedykolwiek **doświadczyli przemocy domowej**. **18,9%**

4,9% Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy kiedykolwiek **stosowali przemoc domową**.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy kiedykolwiek **byli świadkami przemocy domowej**. **35,1%**

ZNAJOMOŚĆ OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

27,6% zna 1-3 osoby

2,2% zna 7-10 osób

7,6% zna 4-6 osób

40,1%

0,5% zna 11-15 osób

2,2% zna powyżej 15 osób

51,4%

Odsetek dorosłych mieszkańców, których zdaniem **pomoc terapeutyczna i prawna** stanowi najskuteczniejszą metodę przeciwdziałania przemocy domowej.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy uważają, iż kary fizyczne wobec dzieci nie powinny być nigdy stosowane wyniósł **61,6%**.

DOŚWIADCZENIE

6,5%

CYBERPRZEMC

STOSOWANIE

1,6%

Wyniki badań wskazują, że przemoc domowa dotyczy znaczącej części mieszkańców – doświadczało jej 18,9% dorosłych respondentów. Oznacza to, że prawie co piąty mieszkaniec miał styczność z przemocą w swoim życiu, co potwierdza konieczność dalszego prowadzenia działań profilaktycznych i interwencyjnych w tym obszarze. Przemocy w podobnym stopniu doświadczają kobiety (19,0%) i mężczyźni (18,8%). Najczęściej o doświadczeniu przemocy informowały osoby młode (18-25 lat – 27,3%) oraz seniorzy powyżej 65 roku życia (25,0%). Najczęściej doznawaną formą przemocy była przemoc psychiczna, a następnie fizyczna. Przemoc najczęściej stosowali członkowie rodziny – ojciec, mąż lub partner.

Do stosowania przemocy przyznało się 4,9% badanych, a wśród nich dominowała przemoc psychiczna i fizyczna. 35,1% ankietowanych było świadkiem przemocy domowej, co oznacza, że zjawisko to jest powszechnie dostrzegane.

Cyberprzemocy w ciągu ostatniego roku doświadczyło 6,5% dorosłych mieszkańców, przy czym częściej dotyczyła ona mężczyzn. Choć skala zjawiska nie jest wysoka, jego obecność wskazuje na potrzebę rozszerzenia działań profilaktycznych.

Większość mieszkańców nie akceptuje przemocy – 79% badanych odrzuca wszelkie jej usprawiedliwienia, a 83,8% uważa, że nie jest to prywatna sprawa rodziny. Wynik ten świadczy o rosnącej świadomości społecznej i zmianie postaw wobec przemocy domowej.

Choć większość respondentów (61,6%) sprzeciwia się biciu dzieci, aż 22,2% dopuszcza je w pewnych sytuacjach, a 4,9% uważa je za skuteczną metodę wychowawczą. Dane te wskazują na potrzebę edukacji w zakresie wychowania bez przemocy.

Analiza danych wskazuje na pozytywny trend w zakresie doświadczania przemocy – odsetek osób, które kiedykolwiek doświadczyły przemocy, w latach 2023-2025 znacząco spadł - o 16,1 pp. Jednocześnie zauważalny jest wzrost liczby osób będących świadkami przemocy, który wzrósł o 11,1 pp.

Odsetek dorosłych mieszkańców, **którzy zauważyli u siebie problemy natury psychicznej**, z czego: 4,3% w przeciągu ostatniego miesiąca, 6,0% - w przeciągu pół roku, 6,5% w przeciągu ostatniego roku, a 9,2% dawniej niż rok.

26,0%**POWODY ZŁEGO STANU PSYCHICZNEGO**

PROBLEMY RODZINNE
- **47,9%**

PROBLEMY W PRACY
- **39,6%**

PROBLEMY FINANSOWE
- **37,5%**

BRAK WOLNEGO CZASU
- **27,1%**

WNIOSKI

Ponad jedna czwarta mieszkańców Gminy Drawsko (26,0%) zauważyła u siebie problemy natury psychicznej, co wskazuje na istotne znaczenie tej kwestii w populacji dorosłych. Niemal połowa badanych nie zgłasza problemów psychicznych, a co czwarty respondent nie jest pewien swojej sytuacji, co może świadczyć o niskiej świadomości w zakresie rozpoznawania symptomów problemów psychicznych. Mężczyźni częściej niż kobiety zgłaszają problemy psychiczne – 28,1% w porównaniu do 24,8%. Szczególnie w ostatnim miesiącu mężczyźni zgłaszali problemy znacznie częściej niż kobiety (7,8% vs 2,5%). Najbardziej narażoną grupą są młodzi dorośli w wieku 18-25 lat (33,4%) oraz osoby w wieku 41-55 lat (32,0%). Osoby powyżej 65 lat zgłaszały najmniej problemów, natomiast w grupie 56-65 lat takie problemy nie zostały w ogóle zaobserwowane. Respondenci najczęściej wskazywali problemy rodzinne (47,9%), problemy w pracy (39,6%) oraz trudności finansowe (37,5%).

Wyniki badania wskazują na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych w zakresie zdrowia psychicznego, szczególnie skierowanych do młodych dorosłych i osób w średnim wieku. Niezbędne jest także zwiększenie dostępności wsparcia psychologicznego, edukacji w zakresie rozpoznawania symptomów problemów psychicznych oraz działań zmierzających do ograniczenia czynników stresogennych, takich jak problemy rodzinne, zawodowe czy finansowe.

43,8%

Odsetek mieszkańców, którzy zadeklarowali, że ich rodzina liczy 3-4 osoby.

Jednocześnie jest to najczęściej spotykana liczba rodzin, w której żyją ankietowani.

25,4%

Odsetek mieszkańców, którzy zadeklarowali, że należą do rodziny składającej się z 1-2 osób.

54,1%

Odsetek mieszkańców, którzy deklarują, że ich dochody pozwalają na pokrycie bieżących potrzeb i dodatkowych wydatków.

Co trzeci respondent uważa, że wystarczy mu pieniędzy jedynie na podstawowe potrzeby.

82,7%

Odsetek mieszkańców, którzy **spędzają czas wolny z rodziną**. Najczęściej wspólnie rozmawiają, oglądają telewizję lub spacerują, a także uczestniczą w aktywnościach takich jak zakupy, gry, sport czy czytanie książek.

Mniej popularne wśród respondentów są wyjścia do kina czy wydarzenia kulturalne.

Odsetek respondentów, deklarujący sprawiedliwy podział obowiązków.

Odsetek mieszkańców, którzy uważa, że ma czynny wpływ na wychowanie swoich dzieci, co świadczy o dużym zaangażowaniu rodziców w życie rodzinne.

WYDARZENIA ISTOTNE W ŻYCIU RODZIN

Najczęściej spotykane są rodziny liczące 3-4 osoby (43,8%), a co czwarty respondent należy do rodziny 1-2 osobowej (25,4%). Rodziny większe, liczące ponad 4 osoby, występują rzadziej, co wskazuje na dominację niewielkich rodzin w Gminie. Zdecydowana większość mieszkańców żyje w rodzinie pełnej (73,5%). Pozostałe osoby to głównie rozwiedzeni, osoby w separacji lub z jednym małżonkiem przebywającym za granicą.

Ponad połowa ankietowanych deklaruje, że ich dochody pozwalają na pokrycie bieżących potrzeb oraz dodatkowe wydatki (54,1%), a co trzeci respondent uważa, że wystarcza mu pieniędzy jedynie na podstawowe potrzeby. Tylko niewielki odsetek (8,7%) zgłasza trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb.

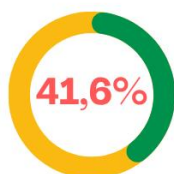
Większość mieszkańców (82,7%) spędza czas wolny z rodziną. Najczęściej wspólnie rozmawiają, oglądają telewizję lub spacerują, a także uczestniczą w aktywnościach takich jak zakupy, gry, sport czy czytanie książek. Mniej popularne są wyjścia do kina czy wydarzenia kulturalne.

Większość gospodarstw domowych (65,4%) deklaruje sprawiedliwy podział obowiązków, a blisko połowa rodzin z dziećmi przydziela im własne obowiązki (44,9%). Zdecydowana większość osób posiadających dzieci (58,9%) uważa, że ma czynny wpływ na wychowanie swoich dzieci, co świadczy o dużym zaangażowaniu rodziców w życie rodzinne. Najbardziej istotne dla mieszkańców są święta (72,4%) i uroczystości rodzinne, takie jak urodziny i imieniny (69,2%). Znaczenie mają także wakacje i wydarzenia religijne, natomiast imprezy kulturalne odgrywają mniejszą rolę w życiu rodzinnym.

III. SPRZEDAWCY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

SPRZEDAWCY

SPRZEDAŻ ALKOHOLU A OSOBY NIELETNIE

Odsetek sprzedawców, którym w ciągu ostatniego roku zdarzyło się, że **osoba niepełnoletnia** próbowała **kupić** w ich sklepie **alkohol**.

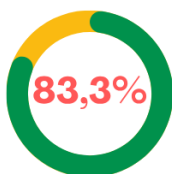
Odsetek sprzedawców, którzy **nigdy nie sprzedali alkoholu** osobie, o której wiedzieli, że jest **nieletnia**.

WNIOSKI

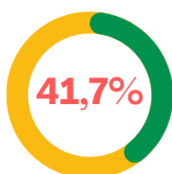

Blisko co drugi sprzedawca przyznał, że w ciągu ostatniego roku zdarzyło się, iż osoba niepełnoletnia próbowała kupić w jego sklepie alkohol. Zdecydowana większość zapewnia jednak, że nigdy nie sprzedała alkoholu osobie, o której wiedziała, że jest nieletnia. Większość sprzedawców pyta osoby wyglądające młodo o dowód.

Odsetek sprzedawców, którym w ciągu ostatniego roku zdarzyło się, że **osoba nietrzeźwa** próbowała **kupić** w ich sklepie **alkohol**.

Odsetek sprzedawców, którym zdarzyło się **sprzedać** **alkohol osobie nietrzeźwej**.

Odsetek sprzedawców, którym zdarza się, że ktoś **spożywa alkohol w obrębie ich sklepu**.

NIEPRZYJEMNE SYTUACJE

NIEPRZYJEMNE ZAJŚCIA
W OBRĘBIE SKLEPU

WNIOSKI

Zdecydowana większość sprzedawców wskazuje, że w ich sklepach zdarza się, iż osoby nietrzeźwe próbują kupić alkohol, a co czwarty badany przyznaje, że kiedykolwiek sprzedał alkohol takiej osobie. Blisko co drugi sprzedawca zauważa natomiast, że w okolicy sklepu dochodzi do sytuacji, gdy ktoś spożywa alkohol. Nieliczne osoby miały do czynienia z nieprzyjemnymi zachowaniami klientów związanymi z używaniem alkoholu w obrębie sklepu.

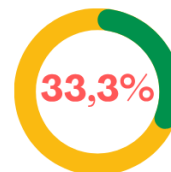
SPRZEDAWCY

PROFILAKTYKA SPRZEDAŻY ALKOHOLU

Odsetek sprzedawców, którzy w ciągu ostatnich 2 lat **brali udział w szkoleniu** dotyczącym **odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu**.

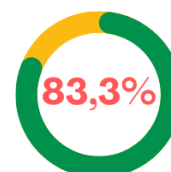
Odsetek sprzedawców, którzy byliby zainteresowani udziałem w szkoleniu dotyczącym **odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu**.

ZNAJOMOŚĆ USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOSCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI

Odsetek sprzedawców, którzy uważają, że **kontrola sprzedaży alkoholu** w ich miejscowości **funkcjonuje dobrze lub bardzo dobrze**.

WNIOSKI

Połowa badanych sprzedawców uczestniczyła w ciągu ostatnich 2 lat w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, co świadczy o rosnącej świadomości w tym zakresie. Większość badanych dobrze zna przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a pozostali deklarują znajomość jej wybranych zapisów. Zdecydowana większość sprzedawców pozytywnie ocenia również funkcjonowanie kontroli sprzedaży alkoholu w swojej miejscowości, uznając ją za dobrze, a nawet bardzo dobrze prowadzoną. Pomimo, iż połowa ankietowanych nie brała udziału w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu to tylko co trzeci wyraził chęć udziału w szkoleniu, gdyby takiej było organizowane.

REKOMENDACJE

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków, w tym: wspieranie placówek leczenia uzależnień, które zapewni realizację efektywnych oddziaływań psychoterapeutycznych w tym programów psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia.
2. Kontynuowanie i rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjnego, którego jednym z zadań jest udzielanie wsparcia osobom uzależnionym, jak i członkom ich rodzin.
3. Rozpowszechnianie informacji o ofercie Punktu Konsultacyjnego, w tym: umieszczanie ogłoszeń o jego działalności na stronach internetowych, utworzenie własnych stron internetowych, ogłoszenia w prasie lokalnej.
4. Realizacja działań z obszaru wsparcia psychologicznego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych.
5. Rozwijanie działalności świetlic i tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, które stanowią skuteczny instrument wspierania rodzin, w szczególności tych doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rekomendowane jest finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w placówkach wsparcia dziennego realizujących zadania określone w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
6. Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, z rodzin z problemem używania innych substancji psychoaktywnych lub problemem przemocy.
7. Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami z problemem alkoholowym, problemem używania innych substancji psychoaktywnych lub problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.
8. Dofinansowanie programów psychoedukacyjnych dla rodziców, rozwijających umiejętności wychowawcze.

9. Realizacja działań podnoszących kompetencje i wspierających rodziców dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych, w tym np. dofinansowanie warsztatów/szkoleń rozwijających umiejętności wychowawcze dla rodziców/dziadków/opiekunów,
10. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
11. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, treningów itp.
12. Zaleca się zwiększenie aktywności w zakresie edukacji publicznej m.in. poprzez: kontynuowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy, w tym przemocy wobec dzieci, a także możliwości uzyskania pomocy i miejsc, które taką pomoc świadczą, włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy oraz prowadzenie lokalnych diagnoz na temat zjawiska przemocy.
13. Rekomenduje się organizowanie i finansowanie szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy domowej, konsekwencji doznawania przemocy domowej, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc.
14. Zaleca się przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym
(np. ulotki, informatory, strony internetowe, ogłoszenia w mediach lokalnych).
15. Rekomenduje się tworzenie, wspieranie i finansowanie miejsc pomocy osobom doznającym przemocy oferujących kompleksową i długofalową pomoc: psychologiczną, terapeutyczną (indywidualną i grupową), socjoterapeutyczną, socjalną, medyczną itp.
16. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Rekomenduje się realizację programów, które spełniają standardy profilaktyki opartej na naukowych podstawach, czyli: zostały opracowane na podstawie aktualnej wiedzy o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących oraz mechanizmach ich osłabiania lub wzmacniania;

wykorzystano w nich wiodące i uzupełniające strategie profilaktyczne; realizowane działania mają udokumentowany związek z ograniczaniem wpływu czynników ryzyka oraz ze wzmacnianiem czynników chroniących, uwzględnionych w programie; legitymują się wynikami badań ewaluacyjnych: procesu i/lub wyników.

- 17.** Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w obszarze profilaktyki.
- 18.** Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje nauczycieli, czy realizatorów programów profilaktycznych. W pierwszej kolejności nacisk powinien być położony na wdrażanie programów o potwierdzonej skuteczności oraz programy oparte na dowodach naukowych. Lista takich programów znajduje się na stronie www.programyrekomendowane.pl
- 19.** Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 20.** Zaleca się prowadzenie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień, w tym kampanii profilaktycznych. Rekomenduje się wzmacnianie podejmowanych działań edukacyjnych materiałami np. ulotkami, plakatami, broszurami itp.
- 21.** Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, w tym głównie tych dotyczących nadmiernego korzystania z Internetu wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie świadomości w tym zakresie, podnoszenie kompetencji np. nauczycieli i pedagogów oraz organizowanie warsztatów/zajęć profilaktycznych.
- 22.** Prowadzenie działań mających na celu upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie i dystrybuowanie materiałów informacyjno- -edukacyjnych: plakatów, ulotek, biuletynów, książek dotyczących problematyki.
- 23.** Włączanie się w kampanie społeczne z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, kładące nacisk na zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego.
- 24.** Zaleca się wdrażanie działań profilaktycznych ograniczających spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży, w tym: podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych, organizowanie zajęć profilaktycznych w szkołach, organizowanie i finansowanie

szkoleń dla przedstawicieli służb zajmujących się tematyką uzależnień, upowszechnianie wśród personelu medycznego placówek podstawowej opieki zdrowotnej materiałów dotyczących FASD.

SPIS TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW

I. SPIS TABEL

Tabela 1. Jak często spożywa Pan(i) alkohol? – korelacja na płeć	9
Tabela 2. Jak często spożywa Pan(i) alkohol? – korelacja na wiek.....	9
Tabela 3. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło się, że:	10
Tabela 4. Jak często pali Pan(i) papierosy tradycyjne? – korelacja na płeć.....	13
Tabela 5. Jak często pali Pan(i) papierosy tradycyjne? – korelacja na wiek.....	14
Tabela 6. Jak często pali Pan(i) papierosy elektroniczne tzw. e-papierosy? – korelacja na płeć	15
Tabela 7. Jak często pali Pan(i) papierosy elektroniczne tzw. e-papierosy? – korelacja na wiek	16
Tabela 8. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze? – korelacja na płeć	17
Tabela 9. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze? – korelacja na wiek	17
Tabela 10. Jakie substancje Pan(i) zażywał(a)?	18
Tabela 11. Czy wie Pan(i), gdzie może kupić narkotyki lub dopalacze w swojej Gminie? – korelacja na płeć	19
Tabela 12. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze? – korelacja na wiek	20
Tabela 13. Ile czasu w ciągu dnia korzysta Pan(i) z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na płeć.....	22
Tabela 14. Ile czasu w ciągu dnia korzysta Pan(i) z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na wiek.....	22
Tabela 15. Prosimy o ustosunkowanie się Pana(i) do poniższych stwierdzeń.	23
Tabela 16. Czy kiedykolwiek grał(a) Pan(i) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na płeć	24
Tabela 17. Czy kiedykolwiek grał(a) Pan(i) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na wiek.....	25
Tabela 18. Jaką kwotę jednorazowo przeznacza Pan(i) na gry hazardowe?	25
Tabela 19. Czy kiedykolwiek zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej? – korelacja na płeć....	27
Tabela 20. Czy kiedykolwiek zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej? – korelacja na wiek...	27
Tabela 21. Jak często zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej w ciągu ostatniego roku?	27
Tabela 22. Jakiego rodzaju przemocy Pan (i) doznał(a)?.....	28
Tabela 23. Kto stosował wobec Pana(i) przemoc?	28
Tabela 24. Czy kiedykolwiek stosował(a) Pan(i) przemoc domową? – korelacja na płeć	29
Tabela 25. Czy kiedykolwiek stosował(a) Pan(i) przemoc domową? – korelacja na wiek	29
Tabela 26. Jak często zdarzyło się Panu(i) stosować przemoc domową w ciągu ostatniego roku?.....	30
Tabela 27. Jaką formę przemocy Pan(i) stosował(a)?	30
Tabela 28. Wobec kogo stosował(a) Pan(i) przemoc?	31
Tabela 29. Czy w ciągu ostatniego roku doznał(a) oraz stosował(a) Pan(i) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie? – korelacja na płeć.....	32
Tabela 30. Prosimy o ustosunkowanie się do poniższych twierdzeń:	36
Tabela 31. Czy zauważył/a Pan/i u siebie problemy natury psychicznej? – korelacja na płeć.....	38
Tabela 32. Czy zauważył/a Pan/i u siebie problemy natury psychicznej? – korelacja na wiek	38
Tabela 33. Co jest powodem Pana/i złego stanu psychicznego?	39

Tabela 34. Prosimy o dokonanie oceny ważności lokalnych problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców Gminy i zaznaczenie X w odpowiednim miejscu.	40
Tabela 35. Jak spędza Pan/i wspólnie wolny czas z rodziną?	43
Tabela 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? – korelacja na płeć	48
Tabela 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? – korelacja na wiek	48
Tabela 38. Ile razy piłeś(aś) alkohol w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?	49
Tabela 39. Czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło Ci się upić tzn. wypić tyle żeby np. nie pamiętać co się działo?	49
Tabela 40. Czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło Ci się upić tzn. wypić tyle żeby np. nie pamiętać co się działo? – korelacja na płeć	49
Tabela 41. Czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło Ci się upić tzn. wypić tyle żeby np. nie pamiętać co się działo? – korelacja na wiek.....	49
Tabela 42. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś(aś) alkohol?.....	50
Tabela 43. W jaki sposób Twoim zdaniem, osoby niepełnoletnie zdobywają alkohol?.....	50
Tabela 44. Gdzie młodzież w Twojej okolicy spożywa alkohol?	51
Tabela 45. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy tradycyjne? – korelacja na płeć	52
Tabela 46. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy tradycyjne? – korelacja na wiek.....	53
Tabela 47. Ile razy paliłeś(aś) papierosy tradycyjne w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?	53
Tabela 48. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy elektroniczne (e-papierosy)? – korelacja na płeć	54
Tabela 49. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy elektroniczne (e-papierosy)? – korelacja na wiek	55
Tabela 50. Ile razy paliłeś(aś) papierosy elektroniczne w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?	55
Tabela 51. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać narkotyki lub dopalacze? – korelacja na płeć	56
Tabela 52. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać narkotyki lub dopalacze? – korelacja na wiek	57
Tabela 53. Ile razy zażywałeś(aś) narkotyki lub dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem?.....	57
Tabela 54. Jakie substancje zażywałeś(aś)?	58
Tabela 55. Gdzie młodzież w Twojej okolicy zażywa narkotyki/dopalacze?	58
Tabela 56. Jak Twoi rodzice zareagowali na wiadomość o Twoim kontakcie z następującymi używkami?	62
Tabela 57. Ile czasu w ciągu dnia korzystasz z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na płeć.....	64
Tabela 58. Ile czasu w ciągu dnia korzystasz z Internetu, w tym mediów społecznościowych? – korelacja na wiek.....	64
Tabela 59. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem?.....	65
Tabela 60. Czy rodzice kontrolują czas, który spędzasz na korzystaniu z Internetu?	66
Tabela 61. Czy kiedykolwiek grałeś(aś) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na płeć	66
Tabela 62. Czy kiedykolwiek grałeś(aś) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać? – korelacja na wiek	67
Tabela 63. Ile razy w ciągu ostatniego roku przed badaniem grałeś(aś) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać?	67
Tabela 64. W jakie gry hazardowe grałeś(aś)?	68
Tabela 65. Jak często pijesz napoje energetyczne? – korelacja na płeć.....	69
Tabela 66. Jak często pijesz napoje energetyczne? – korelacja na wiek.....	69

Tabela 67. Ile miałeś(aś) lat kiedy pierwszy raz piłeś(aś) napoje energetyczne?	70
Tabela 68. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się doznać przemocy? – korelacja na płeć.....	70
Tabela 69. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się doznać przemocy? – korelacja na wiek.....	71
Tabela 70. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś(aś)?	71
Tabela 71. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?	71
Tabela 72. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc, była pod wpływem:	72
Tabela 73. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) przemoc wobec drugiej osoby? – korelacja na płeć	73
Tabela 74. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) przemoc wobec drugiej osoby? – korelacja na wiek	73
Tabela 75. Jaką formę przemocy stosowałeś(aś)?	73
Tabela 76. Wobec kogo stosowałeś(aś) przemoc?.....	74
Tabela 77. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc? – korelacja na płeć.....	74
Tabela 78. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc? – korelacja na wiek.....	75
Tabela 79. Czy w ciągu ostatniego roku doznałeś(aś) cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie? – korelacja na płeć.....	76
Tabela 80. Czy w ciągu ostatniego roku doznałeś(aś) cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie? – korelacja na wiek.....	76
Tabela 81. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie? – korelacja na płeć.....	76
Tabela 82. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie? – korelacja na wiek.....	77
Tabela 83. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem. – korelacja na płeć.....	78
Tabela 84. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem. – korelacja na wiek.....	79
Tabela 85. Oceń rodzaj i częstotliwość zachowań związanych z przemocą w szkole.	81
Tabela 86. Proszę, oceń jak często występują w Twoim domu wymienione sytuacje.....	84
Tabela 87. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem. – korelacja na płeć.....	87
Tabela 88. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem. – korelacja na wiek.....	88

II. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Jak często spożywa Pan(i) alkohol?	8
Wykres 2. Ile zna Pan(i) osobiście osób ze swojej miejscowości, które są uzależnione od alkoholu?..	11
Wykres 3. Proszę ocenić, jak często zdarzyło się Panu\i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?	11
Wykres 4. Czy jest Pan/i gotowy na to, aby zapobiec powyższej sytuacji?.....	12
Wykres 5. Jak Pana/i zdaniem zmieniło się spożycie alkoholu w ciągu 5 ostatnich lat?.....	12
Wykres 6. Jak często pali Pan(i) papierosy tradycyjne?	13
Wykres 7. Jak często pali Pan(i) papierosy elektroniczne tzw. e-papierosy?.....	15
Wykres 8. Jak często zażywa Pan(i) narkotyki lub dopalacze?.....	16
Wykres 9. Ile zna Pan(i) osobiście osób ze swojej miejscowości, które są uzależnione od narkotyków lub dopalaczy?	19
Wykres 10. Czy wie Pan(i), gdzie może kupić narkotyki lub dopalacze w swojej Gminie?	19

Wykres 11. Jak ocenia Pan/i poziom swojej wiedzy na temat uzależnienia od narkotyków/ dopalaczy?	20
Wykres 12. Jak Pana/i zdaniem zmieniło się spożycie narkotyków/dopalaczy w ciągu 5 ostatnich lat?	21
Wykres 13. Ile czasu w ciągu dnia korzysta Pan(i) z Internetu, w tym mediów społecznościowych? ..	21
Wykres 14. Czy kiedykolwiek grał(a) Pan(i) w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać/przegrać?	24
Wykres 15. Jak często pije Pan(i) napoje energetyczne?	26
Wykres 16. Czy kiedykolwiek zdarzyło się Panu(i) doznać przemocy domowej?	26
Wykres 17. Czy kiedykolwiek stosował(a) Pan(i) przemoc domową?	29
Wykres 18. Czy był Pan(i) kiedykolwiek świadkiem przemocy domowej?	31
Wykres 19. Czy w ciągu ostatniego roku doznał(a) oraz stosował(a) Pan(i) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie?	32
Wykres 20. Ile zna Pan(i) osobiście osób ze swojej miejscowości, które doświadczają przemocy	33
Wykres 21. Jakie Pan/i zdaniem są najskuteczniejsze metody przeciwdziałania przemocy domowej?	34
Wykres 22. Czy Pana(i) zdaniem bicie dzieci jako kara jest metodą wychowawczą, która:....?	35
Wykres 23. Czy zauważył/a Pan/i u siebie problemy natury psychicznej?	37
Wykres 24. Ile osób liczy Pana/i najbliższa rodzina?	40
Wykres 25. Jaka jest Pana/i aktualna sytuacja rodzinna?	41
Wykres 26. Jaki jest status materialny Pana/i rodziny?	42
Wykres 27. Czy spędza Pana/i rodzinie wolny czas?	42
Wykres 28. Czy w Pana/i domu istnieje sprawiedliwy podział obowiązków domowych?	43
Wykres 29. Czy Pana/i dzieci mają przypisane swoje obowiązki?	44
Wykres 30. Czy uważa Pana/i, że ma czynny wpływ na wychowanie dzieci?	44
Wykres 31. Jakie są najważniejsze wydarzenia w Pana/i życiu rodziny?	45
Wykres 32. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol?	47
Wykres 33. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy tradycyjne?	52
Wykres 34. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy elektroniczne (e-papierosy)?	54
Wykres 35. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać narkotyki lub dopalacze?	56
Wykres 36. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki/ dopalacze?	59
Wykres 37. Czy uważasz poniższe substancje za szkodliwe?	60
Wykres 38. Zaznacz w poniższej tabeli na ile dostępne są dla Ciebie poszczególne rodzaje substancji	61
Wykres 39. Dlaczego, Twoim zdaniem, rówieśnicy sięgają po używki?	62
Wykres 40. Ile czasu w ciągu dnia korzystasz z Internetu, w tym mediów społecznościowych?	63
Wykres 41. Jak często pijesz napoje energetyczne?	68
Wykres 42. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się doznać przemocy?	70
Wykres 43. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) przemoc wobec drugiej osoby?	72
Wykres 44. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?	74
Wykres 45. Czy w ciągu ostatniego roku doznałeś(aś) cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie?	75
Wykres 46. Czy w ciągu ostatniego roku stosowałeś(aś) cyberprzemoc, czyli przemoc w Internecie?	76
Wykres 47. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem.	78
Wykres 48. Gdzie najczęściej dochodzi do przemocy w Twojej szkole?	82
Wykres 49. Jak reagujesz na przemoc w szkole?	83
Wykres 50. Do kogo zwrócić/a byś się o pomoc w razie następujących problemów?	84

Wykres 51. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami.	86
Wykres 52. Co jest powodem Twoich zmartwień?	89
Wykres 53. Jak często w ciągu ostatniego roku zdarzało się, że osoba niepełnoletnia próbowała kupić alkohol w Pana(i) sklepie?	91
Wykres 54. Jak często w ciągu ostatniego roku zdarzało się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w Pana(i) sklepie?	92
Wykres 55. Jak często zdarza się, że ktoś spożywa alkohol w obrębie Pana(i) sklepu?	92
Wykres 56. Jak często Państwa zdaniem zdarza się, że osoby pod wpływem alkoholu wsiadają za kierownicę?	93
Wykres 57. Czy kiedykolwiek sprzedał(a) Pan(i) alkohol osobie, o której wiedział(a) Pan(i), że jest nieletnia?	93
Wykres 58. Czy kiedykolwiek sprzedał(a) Pan(i) alkohol osobie nietrzeźwej?	94
Wykres 59. Czy zdarzyło się Panu(i) w ciągu ostatnich 3 miesięcy jakieś nieprzyjemne zajście związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu?	94
Wykres 60. Czy pyta Pan(i) o dowód osobisty młodo wyglądających klientów?	95
Wykres 61. Czy w ciągu ostatnich 2 lat brał(a) Pan(i) udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?	95
Wykres 62. Czy zna Pan/Pani przepisy ustawy o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, odnoszące się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?	96
Wykres 63. Czy jest Pan/Pani zainteresowana szkoleniem dotyczącym zapisów ustawy Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w kwestii odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?	96
Wykres 64. Jak Pan(i) zdaniem funkcjonuje kontrola sprzedaży alkoholu w Pana(i) miejscowości? ...	97

III. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Grupy i metodologia badawcza	6
Rysunek 2. Struktura próby badawczej dorosłych mieszkańców	7
Rysunek 3. Struktura próby badawczej uczniów szkół podstawowych	46
Rysunek 4. Struktura próby badawczej sprzedawców napojów alkoholowych	90
Rysunek 5. Spożywanie alkoholu kiedykolwiek w życiu – porównanie	98
Rysunek 6. Palenie papierosów tradycyjnych kiedykolwiek w życiu – porównanie	98
Rysunek 7. Zażywanie substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu – porównanie	99
Rysunek 8. Dostępność substancji psychoaktywnych – porównanie	99
Rysunek 9. Doświadczenie przemocy ze strony rówieśników w ciągu roku przed badaniem – porównanie	100
Rysunek 10. Doświadczenie przemocy domowej – porównanie	100
Rysunek 11. Stosowanie przemocy – porównanie	101
Rysunek 12. Wiedza na temat cyberprzemocy – porównanie	101
Rysunek 13. Korzystanie z Internetu powyżej 3 godzin dziennie – porównanie	102
Rysunek 14. Podejmowanie się gier hazardowych kiedykolwiek w życiu – porównanie	102
Rysunek 15. Spożywanie alkoholu kiedykolwiek w życiu – porównanie	103
Rysunek 16. Spożywanie alkoholu codziennie i kilka razy w tygodniu – porównanie	103
Rysunek 17. Znajomość miejsc, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze – porównanie	104

Rysunek 18. Doświadczenie przemocy kiedykolwiek w życiu – porównanie.....	104
Rysunek 19. Bycie świadkiem przemocy kiedykolwiek w życiu – porównanie	105
Rysunek 20. Podejmowanie się gier hazardowych kiedykolwiek w życiu – porównanie	105
Rysunek 21. Próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie kilka razy w tygodniu i kilka razy w miesiącu – porównanie	106
Rysunek 22. Spożywanie alkoholu w obrębie sklepu kilka razy w miesiącu – porównanie	106
Rysunek 23. Nieprzyjemne zajście związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu w ciągu ostatnich 3 lat – porównanie.....	107
Rysunek 24. Pytanie o dowód osobisty młodo wyglądające osoby za każdym razem – porównanie	107
Rysunek 25. Spożycie alkoholu przez uczniów kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	109
Rysunek 26. Spożycie napojów alkoholowych w czasie 30 dni przed badaniem przez uczniów – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych	109
Rysunek 27. Skala palenia papierosów kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	110
Rysunek 28. Skala palenia e-papierosów kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	110
Rysunek 29. Dostępność papierosów i e-papierosów dla dzieci i młodzieży – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	111
Rysunek 30. Uczniowie zażywający substancje psychoaktywne kiedykolwiek w życiu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	112
Rysunek 43. Dostępność narkotyków i dopalaczy dla dzieci i młodzieży – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	112
Rysunek 32. Przeznaczanie znacznych ilości czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	113
Rysunek 33. Granie w gry hazardowe w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem – porównanie wyników badań ogólnopolskich do wyników badań lokalnych.....	114

BIBLIOGRAFIA

1. M. Pacholski, A. Słaboń, *Słownik pojęć socjologicznych*, Kraków 2010, s. 149.
2. J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 2010, s. 49.
3. Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Drawsko z 2023 roku.